

ובהמה רבה. כמו שארת הפתשות על נינהה בן יהונתן רחמייך עליינו וכיים עליינו מה שאמר שפתחיך (יטעה מה) למשמעותו עשו כי אין יחל ובבוחן לאחר לאathan:

פרק ב' שאי אליו כפיך על נפשו וולידי העטופים בראש כל חצאות (ח'יכ' ב')

(ה) מכאן אמרו ישטור אדם על כניז ועל בני ביתו שלא יצא אחד מהם לדבר עבירה חם ושלום ולא ידי רבר מכוער שנאמר (לכרים לה) הקהל את העם האנשיים (ב') והנשים והטהר ואמור (ג') (יוחל ב') אספו עם קדשו קהיל קבוץ זקנים אספו עולים יונקי שדים יצא חתן מחדרו וננו'. ואין זקנים אלא ת'יח שנאמר (כמדבר י'ח) אספה לי שבעים איש מוקני ישראל וננו'. ואין עולים יונקי שדים אלא תינוקות של בית רבנן שנאמר (תכליס ח') מפי עוליים יונקים יסרת עוז. ואין שדים אלא תורה שנאמר (יטעה ט') לטעון חינקו (ל') ושבעתם משוד תנחותיה וננו'. מה יצא חתן מחדרו וכלה מחופתה [א] וזה הנשיה ואב בית דין מכאן אףיו חכם במשה רבינו וחסיד באחרין לא אמר הויאל ואני יושב במנוחה בביתי שלום עלי נפשי אלא יצא [ב'] ויכנותם עם הציבור בעדר ועליהם הוא אומר יצא חתן מחדרו יבלה מחופתה בין האלים ולטובה יבנו הכהנים טשרתי ה' ויאמרו חוסה ה' על עמד וננו'. כשם שהקב"ה יחי שמו הנדר לUMBRELLA לעולם ולעולם עולים ירד ממשמי שמים العليונים ממקום כבודו ונדרו ושכן עמו [ג'] ישראל בשבי התורה שעשו. (ג') מכאן אמרו אף' יש לו לאדם מה בתים ומאה ברתים ומאה שדות [ד'] ניח הבל וייר לבית הגדמות ולכיה המדרש ולכל מקום שתחדשין בו תורה שבשביל דבר זה יהא זוכה לכל מה שיחפש וכן רוד היה אומר (תכליס קל'ג) אם אתה שגחת לעני וננו' ומתוך כך היה רוד זוכה [ה'] לדברים נדרים מכאן אמרו מי שיש לו ת'יח בתוכו ביתו יודע [ו'] במדתו וטפרנסו עמו בניו ביחסו ברכה נכספת לו בתוכך מעשי ידיו לעולם שכן מצינו בזוסף שהיה בנית פוטיפר נאמר בו ויברך ה' את בית המצרי בנל' יוסף וננו' (גראות לט') מכאן אמרו ארבע חנויות הן תיכף [ו'] לסתיכה שחיטה תיכף לנואלה תפלה תיכף לנטילת [ח'] ידים ברכה תיכף [ט'] לחיich ברכה במעשה ידיו ויתפללו ויאמרו חוסה ה' על עמד ולא חתן נחלתק לחרפה למשל בהם גוים למה יאמרו בעמיהם איה אלהיהם [י'] ה' חנון ורחום ומלא רחמים רבים שפטותיך דובבות טישרים שפתחיך חביבות בבינה ובדעתה ובחכמה והשכל כי אתה שומע תפלה עמד ישראל ברחמים כי מי נוי גודל אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים בכל התורה הזאת [יא'] ועליהם אמר רוד (תכליס קטו) أنها ה' מלטה נפשי וננו' אף צדיקים בכל התורה הזאת [יא'] ויקנא ה' לארצו ויחטול על עמו וייען ה' ויאמר לעמו הגני הקב"ה השיבו בתשובה שני' (יוחל כ') ויקנא ה' לארצו ויחטול על עמו וייען ה' וכל השוכן לכם את הדגן והתרוש והיצהר ושבעתם אותו ולא אתם עוד [יב'] חרפה בנים של כל כר למתה כדי שלא יצא ישראל מבתייהם ויצאו [יג'] בעירות אחריות להביא בר ולחם וממון לתוכם לך נאמר חוסה ה' על עמד וננו' וייען ה' ויאמר לעמו הגני שולח لكم את הדגן והתרוש והיצהר ושבעתם אותו ולא אתם עוד חרפה בנים וכל העברים הנשאים בארץ לימות בן רוד. יהיו הולכין לבתייהם וסבאיין בר ולחם וממון לבתייהם של ישראל ומעשין בארץ עוזר גודל שנאמר (מלוח' ג') ואשרו ארבעם כל הנשים כי תהיו אתם ארץ חפץ וננו' את ישראל עוזר גודל שנאמר (מלוח' ב') ושלםתי לכם את השניים אשר אבל הארבה הילק והחסל והגוזם ואכלתם אבל ואומר (יוחל ב') ושלמתי לכם את השניים אשר אבל הארבה הילק והחסל והגוזם ואכלתם אבל ושבוע והללים את שם ה' וננו' ולא יבושו עמי לעולם אלו ארבע [זיד'] טני אומות שנישתעה עברו בהם בישראל וכל כרך [טו] למה כדי שהיא להם שבר. טלו משל למחץ למלך שבעם עלי בנו ותפסו בידו והבניכו לבית רבו וקובל לרבו על בנו ועמד רבו והבחו טבות נדריות

טובי חיים

ישועות יעקב

(ח) ראשית דרכו. וישראל נקרחים להוציאת. כת"ג
קהל וישראל נ' רוחנית תבואה (זיקוקין):
פרק ב' (ה) מבאן אמרו ישמר אדם. מכיון
שmai'nu זהה הפסוק שעתנויות כי גורמים
גנות לישראל והועלם כי עטיפות דברען נרחים כל
חוויות. וכן כדי להיות שינוי פקמות מל מעמידת
וישמר חותם שליח ימלו. וכן לימוד הנס דברי תורה
כדי שידעו כל המנות. ויוכלו לחיות נוראים מן העניות
כמה מרוחל (זיקוקין): (ב') והנשים והטף וגנו'. למתן
ישמעו וגנו' ונמדו לירחה חת' ב' (דנריים ה').
הרי עיריך למלס לירחה חת' ב': (ג') אספוי עם.
וכתיב מקולס צונו עלי בכל לנכס וכז' וככבי. ובז'יס
הצוטנו מקניז'ס כל ישראל ודורותים הנס המנות שנתרפה
לכו'רים שליח ימלו לנו' יענו חפוכה על' המשך
(זיקוקין): (ד') זאבערתם משוד תנחותיה. ומפרץ
התק'ה דיינקו מסדים של דנרי תורה לטעיל (זיקוקין):
וכל כת' התורה להקנ'ה ירד ממען צמיה העליונות
וכן

פרק ב [א] עי' ירושלמי תענית פרק סדר תעניות:
[ב] תענית פרק קמא: [ג] בצרת הגלות:
[ד] בטו שאפתה על ר' אליעזר בן חורסום בפרק ג', דיווסא:
[ה] כמ"ש בענין זה נשבע ה' לדוד וכו': [ו] ריל
סדרת צדקו שעבוד את השם יתברך ומדת פרנסתו
שחתפנות בדוחק נרול: [ז] תיקף כסוטוך ידו על
הקדבן ישהתו אותו: [ח] של טיס אהוריוניס ברכת
המן. רש"י ברכות דף ט"ב: [ט] הסקריבו אליו
ומאייתו בביתו. רש"י: [ו] כך יאמר הנשיא ואב
בית דין וכל הסתפלים בשבייל ישראל ונוכרו כאן עשרה
לשונות חנון דחוום סלא רחותםכו' בנגד עשרה
הדברות ונגד ע"ס בליטה וסודה לי"ח: [יא] על
הסתפלים על ישראל: [יב] שלא יחרטו אותן
העכו"ם שהם עטופים ברעב: [יג] של עכויים לטrhoת
ולחביא מהם מזון: [יד] ארבעה טינים ארבה ילך חטיל
נוזם הנוכרים בנגד ד' גלויזהכו': [טו] למה נשתעבדו
ב'כ

(ג) סבאן אמרו אפ'יל' יש 50, ממה ב�נו רוחן נודל כת הטענה לתקנ"ה ירד מכך טחים העליונים.

נזרות לפג אביו ואמר לו רבנו בני עוף שהכיביך מכות נזרות אין אלא קטנת לפניה-לפי מעשיך והטבות האלה הם לטובך כדי שתיטיב מעשיך וייטיב לך אביך אח"כ על מעשיך חטובים כך ישראל מהירם ביסורים נזרלים על מעשיהם ורעים ואין אלא ימודים קליים לפי מעשיהם ולא עוד אלא שהם טקבלים שבר על הימורין שלהם לכך נאמר ושלמתי לכם את השנים וננו ולא יבושו עמי לעולם.

פעם אתה הייתי עובר ממוקם למקום מצאני וכן אמר לי רב כי מפני מה חלק הקב"ה את עולמו לשני גוים ולשני ממלכות ואמרתי לו כדי (ו) לשומר אתה ישראל למהד לתינוקות של ביתך רבנן משטר הרב אותם שלא יצאו ויטבעו בנהר ובורי שלא יבואו ויכו זה וזה וכדי שלא תבה אthon החמה כך הקב"ה משטר לישראל (ו) שלא יהפטו (ח) שלא [טו] יהיו כעולי מצרים שנאמר (ירמיה מו) בה אמר ה' הנה מים עולים מצפון (ט) [ז] והוא לנו שופט גנו וכל כך למה כדי לקדר שמו הנadol שנאמר (ישעיה לג) כי ה' שופטנו זה פחוקקנו ה' מלכינו הוא יושענו (ו) ואומר ואכלתם אבל ושבעו גנו (יוחל כ) ואין שביע אלא תורה שנאמר (מץלי יג) צדיק [יח] יוכל לשובע נפשו לך נאמר ואכלתם אבל ושבעו מפני כתיב בתריה ורחלתם את שם ה' אלהיכם אשר עתכם להפליא ולא יבשו עמי לעולם סאי להפליא בין מעשיהם של צדיקים למעשיהם (יח) של רשיים בגיהנם מאין ולא יבשו עמי לעולם לפוי שכל אחד ואחד לפוי שכרו של ארם אחר בא בעולם [יט] לא גלגל הקב"ה להביא אבריהם לעולם אלא [ב] בשכרו של שם שנגנבה ארבע מאות שנה על כל הארץות שביעולם ולא קבלו ממנה ולא גלגל הקב"ה והביא מלחמות יון בעולם אלא בשכרו של יפת [בא] שכיסה את ערונות אביו ולא גלגל הקב"ה והביא מלחמות אדום לעוזם שהחריבו את בית המקדש והגדו את ישראל מארצם אלא בשכרו של עשו [כב] שהיה בוכה ומתאנח בשעה שבירך יצחק את יעקב אבינו ולא גלגל הקב"ה והביא סנחרב לעולם אלא בשכרו של אשור שהיה [כנ] איש כשר [כד] ובו היה עצתו של אבריהם אבינו ולא גלגל הקב"ה והביא נבוכדנצר לעולם אלא בשכרו של אויל [כח] מבודך בנו מפני שנגן בכור לאביו שבשמיים ולא גלגל הקב"ה והביא פרט ומידי לעולם אלא בשכרו של כודש שהיה בוכה ומתאנח [כו] בשעה שהחריבו העכו"ם את בהט"ק ולא גלגל הקב"ה והביא את המן לעולם אלא אנג שהיה בוכה ומתאנח בשעה שהיה חבוש בבית [כו] האטורין ואמר אוי לי שמא יאביד זרעינו לעולם מן העולם לך אמר ולא יבשו [כח] עמי לעולם ולעולם שעטנו [כט] נח באහנו ושםנו [לו] באהלו עוף שהבל הנדרול מבודך לעולם ולעולם שעטנו [כט] נח באהלו ושםנו [לו] באהלו עוף שהבל שלו והבל טעה ידיו ותהא לך קורת רוח מישראל עבדיך בכל מקומות מושבותם שאלם לא כתבת לנו שלשים במצוות ודעת [לו] עשאוני חז כארם אכורי שכל דבריו באכוריות אבל טה עשית לנו בחכמתך ובתבונתך כתבת לנו שלשים במצוות ודעת שנאמר הלא כתבת לך [לב] שלשים במצוות ודעת וגו' (מאל ככ) והודיענו דור פלוני עשה כך טוביה ותורה לך גנטה אותו לטובה ואדם פלוני עשה כך חורתקן וכך עשה מוקה וקנסת עלי מוקה ודור פלוני עשה כך רעה וכך גנטה עלי מיתה לך נאמר ולא יבשו עמי לעולם:

פרק

ישועות יעקב

טובי חיים

כ' : [טו] פ"א ודו : (יז) פרעה שיבת את פלשתים חסוה לטהル שוטף והקב"ה משטר את ישראל שלא יטבעו בין העכו"ם חם ושלום . יותר זהה גראה לנזרות בעיל מצרים ועי' זיקוקין : (יח) לומד תורה הרבה עד שתשבע נטחו טן תורה אבל אכילה סטש איזו ואכל כדי שבעה : (יט) ילקוט נח דף טז ע"א : (כ) ותא מודה כנגד סדה שאבריהם היה בגיר החירות והודיע שטו יתברך לכל העולם : (כא) ועל ידי זה קל לה לנגן בראויו של חם כטו שאמת חיל רוחת כתברך שבן רביעי שלו הוא יון (שנאמר ובני יפת גסיד ומגבע וטדי יון) וחכה לטלק על כל העולם וכגמורא אסתה שיפת יוכלה לקבורה בוטן גוג וסנגה : (כב) עד שהאזור יתחק לנרכזו גם בן על חרב תהיה : (כנ) שלא היה בצעת דור הפלגה וגטהו . שנאמר טן והארץ תהיה פיזקו לזרה סתום מושג הרים הרים . ולזה חמר ומן פגוע הלאן חיל תורה כו' : (ו) של רשיים בניהנים . ונגנות מלאן מניגנס לידעומ:

פרק

אבל טהורך כראיה בוגרוא כ' חלק ועל ידי זה זבח למולכת ועי' לסתן פרק ב' ד' רג'ת שחייה סודה פאן צל שבח נבוי כו' בפה שהביא את יהובין סביה חכלא וגירד עצמות נבוכדנצר כראיה ולטבוחו : (כו) עד שהעיר ה' את רוחו וזווה לבנות חביה כמושרש בספר עראי : (כז) אצל בעל חמלן : (כח) רדי כי אלו שנזכרים שבא זה בשכרו של וה טביה טיקות טופט ליטול בניהנים כולם אבל ישריאל כלם לא יתביחסו לצלם : (כט) שכינחו שורה בbatis בנסיות ובחי טריזות : (לו) שאריך ישראל בקוזא על שן ישראל : (לא) לישגא מעליא כתוב ורעל העטס היו אסדים על הקב"ה שהוא אכורי עליהם שהם נידוניס בניהנים חביב : (לב) תורה נביאים וכתובים . רשי' :

פרק בא ד"א שאי אליו בפיך על נפש עוליך העטופים בראש ברעב בראש כל חוץות (ה) מכאן אמרו יבקש ארם רחמים על עצמו ועל אשתו ועל בניו ועל בני ביתו שלא יצא אחר מהן לידי דבר מכובע ולא יראה אדם את אביו ואת אמו בשן מדברים יערם ויתריש להם ואם עשה כן הוא [ב] והם אינם טמלאים יטמאו ושנותיהם שנאמר רק השמר לך ושמור נשך פאד וגנו' (דכרים 2). מי העטופים בראש בראש כל חוץות הוא אומר אין חוץות (ג) אלא בתני נסיות ובתני מדירות שנאמר (ירמיה כ) שוטטו בחוץות ירושלים וגנו' (ג) באותה שעה היה הקב"ה מבנים יונן ואננה לבבו ואין שום כל בירה היה מביר בו שנא' (יפניה ט) בחוץותיו [ג] חנרו שק וגנו' וכשבא בילעם בן בעור אצל בליך מלך מואב לפניו את ישראל היה בא ומוציאן לישראל שיזובים קהילין ושוסקים בתורה ועליהם הוא אומר קנאת סופרים הרבהה חכמה זהו סימן [ד] טוב לישראל שנאמר (נמלנץ כד) וישא בלבם את עיניו וירא את ישראל שובן לשפטיו ותהי [ה] עליו רוח אלהים מיד בכה בלבם בלבו והוא מצטרב באלו משבירין את עצמותיו ונש מנקרין את עיניו והיה בלבם משיים [ו] פיז לארכן מיד שם הקב"ה דבר בפיו של בלבם והיה בופה אותו פרחתנבה כל אותן הטובות ונחות על ישראל שנאמר (פס) וישך ה' דבר בפי בלבם וגנו' וישא משלו ויאמר וגנו' מי מנה עפר יעקב וגנו' בעה יאמר ליעקב ולישראל מה פועל אל ההן עם כלביה יקום וכארוי יתנשא וגנו'. מכאן אמרו שישראל הם נדולים בתורה [ז] יותר מטלבי השרת ואצל' שישראל הם נדולים יותר מכל בא עולם ומכל מעשה ידו שברא בעולם לבן שנוחם במשנה הוא עז בוגר וקל בקשר רצ' בצעי ונבור כארוי לעשות [ח] רצון אכיך שבשטים. מי מני מנה עפר יעקב ומספר אה רובע ישראל אלא כמה [ט] עפר יש בהן כישראל שהן ברית שהן מנינים על ישראל ודומין לכל' ויין שנאמר (ס"ה ח) ברח דודי וגנו' כמה בעלי בתים יש בהן בישראל שעוטקין בתורה ובן היה טוים שכח הרק' באברהם אבינו ע"ה וער עכשו כמה נערים ושטנים יש בהן כישראל שהן [יא] בחומרה יונן עד שעה שנכנסו לחופתן. טעה בכת אחת שהיה אביה חבר [יב] לעכו'ם והיו אוכלי' ושותין ומטבין את לבם יהוד ואמר לו אותו העכוי' לאביה נהגה את נתך לבני לאשה והתרצה לו אביה והריגשה הבת. ברבך והתרישה לו בדבר עד שהניע וממן חופה והשגע זמן חופה עלתה בראש הגג והטילה את עצמה לארץ וממה מיר יצתה בת קול ואמרה עליה אמר הבהיר ובבבוב ומספר את רובע ישראל. ובשניבא בלבם כל אותן טובות ונחות על ישראל בבה בלבו ואמר התמות נפשיות ישראל ותהי אחריתך כמוהו מלמד שהתחאה בלבם הרשע לטיתתן של טשה ואחרן ואמר אם אני מטה כמטה ואהרן אני ואם לאו אין אני כמטה ואחרן ובפעם שלישית בשברך בלבם את ישראל מה אמר להם (נמלנץ סס) מה טוב אהיליך יעקב משכנתיך ישראל כנחים נטוי בಗנות עלי נهر כאוהלים נטוע ה' בארץ עלי טים يول טים מרלו'ו ורעו בימים רבים וירם פאגן מלכו' וגנו' מברכיך ברוך וגנו'. וכי מה טבו [יג] אהיליך יעקב אלא לומר לך מה נחלים מעלי' את שאומר כנחים נטוי אצל' מה טבו [יג] אהיליך יעקב אלא לומר לך מה נחלים מעלי' את האדם מן הטומאה לטהרה כך בתני נסיות ובתני מדירות מעלי' את האדם מן הטומאה לטהרה [יד] כיוד אלא מביאין את האדם [טו] מחובה לובות לך נאמר כנחים נטוי. ומאי בגנות עלי נهر אלא אלו מלמד תינוקות שכישראל שם מוצאים מלבים חכמה בינה רעת והשבל

טוויי חיים

ישועות יעקב

פרק בא (ה) מכאן אמרו יבקש. כמו שכתבתי נעל ריש פרך כ' עיין סס : (ג) אלא בתני נסיות. ופירשו העטופים נרעכ מתורה. כי אין לומד ומלמד. כמה טומטו במלות יוזאליס וגנו' הסיטוטה תפטע. וזה גנתי נסיות וכתי מדירות טסע הלאק והטפטע (מלורי ל"ע) : (ג) באורה שעה. סקיו יטחול מכתין מלכרי תומה מכת' נסיות וכתי מדירות כי' כו' (זיקוקן) :

פרק בא (א) לשון הרע וכורחה : (ב) כדאיתא בגמרא המגביל פוי גופל בגינויים ריבבי אמר אף השופע ושותק : (ג) חימה גורלה היא בעני כי נבואה זו גאמרה על טואב עי' שם ולא ידעת להילטו והזקוקין לא העיר בה רק טרשו כדרכו ברוחך גREL ואולי טעות סופר נפל בהעתקה וצל פסק אתר או כגן ויקרה ה' גו' לבכי ולמספד ולדגר שק או בגין במתחרים תבכה נפשי וגנו' ועי' פרק ל"א : (ד) כשהם עוסקים בתורה וסגולות : (ה) ס"י על יישראל היה שורה רוח אלהים וכן פ"י החותם פרק צכי'

חוות הבחים עי' שם מסכים לטה שפי' בזוהר הקדוש ותהי עליו רוח אלהים על טאן על ישראל כו' עי' י"ש : (ו) שלא רצה לברכם ג'כ' : (ז) שישאלו המלאכים את ישראל מה פועל אל לשי שלא יכולו לכגדו למחיצון כדאיתא בדור' ובקל הוא הצד נשמותינו שהוא חלק אלהות חסלאcis הם רק טאו לבשו יה' כתה'ל : (ח) שעז' כן ניכה להיות נדולים יותר סכל מה שברא בעולם יה' : (ט) בתני נסיות ובתני מדירות שעוטקין בהן בתורה טי' אחר יעקב ונרטנן כמה עוטרין יש בישראל שהן עוטקין כו' ודי' בחורים ורכס שנים מלשון עופר האילים לכט' מסיים שנאמר ברח דודי וגנו' או לעופר חאים ובילקוט דף רס' ג עג גרס כך בחדריא והגאנגי : (י) שלא פגמו חותם אותן ברית קדוש בחוץאת רע' לבטהה : (יא) שות צנעהה במעין תחומים ודריש כך רובע יטחול שהוא לשון זוג : (יב) שהיה לו שותפה עשו בטעות : (יג) ליקש בכל דף רס' ג עג. ועי' בברכות פרק ב' ובפי' הרשב' א' שהגיה שם כמו הנוטא שכאנן : (יד) ס"י וכי נטהר הטפאה בטופאות בכב'ג' ובכט'ג' : (טו) כי התהאות מטהרין את האדם והבדה וטעה טטרין אותו גוי' ולקיים

והשכל ומלתך להתיתקות לעשות רצון אביהם שבשפטים יכח נאמר [טו] כננות עלי נהרו ד"א כננות עלי נהר אלו הנקטים שבישראל והלטזיות שעוסקים בתורה בכל יום וטיסחין את עצמן במרקא במשנה במדרש בהלכות ובאנוזות ועליהם הוא אומר (ס"ח) היושבת בנים חברים מקשיבים לקובץ השמייני. אלו אמר הקב"ה לישראל היושבת בנים ישראל מקשיבים לקובל השמייני הייחידי אומר דודא כל ישראל אלא אמר הקב"ה לישראל היושבת בנים חברים מקשיבים לקובל השמייני לומר לך אף' נ' ואפי' שניים שיזובים ועוסקים בתורה עליהם הוא אומר היושבת בנים ונו'. יכח נאמר כננות על נהר ומאי כאלהים משל למה"ד בת' [יז] כנסיות וכתי מדရשות. ר"א אל תקרי [יז] באוהלים אלא כאלהים משל למה"ד למלך שעשה סעודה לכל גורלי מלכות שעוברין עליו. ומאי באיזים עלי מים אלו נמי [יט] הרוחшиб ישראל שיש בהם דית עאב"ז [כ] השפלה והענויים שהם טולאין את עצמן על ד"ת לבן נאמר אח' ביל מים מרלי. מאיו וורעו במים רבים אלא בעלי בתיםшиб ישראל [כא] שיצליחו במעשה ידיהם בשבייל דרך ארץ שיש בהם עאב' הרלמי חכמיםшиб ישראל שיצליחו הם ובניהם ובני בנייהם. ומאי יורם מאנג מלכו וגנו'. זה אונן שהיה כובח ומתאנח בשעה (ד) [כב] שהיה חכוש בבית האסורי. ואמר אויל שמא יאבד זרעי מן העולם לכך נאמר יורם מאנג מלכו. ד"א יורם מאנג מלכו אלו רשיים גמוריםшиб ישראל שטבנישין ינען ואנאה בלבבם בשעה שהן נכנסין לבית עולמן בשבייל מעשיהם הרעים שעשו וחورو ועשן [כג] תשובה ומתוין מהיר הסרHon שסרחו ישראל במעשיהם נסתכל משה בלוחות וראה כשירד משה מהר סיני וראה את הסרHon שסרחו ישראל במעשיהם נסתכל משה ולא היה יכול להשיב דבר באותו שעה נgorה גורה על ישראל שלמה תירה מטהן הצער ומתוין השubar ומטוין הטלטול ומטוין הדוחק [כג] ומטוין שאין להם מזונות ובשער אורו הצער עתיד הקב"ה לשלם שכרים לימות בן דוד בפועל וטבופל שנאמר (יט"מ) הנה הה' אלהים בחזק יבא וגנו' הנה שכרו אותו וגנו' ואמר (לו' מלה) מי הקדימני ואשלם תחת כל השמים לי הוא וכענין שאמרו חכמים לטובתו נשברה [כג] רגע פרחו כדי שתהא משברתו שלמה בן אהרן אמר אלולי קרה לא עמדה עלי אותה הבריות שנאמר (נמלכר יז) וכברון לבני ישראל לטען אשר לא יקרב איש וזה אשר לא מזור אהרן הוא להקטיר קטרת לפני ה' וגנו' ואמר אהרן לטובות נשברה רגל פרחי:

ד"א העטופים ברעב וגנו' אין רעב אלא בד"ת שנאמר (פמוס ח) הנה ימים באים נאם ה' והשלחות רעב הארץ לא רעב ליהם ולא צמא למים כי אם לשטווע את דברי ה' וגנו'. מכאן אמרו ישיה אדם לומד תורה [כח] באימה וביראה ברחת ובויע יסתכל אדם בעצמו וידע מה יהיה לו [כט] אחר טיצה לבן ישא אדם את עינויו יסתכל אל [ל] השמים ויאמר מי בראש הכוכבים והמולאות ברקיע ונחן מקום ודרך ומלחה לכל אחד ואחד ובן יסתכל לאرض ויראה כטה מגדים בנחתה מלכות עכו"ם מיגען והשליכן לארץ וכמה מגדים בנחתה מלכות מדי טי מיגען והשליכם לארץ טי בעט בו (כ) במנדל הראשון ונחן ראש בטקים אחד וגנו' בטקים אחר וק"א מיל בין זה לזו שנאמר (ו) (יט"ה לג) יונה שהיא איה סופר אינה שוקל אינה סופר (לא) את המגדלים. מכאן אמרו (לב) לעולם יהא אדם ירא שמים (ו) יראה גמורה יראה

טובי חיים

ישועות יעקב על

(ל) שחי' חכוש בו'. ועל ידי זה נceil את כמן כלגען פרק כ'. ויסרholו יתגניו וירומו טלייכס: (ק) במנדל הראשון. על דור הפלגה (זיקוקין): (ו) לבך יהנה אמרו שיה אדם לומד תורה (כח) באימה וביראה רכם בשוחות הגן ולוסדים תורה הטשולת לטים: (ז) דרש ליה כלו' נכתב כאלהים ותירש' בלשונן שני ע"ש: (ית) דרש לשין אמרו שירש' לכתלה חכמי חוויכ נידוניים נניינט יכנה נך חיימה ותהיילו היה חלמתן כל חלו סטי' סופר חייו וטוקל כל דבר חכמה כו': (ו) יראה נטורה. מיל רוחות רוממותו ותכרך. ומודה על קהמת סודה על קהמת חס הפל. ולכך ימלה נלכו בpsi שמתגנאות כאלו: (כ) שדי' אינם מתקיימים יול מים ריל התורה חזא פדלי סדרים שבבני ישראל: (כא) בסמו רע הזרוע על מים שמעליה וצומה ואינו מחייכש: (כב) שחתשו אול המלך כי: (כג) שחרהרו בתשובה ולא עשו חסונה גס אלו כו' יתבצר להם סקים בגהנום וישבו בטקים רם לנטלה פטלי עכו"ם שהיו מטירוס לישראל כמשאחול על בני קרת שזרהו בתשובה. כט' דסגייה: (כד) יליקוט ט' כי תצא דק' ח ע"ג ואיתה בירושלמי תענית הלוחות דיו משא ארבעים סאה והיה הבתב סובלן כיון שפורה הכתב כבדו על די' של טsha כו': (כח) שלא מצא סתחון פה להמליך על ישראל: (כו) ודרש העטופים ברעב שאנחנו רעבים להורה למלמד אורה על בורית בעבור הטלטול והטירוף שאין לנו סזנות בחוץ הארץ בגולותנו ולכך שפכי כתום לבך וגנו' שניגאלנו ית' בטהרתו וזה נוכל למלוד תורה על אטחרה: (כג) שגפלה פרחו לבור וירד להעלותה ומצא אוצר גדול: (כח) שע"י שילסוד לשמה באימה כו' יתקיים תלסודו בידיו ולא ישכחה בטהרוי' הלוסט תורה לשטה זוכה לדברים זרכת ומנגן לו רוי תורה כו': (כט) ולא יתגאה בד"ת: (ל) ועיז' יבחן גדולה הבורא ייבא לאהבה יראה פנימית ויעש כל דבריו לש"ש וילסוד תורה לשמה ותקיים בידו: (לא) והזיקוקין כתוב ב' א' שאבדת לאווטים

על האמת ומודה על האמת והובר אמרת בלבבו ובכל ים ויום ישכינם. יואמד רבעה כל העתמים אלהינו הארכנים לא על צדקהינו אגחינו מפלים תחנינו לפניך כי על רחמייך הרביכים [לן] טה או מה חיינו מה חטנו מה צדקותינו מה ישענו מה חנו מה נבורתו מה נאמר לפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הנבורים כאן לפניך ואגשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע טובנים כבלי השכל כי רוב מעשיהם תוהו ימי חייהם הבל לפניך ומותר האדם טן הבורתה (לד) אין כי הבל הבל. אבל אנחנו ערך בני בריתך בני אברהם אורבך שנשבעת לו בדור תמוריה ורעה יצחק ייחדו שנעקד על נבי המוכחה עדת יעקב בנך בכורך שטאהבתך שאהבתו אותו ומשמחתך ששמחת בו קראת את שמו ישראל וישראל. לפיכך אנחנו חייבים להודות לך לשבחך ולפארך ולברך ולקרש וליחסן שבת והודיה לשפט אשרינו טה טוב הלקנו ומה נעים גורלך ומה יפה ירושתו אשרינו שאנו משכינים ומעיריכים ערב ונוקר ואומרים פעמים בכל ים שטע ישראלה' אלהינו ה' אחר בשפטך אתה הוא עד שלא בראת את העולם ואתה הוא משבראות את העולם אתה הוא בעזה' וזה אתה הוא בעזה' ב' קדר שטך על מקראי שטך וקרש את שטך בעולטך ובישועתך תרום ותגביה קרנט בא' מקדר שטך בא' ברביכים. אתה הוא ה' אלהינו בשמות ובארץ ובשמי השם העריוונים אמרת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומלעליך אין אלהים קבץ קוין מרבע כנפות הארץ כדי שיבירו וידעו כל בא' עולם כי אתה הוא האלים לבדך (עליזון) לכלי ממלכות הארץ אתה עשית את השם ואת הארץ את הים ואת כל אשר בסם וממי בכל מעשה ידיך בעליונים או בחתונים שיאמר לך מה תעשה כן'. אבינו שכשיטים עשה לנו צדקה וחסדר בעבור שטך הנדי שנקרה עליינו וכיים לנו ה' אלהינו מה שבתוב (גפיה נ') בעת ההיא אביה אחכם ובעת קבצי אחכם כי אתן אתם לשם ולתליה

בכל עמי הארץ בשובי את שכותיכם לעונייכם אמר ה':

פרק כב הנה אנסי [א] שלוח מלאך לפניך לשומרך בדרךך וגנו. (סמות ג') ברוך המקום לבני ישראלי שנחר ביהן בישראל יותר מבכל מעשה ידיו וקנה אותם קני נמור וקרא אותם בנים ועבדים לשמו. בא וראה מה נאמר בהן בישראל (סמות ו') לכן אמור לבני ישראל אני ה' וגנו' ולקחתי אתכם לעם ונו' והבאתי [ב'] אתכם אל הארץ ונו'. יהי רצון טלפניך אבי שכשיטים שלא תחנני ביד שליח ליעלים מה כתיב מקודם (סמות יט) בחדרש השלישי וגנו' ואחריו מה כתיב (פס כ') ואלה המשפטים ואחריו מה כתיב הנה אנסי שלוח מלאך וגנו'. טליו مثل למה' למלך בשר ודם שבא בסופים ובפרשיות [ג'] ובחיליות ורבבה כיוון ששמעו עבדיו ובני ביתו נודעעו ופחדו ורעדו וחרדו [ד'] חרדה נדוליה והמלך היה חכם ופקח ובעל בינה ומחשבה. מה עשה בא וישב במדינה סמוך לבירא ואמר להשדים והרוכסן שלו בטה בעלי בתיים יש להם חנו לחים כך וכך חטין [ה'] ושעורין לאכילה וצמר ופשתים להלכיהם כמה עניים ואכינוים יש בהם כמה סוטין ופסחין וחרשים יש בהם וכמה וקנות יש בהם ושעורין לאכילה וצמר ופשתים להלכיהם. כמה נערים וקטנים וכמה וקנות יש בהם חנו להם כך וכך חטין ושעורין לאכילה וצמר ופשתים להלכיהם. מיד נחו עבדיו ובני ביתו מן הפחד והחרדה. כך כשנגללה הקב'ה ליתן התורה לישראל (תליס סח) רכב אלהים רבותים אלפי שניים [ו'] וארבעים ושנים אלף רבעות מלכים שנאמר (תליס סח) רכב אלהים רבותים אלף שניים ונאמר (חבקוק נ') אלה מתמן יבוא וגנו'. אף כשהבא הקב'ה ושכנן על הר סיני היה עמו עשרים ושנים אלף מלכים מטונים על ישראל ונוטלין כל א' וא' מישראל שנים [ו'] עשר טיל שנאמר בקשר עיר קנו וגנו' יפרוש ביפוי יקחוה ישאהו על אברהם (דנрист נ'). וכשעמדו אבותינו על הר סיני קיבל את התורה באותה שעה נודעעו ופחדו ורעדו וחרדו חרדה נדוליה שנאמר (סמות יט) ויהי ביום השלישי ביהות דבקר ויהי קולות וברקים וגנו' ויחרד כל העם אשר במחנה וגנו' ואמר (פס כ') וכל העם רואים את הקולות וגנו' וירא העם וינגעו ויעמץ מרחוק ויאמרו אל משה דבר אלה

טובי חיים

ישועות יעקב

ומתומים יהנו ריק וזה לא נזכר בנוסחה ישנה וע' ולווטים יהנו ריק וזה לא נזכר בנוסחה ישנה וע' הכו דלא לסייע אליה בליך חכחה : (לב) 'השיבoli' לסתו שנוסח הטיסירור שלונטן לעולם יהא אדם כי עז לעזינוים אמר ה' הוא נסחת אלהו זל שאטרו על דרכו שהוא עוברים עז' ולא היה הבשרים יכולות להיות יראי שם בגלו והוא צוריכים להזות יראי שמים בסתור ופעשה עבירה יהו צוריך להחכיא מה נבאים בסערה וככלם להם וסיט. וכחוב בסורו היום שיש לוטר לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלאי כי ע' הבליט שבקהלה וזה שאמר הכל הכל : (ldr) 'אל' יש 'נשמה ר' בזה יש לאויש יתרון סן הבהסה :

פרק כב (א) נבשרו שעתיין לחטא והשכינה אמרת להם כי לא עלה בקרוב (שםו לג') ר' ז' :

[ב] בכבודם ובעצמו יחברך ולא על ידי מלאך לך החולל אליו על הגאותו שלעתיד ב' י' י' ר' שאל חתינו ביד שליח לעולם רק אתה בכבודך כטו שהכתחת קודב שחתאו בענאל : (ג) דוגמת פני קדש רכב אלהים רבותים אלף שנאנן : (ד) בס' י' ויהר כל העם אשר בתהנה : (ה) חונמת מש' בענין וברך את לחמן וגנו' טעות טופר הוא וציריך לנגורם במאתיים ועשרים ושמיטים אלף כסאין רכב או בכ' אלפיים וזה עיקר וכן חמוא בוגריא ובפדרש וכן הוא בטסוק : (ו) לפ' שהו י' ישראל גסטים לאחריו

ולא נזכר בנוסחה ישנה וע' והכו דלא לסייע אליה בליך חכחה : (לב) 'השיבoli' לסתו שנוסח הטיסירור שלונטן לעולם יהא אדם כי עז לעזינוים אמר ה' הוא נסחת אלהו זל שאטרו על דרכו שהוא עוברים עז' ולא היה הבשרים יכולות להיות יראי שם בגלו והוא צוריכים להזות יראי שמים בסתור ופעשה עבירה יהו צוריך להחכיא מה נבאים בסערה וככלם להם וסיט. וכחוב בסורו היום שיש לוטר לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלאי כי ע' הבליט שבקהלה וזה שאמר הכל הכל : (ldr) 'אל' יש 'נשמה ר' בזה יש לאויש יתרון סן הבהסה :

אתה עטנו ונשמעה ולא דבר עטנו אלהים פן נמות. כיון שראה משה את ישראל שהו מתיידאים כשהיה ננה על ירכות הקוץ ברוך הוא והוא מדבר עטיהם אמר להם משה אל תיראו שנאמך (ט) ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבבור נמות אחכם בא האלים ובבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי החטאנו וגנו' (ה) פיסון משה חלה לישראל ואחיך ערך להם נזקן (ג) וכל מדות הדין רכוב אחיך ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כי הקנה עבר עברי וגנו' ורצע אחזני את אותו וגנו'. אוילם לרשעים שבשביל מעשיהם המוקלקלים ודברים שאינן ראויין שהם עושים הנה מביאין את עצמן לזרע [ח] פסל וזה עניהם עד יום מותן והלא הרברים הם כי וממה אם הרשעים שנמכרים בוגניביהם אומר הכתוב (דנוייס טו) העניק תעניך לו מצאנך גנו' לא יקשה בעיניך בשלהך אותו חפשי וגנו'. צדיקי עולם שעושין רצונו של מקום בכל יוס [ט] עאב'ו. משלו משל למה' מלך שהיה לו פלטן גורדים והחלט נועלה שאין אדם יכול לבנים בהן והיה [י] וזה יצא טמנה והוא עליון תנאים וענבים וכל מני מדדים בולן וזה אחר ס操纵 לו יוצא ממנה והיה עליון אבילה ושתייה ובכל מני מונעות וסיפוקין כלון וכל העם העומדים חוץ מפליטין של מלך אתה תוכל לידע מה יש בתוכה כך מן היסורים של הצדיקים בעולם הזה אתה למד מתר פורענותן של הרשעים בניהם. אף שלטון של רשעים בעוה'ו אתה למד כתן שבין של הצדיקים לעווה'ב שנאמר (תלוייס טה) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגנו' ואומר (ישעיה סל) ומעולם לא שמעו לא האוזינו עין לא ראתה וגנו':

פעם אתה היית עובר טמון למקומות מצאני וכן אחד ואמר לי וכי יש עכו"ם לימות בן רוד ואברתי לו כי כל הגוים וכל הטמלכות שעינו אותם את ישראל ולחזו אותם יהיו רואין בשמהן של ישראל ויצטערו יכעיסו בלבבם ואח'ב הן הולכין לעפרם ושוב אין חוריהם לעולם שנאמר (תלוייס קי) רשות יראה וכעם שני יחרק ונמם תאوت רשעים תאבר ואומר (ישעיה טה) והנחותם שמכם [יא] לשבועה לבחורי וגנו'. וכל הגוים וכל הטמלכות אשר לא עית את ישראל ולא לחזו אותם יהיו רואין בשמהן של ישראל והווין אקרים [יכ] וכורמים לישראל שנאמר (טס טה) ועמדו זרים ורעו צאנכם ובניכם וכורמים ואתם בחני ה' תקראו וגנו' ואומר (טס טה) ולעבדיו יקרה שם אחר אלוبشرם שבישראל לימות בן רוד. עד שני עומר וטבר עם הוקן בא אצל הלמיר אחר שאנו בקי בהלהכה ואחר לי עיסק אני בדרת ומתר וטהאה ומצפה אני אם תורה תבא אליו ואין תורה באה אליו. אמרתי לו בני לאזבה האיש לרחת אלא א'ב טופר נפשו לטיטה עליה לכבוד [יג] שמים כשור הוה שמניטין אותו לעול והוא טופר עצמו על כבוד בעלי לעובדו שנאמר (מאל' ד) ורב הבואות בכח שור מה הבירות אומרים שרוב התבואה של התורה [יד] בכח השור ואומר (טס טו) לאדם [טו] מערבי לב ומטה' מענה לשון ואומר הענינים והאביונים טבקשים טים ואני וגנו' אני ה' אענם (ישעיה מה). (ז) אבי שבשים יהיו שטח הנזול מבורך לעולם ולעולם עולמיים ותaea לך קורת רוח מיישראל עבדיך בכל מקומות מושבותם על מה שאמרת שאתה מקבל את פושעי ישראל בתשובה שאפי הנרייל ארם מה עבירות ולטעילה פו ועשה תשובה הריני עמו ברחמים וากבל את תשובתו ואפי עומר אדם וטהרף כלפי מעלה ויהו ועשה תשובה ארעה הקב"ה מוחל לו על כלם שנאמר (טס טה) אז הפקתנה עני ערים ואוני הרשים תפתחנה או יידין באיל פסק ותרן לשון אלם וגנו' ואין עור ותרש ופסח ולאם אלא מי שהוא חסר דעת כד"ת וחסר מעשים טובים שהרי [טו] נאמר כי נבקעו בכדרבר מים ונחלים בערבה (טט):

פרק כג (ה) בא ונלק למדתן של נשים מה שנאמר אח'ב (סמות כה) וכי יטבר איש את ברתו לאטה וגנו' אם רעה בעני ארוןיה וגנו' והפרדה וגנו' אם אחרת יקח לו שארה וגנו'. אשרי אדם שככל מעשו לשב"ש [א] הלב יודע אם לעקל אם לעקללות שנאמר אם

ישועות יעקב

טובי חיים

לאחר י'ב טל כמדת מחניות מאיימת והיבאל וזה המלאכים מדרים אותם באשה הסודיה את בכנה כד אותה בשבת בפרק' ע' : (ח) אודהו געשה עבד ניצע : (ט) ששכרן גדור בוה ובבא : (י) עז חוצה סך הכהן קרייזו רשי' שבת דב' ד' : (יא) וברישיה כהיב הנה עברי יאכלו ואחים תרעבו הנה עכדי יאטוח ואתם תבשו גו' : (יב) יהו חורשין וירעין שרות וכרכיס של ישראל : (יג) לא ע'ם שיקראו רבי (טס) : (ג) ולעבדיו יקרה שם אחר . סח טוב וככל גרכיה (רכץ) : (ד) אבי שבשים כו'. התפלל על תלמיד טיעורכו כ' ויללה כלימודו. דהפללו לרकעים ציציו עכירות בגבנה נהג ממס ברחמים נקכלך נתפסה. והק' כי היה כה (מלחורי טט) :

פרק כג (ה) בא ונלק בו'. כיון טקי' מדכל נפרק הקולד מן מלה הנקביס סחי' פרשת טנד עכרי נל נפרק וזה לדבר מלה הנקביס סחי' פרשת טמה הנקביה (זוקון) :

אם אחרת יקח לו שארה [ב] כפטורה ועונתה לא יגרע. עט אחות היהיז'א במאית הפסודיש בירושלים לפני האחים והינו עוסקים בעמקי [ג] נשים אמרתי להם דבר [ד] זה (ג) שלא יהא נהוג בה באמת העבריה כמו שהוא נהוג בשפהה בגענית שלא יאמר לה היליכ' דמים והביא לי זיך פון השוק. ואמרו לי מפני מה ואמרת לך להן רבותי מפני שהאשה [ה] משלמת א"ע ועובדת עבירה בשליל סעודת לפי שעה בזמנן שהרעות בעולם ואומרת אין בכך כלום שנאמר (hilchah ג) עורנו בתנור נכמרו מפני לאעפות רעב וכחיב בתיריה נשים בציון ענו בתולות עצמה ועובדת עבירה בשנייל סעודת לפי שעה ואומרת אין בכך כלום לך כלום אמר עורנו בתנור נכמרו מפני לאעפות רעב וכחיב בתיריה נשים בציון ענו וננו. מאותה שעה תקנו הכםים ואמר צונו ובזמנן שהנכדים טוועטים מרגנכים מרובים [ו] הבנים יירשו את הכל והבנות הלכה מי שמת והניש כנים ובנות בזמנן שהנכדים מרובים צו עלה הפתחים אדרטן אומר בשайл שאני זכר הפסדרתי אמר רבנן גמליאל רואה אני את דברי אדרטן. טכאנ אמר כל בית שיש בו אמתה העבריה (ג) טריבקה ביןיהם ואין מוצא קורת רוח בעולם שנאמר וכי ימכו איס את בתו לאטה וננו' וכחיב בתיריה וכי יריבון אנשים וננו' וכי מה עניין זה לא לא למדך כל בית שיש בו אמתה העבריה טריבקה ביןיהם ואין מוצא קורת רוח בעולם לך נאמר וכי ימכו איש את בתו לאטה וכחיב בתיריה וכי יריבון אנשים וננו'. ד"א וכי יריבון אנשים והבנת ימכו איש באבון או באגרוף וננו' רק שבתו יתן לרפא וכי יכה איש את עבדו וננו' ומה וננו' נקס וננו'. אטרתי להם רבותי טכאנ לרפא שרפה את החוללה ושליח ביד שהבה במלחמות [ו] ארבעים והרב הרודה את תלמידיו ודין וכחן העובר ע"ג המובה שהרנו את הנפש בזמנן יעירו טמלאכתן יילכו וייעשו מלאכה אחרית ואמ חזרו ועש תשובה מרפאיין [ט] אותן לאו עונשין אותן אפי' (ד) על הטמן אלהם שהוא הדבר הקל לך נאמר וכי יריבון אנשים והבה איש את רעהו וננו' וכי יכה איש את עבדו וננו' ומה גנו' נקס וננו'. ועוד אמרתי להם רבותי מה כתיב אחיב וכי ינצח אנשים ונגפוasha הרה ויצאו ילדייה ולא יהיה אסון עונש יענש וננו' ואמ אסון יהיה וננו' וכי יכה איש את עין עבדו וננו' ואמ שנ עבדו או שנ אסון יפיל לחפשו ישלחנו תחת שני. מבאן לחייה שהרנו את הנפש בזמנן מוציאין אותה ואמ חורה ועתה תשובה ומוציאין בה [י] סימניין מרפאיין אותה ואמ לאו עונשין אותה (ה) אפילו על מטען שלא שהוא דבר הקל לך נאמר וכי ינצח אנשים ונגפוasha הרה ויצאו ילדייה וננו' ואמ אסון יהיה וננו' עד לחפשי ישלחנו תחת שני. וכיון שבאו ישראל וראו שرحمיו [יא] של הקב"ה מרובין אמרו אלו היו הרים וכיוון לא עברה השכינה מבינינו לעולם אבל כשהיו ישראל במצרים ובמדבר היה תמיימי דרך בדרך וכך בשעתם אבותינו על הר סיני היה תמיימי דרך בדבר לך פיסן תקופה ישלחנו תחת שני. וכיון שבאו ישראל וראו שرحمיו [יא] של ישראל מרובין אמרו אלו היו הרים וכיוון לא עברה השכינה מבינינו לעולם אבל כשהיו ישראל במצרים ובמדבר היה תמיימי דרך בדרך וכך בשעתם אבותינו על הר סיני היה תמיימי דרך疡' אליהו ישראלי צבאות ישב הכרובים אהיה הוא אלהים לך בתרונה. ובשתה ית' ישראל במצרים נתקבעו כולם ישבו יחד משום שהיה כולם אנוגה אהיה וכברתו ברית יהוד' ישעו ניח' וזה עם זה ושמרו בלבם ברית אברם יצחק ויעקב ויעבוד את אביהם שבשמיט לבדו ושלא יניחו לשון בית יעקב אביהם ושלא ילמודו לשון טאים מפני דרכיו ע"א. כיצד בשחו' ישראלי עובדין את אביהם שבשמיט לבדו במצרים ולא היו מושנים לשונם היו מצרים אמורים להם למה לא תעברו את אלהי מצרים יקל עבודתו מכם משיבין ישראל ואמורים להם וכי שם עוזבו אברם יצחק ויעקב אבותינו את אלהינו שבשמיטים שייעובו בניהם אתריהם אותו ואCTION

טובי חיים

ישועות יעקב

(ב) שלא יהא גוחג כי' מן השוק. כדי כל מה שונרת עכירה כזוק מחייב הפטודה. כאמור חחר כך (זיקוקין): (ג) מריבת בינייהם. אין להמה סמיימל אין הפטו על דנר הקילה טיס כינוס (פס): (ד) על הממון שלהם. פירושו והס היגיון חוריים נתנונה לאחוריין והרגנו נפשם כמайл חפילו הם הרגנו נפשם אחוריהם ממקללהן וכך עבדו הם ספחים טונסין היוו למשחה מהם הכהות ומתחם נתוך מעט לחות. וכל זה כי' היה לנו גאנטס פלאה מטה תזונה על הרלייה קראזונה. ווילסיק יה לממייכת כפרטיות כלפרט (פס): (ה) אPsiלו מל

כמושיטה מא' נתיחה פעוט תוא זה כי נקבעו גו' אבל אם נדרש אלט וחריש בר'תathy שפדר לכך תפתקחנה עבי עולים למי שנקבעו בדבר טיס ר'ל כי מלאה הארץ דעתה:

פרק ב' [א] אם מקיים מצוח יעד אספה העבריה לא יציה כוונתו ריק לקיים מצוח בוראו ולא לשם נבי והוא מסוד לליבו של אדם וזה ידוע אם כוונתו רצiosa לשם שמיט או לעקל או לעקלקלות וזה לשון רוזל בסנהדרין פרק זה בדור פ' רשי לעקלקלות לעבד על דת: (ב) שלא ימנע סן האספה שאנו כשות ועונת כמו סן אשתו וזה יוכית שמעשו לשם שמיטים ולא ישנאה: (ג) כפרשנה אמרה העבריה: (ר) מה שבתב כמשפט הבנות יעשה לה וגו' בא

למוד : [ה] אוסרת שלום עלי נפשי ועל פה לחם מפשע לוונות בעת הרעב : [ו] בטעובות פרק יג' פשנה ג' בבא בתרא ריש פ"ט ועי' שם בפי זראי' ווהאי'ש : [ז] שהלךחו אפללו מכיה אחת יתריה סכת שאמדו'ו : [ח] בלבד עדרים והתראות א"ג לאו מזיד סטש אלא קדובין לטoid שלא עשו בערומה שנאסר כי יריד וגו' להרגנו בערומה יצאו אלו שאף על פי זהן מזידין אין מעיריטין שלא היה בטעובות להסתית בנו כי רשי' : [ט] חמוריין לטלאכחה וכחן גושא את כפיו כדי שלא חגעול דלת לנטוי בעלי תשובה אבל לא לעובודה : [י] אבל אשה שדרעה קלחה אין טמיינין לה שעשתה תשובה עד שרוואין בה טיסני תשובה פשא'ג' לעיל : [יא] שזו להענין אף לרשות שנטכו בגניבותו כדרעל ובן במצות יעד :

אכדיות

וזמרו להם המצריים לאו ואמרו להם ישראל לא עזנו אבותינו שבשמיים בן אנחנו לא נועוב אותו. וכשהיו שוטרים ישראל את ברית אליהם שבשמיים ומילין את בניהם במצרים ואמרו להם המצריים אם לא תשמרו ולא תמולו שמא תקל העכורה הקשה מכם היו ישראל משכין ואומרים להם שמא שכחו אבותינו את ברית אלהינו שכחו בנים אחרים אמרו להם לאו ואמרו להם ישראל שלא שכחו אבותינו כך לא נשכח אנחנו לעולם: ד"א כשהיו ישראל מלין את בניהם במצרים היו המצריים אומרים להם למה אתם מלין את בניהם והלא לאחר שעיה יהא משליכין אותו בנחר ואומרים להם ישראל אומרים אותם ואחיך עשו להם ברכונכם. ובשהיו ישראל עוזין ו' ימי המשתה היו המצריים אומרים להם למה אתם עושים ו' ימי משתה והלא לאחר שעיה מוציאין אותו [יב] לעינוי ואמרו להם ישראל אנחנו געשה שבעת ימי משתה ואח"ב עשו לנו ברכונכם הפת ימות והנהרג והבא בחיים יהיה כל אותן רברים היו המצריים מהרפיין אותן את ישראל ומפנין אותן [יג] ופוגעין להם [יד] וסוערין להם ואין לישראל מנוס מפניהם שנאמר (תהלים יד) תשיטנו חופה לשכניינו לען וקלם לשביבותינו וננו' כל זאת באתנו ולא שבחנו ולא שקרנו בבריתך וננו' כי רביתנו במקום תנאים [טו] זה פרעה מלך מצרים ובכל המצרים ותכם עליינו בצלמות אלו חיים [טו] של צער אם שבחנו שם אלהינו ונפרוש כפינו לאן ור וננו' כי עלייך הורנו כל היום נחשנו צאן שבחה עורה למה חיון וננו'. כי בזמנ שישראל עוזין רצונו של אביהם שבשמיים מה נאמר בהם הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל (פס קכל) וכשהוא עוזין רצונו של מקום מה נאמר

בשם עורה למה חיון וננו':

פעם אחת הייתה עובר ממקום מצאני וכן אמר לי רבינו רוזה הללו הן בשני יותר מן יוצאי מצרים ראה בעיניך ובאוניך שמע שהרי דורו של משה לא היה עמה רק התורה בלבד אבל זורו, הללו יש עליהם תורה נביים וכוהבים ואמרתי לו לא שהרי אותן דורות שהיו מיום שחרב הבית ראשון עד שנבנה הבית שני היה עמהם תורה נביים וכותבים ודברי פלפול של התורה (ו) ואפילו הכי לא היו כשרין כמו יוצאי מצרים. ואם רוצהacha ללמד וחפש אתה בדברי תורה צא ולמד מה שנאמר בהם ביוצאי מצרים (ירמיה כ) הלא וקראת באוני ירושלים לאמר בה אמר ה' וכרתי (ז) לך חסר נעריך אהבת כלותיך לבתך אחרי בדבר באין הארץ לא הניח [יח] הקב"ה דבר בעולמו שלא נלה לישראל שנאמר (תהלים טז) סוד ה' ליראו ובריתו להודיעם ונאמר (עמום ג) כי לא יעשה ה' אליהם דבר כי אם נלה סודו אל עבדיו הנביים. העבודה ומעד אני עלי' שמיים וארץ כי בכל יום ובכל שעיה שאני זובר (ו) את כל המעשים אני נופל על פני הארץ ומברך ומרום ומשבח ומקדש לשותו של מי שנאמר והיה הגוים ברוך הוא וברוך שמו של ממה' הקב"ה שהוא יושב (ח) ומחלק מונות לכל בא עולם וכל מעשה ידיו מאים ועד בהמה ועד רמש ועד עוף השמיים וכל הנפשות אשר ברא. אף דור היה משבח את יוצאי מצרים כי אפילו המצווה האחת שהיתה בידם נוח לפניו הקב"ה הרבה יותר מן כמה מצות שלנו ומה המצווה האחת שהיתה בידם שנתקבזו כולן בגונדה אחת וכרתו ברית שיעשו גטילות חסדים וזה עשו ברית הטילה שהוא ברית אברהם יצחק ויעקב ושלא יניחו לשון של יעקב אביינו ושלא ילמדו לשון של מצרים מפני דברי עז' שנאמר (צמולג כ) ומי בעטך בישראל גוי: אחר אשר הלבו אליהם וזה משה ואחרן לפרשיות לו לעם ולשום לו שם ולעשות לכם הנדרלה ונוראות הארץ מפני עטך אשר פרית לך ממצרים גוים ואלהיו אל התאמר [יט] כן אלא כך החומר מפני עטך ישראל אשר פרית לך ממצרים [ב] ברת גוים ואלהיו:

פרק

ישועות יעקב

טובי חיים

על טמן שלה. סגולין לה לח"כ לגנות פון לו זן [יב] עניות פרך: [ג] טמייתין אותם טליתן יסגע בו: [ז] שהו טפחיםין אותם בטהייליאוותם בשצף קצף בתהה שטפהה וסערה: [טז] שכם של להבניהם כט' התנים הגדול הרכז בטור יהודיו (יהוקאל כט): [טו] קושי השבעה: [ז] פ' הרי מציגו שאם' דורות הראשונים היו צרכיו לזכות ותחר של יעקב יוציא טמיות: [ו] ולא כמו שאמרת גמNON (פס): (ו) ואפילו הכי בר. כלותיהם גנמרם (כרכות דף 7) רחוים היישראל ליטאות לסם גם זימי עוזח כדרכ טגנצה להס כימי יהוטם כן בין תלון טנרט הכתה: (ו) את כל המעשים. כל מה שטקה הקב"ה נסיס ליטרל טהוילוס מליליים. וקרע להס החרות כס, ונתן להס מן וטלי' ונחר וטני הכתה כל כדוי טיטנקו כתורה (זיקוקין): (ט) ומחלק מונות דהן חסילו במדגר טליה מקוט ורע מתן ליזורי מלילי מזון הדס על ידי נס מן הקמים וכהר וטלי' הכל כדוי טיטנקו כתורה וטולתי. לפי סגנון מה מוקן נסס וסמותס טיכל להצין כתורה כמלמר ח"ל. וכן יהיו לטעד ספורה ליתן ו考ר נכל (פס): פרך

פרק כד אל תתן לך רשות וטמא אל הפק וננו (חיל"ט קמ) בא וזהה מה בין יוציא מצרים שהן טורע של יעקב ובין העכו"ם שהן מטורע של עשו יוציא מזדים מצוה אחת הייתה בידך והיתה לפניך נוח הרבה יותר מן מאה מצות. ומהו חסזה אחת שהיתה בידך שעשן כולם אנדרה אחת וכברתו ברית לנוטל חסר זה ונס זרעו של להניזן לשון בית יעקב ושלא ילכו וילמדו לשון מצרים מפני דרכיו ע"א. [א] אבל זרעו של עשו לא היו כן אלא כל ומן שיצחק היה קיים היז מקיטים ברית הטילה ובין שמת יצחק מיד היוז מבטליין ברית הטילה [ב] שנאמר (מכל"ט) בית נאים יכח ה' וזה היה בירנו של עשו ישב גבול אלמנת (ה) וזה ביתו של עובדיהו. טלו משל למה זלך שהוא נוהן (ג) כחרו לאהבו ואמר לו יהא הבתר הזה מונח בראשך ובראש בנה לעולם הדינו אהבו בראשו עד שעת שהוא נכנס לבית עולמו. לימים אחריו שנכנס לבית עולמו אמר הטלך אצל בן אהבו מה אם יהא כגר אהבי מונח בראשו הטלך אצל בן אהבו ומצא הבתר טונה באשפזה לאחריו בקעה גבול הבית מיר הלך הטלך [ג] בסוף הנבול שנא' (טופטס ג) ה' נצאר משער [ד] בצדך משדה אדם וננו. למה נדמה עשו ואליפו [ה] התימני עם בנו עמלק ירבעם בן נבט [ו] ומרודך עם נבוכדנצר וגנג עם המן האגני. לאחר שמטצא כתות בדרך סטומה לעיר תפסה בידו והכניתה לרוץ העיר והוא מבריו ואומר של מי אבידה זו נתקצו כל בפי העיר ויצא לקראותו ואומרים והלו ראותם פלונייה כמה הוא צדיק כמה הוא חסיד כתה הוא בשער מיד עמדו בני העיר ועשה אותו ראש וקצין של העיר עלייהן לאחר שנים ושלש שנה עטוד והחריב כל המדינות וכל הארץ וכן לבך נדמה עשו ואליפו עם בנו עמלק וטרודך עם נבוכדנצר וירבעם בן נבט [ז] פורכו [ז] פוסקין מטנו לעולם. אליו בשבר שנגה בכור באביו יצא מטנו עמלק לעולם. ירבעם בשבר [ח] שהישיב דבר לפני המלך שלמה נתנו בידו עשרה השבטים. שכורו של אנג בשעה החוש בבית האמורין היה בוכה ומתאנח ואומר או לי שמא יאביד ורעד טן העולם יצא מטנו המן לעולם. ומה יהא סופו של עמלק גנבים יבוא עלייו ויפשטו עלייו גרודים טן החון כמו שניבא עיפוי עובדיה הנביא שנאמר (יעוכילח) אם גנבים באו לך אם שודדי לילה אין נדמיתה וננו: **ולמה** וכיה [ז] עובדיה לנבואה א"ר יצחק מפני שהחכיה מאה גנבים שנאמר (מלכים ג' ג) ויקח עובדיהו טאה גנבים ויחכיהם (ז) חמשים איש במערה וככלכם לחם ומים. מיש חמשים חמשים א"ר אלעוז טיעקב אבינו למד שנא' (כרחות ל'נ) והיה המתהנה הנשאך לפלייטה רביה אביהו אמר לפוי שלא דיתחה המערה מחזקת יותר מחמשים איש. הרוי הוא אומר בעובדיהו (מלכים טס) ויקרא אתה אל עובדיהו אשר על הבית ועובדיהו היה ירא את ה' מادر. [יא] מאי א"ל א"ר יצחק המכ אמר לו שמא אין מעשי כמעשה החסידים. יעקב נתברך בירתו של לבן בשבייו שנאמר (כרחות ל') נחשתי ויברכני ה' בנילך ואומר (טס) ויברך ה' אחדך לרגליך. יוסף נחברך ביחסו של פוטיפר בשבייו שנאמר (טס לט) ויברך ה' את בית המצרי בנילך יוסף. ולמה לא נחברך ביחסו בשבייך שמא אין מעשי כמעשה חסידים הרשונים לך נאמר ויקרא אחאב אל עובדיהו אשר על הבית יצחה בת קול ואמרה ועובדיהו היה ירא את ה' מادر וביחסו של אחאב אינו מיטמן לברכה. אליו עם עמלק טאי הוא עמלק היה אומר אל אלiego אביו טי הוא שירוש העוזי והעוזה"ב אל אלiego אל עמלק בני ישראל יירשן העוזי והעוזה"ב לבן לך עכשו וחוFOR להן בורות שיחין ומעוזות של טים כדי לשחות הון ומקניהן והבן להם דרכיהם אם העשה בין חובה ותירש ותנחלה ותבא לעולם הבא אבל הוא לא עשה בין אלא כיוון שאמר לו [יב] רישומו של דבר מיר יצא עמלק להחריב את העולם שנאמר (אאות ז) ייבא עמלק וילחם עם ישראל ברפדים ולמה נקרא שמה רפדים פשוט שדיינו יידיהם טן הפטנות והקביה בוחן לבות ובליות הוא ואומר לו שוטה שבועלם לא יצרתי לאחר שבעים לשנותות לך אתה הוא שתהייה ראשית ואחרית לכל יזרדי נידנים שנאמר (כמלוך כל) יירא את עמלק ישא טלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד ואומר (דנרייס טב) והיה בדגהה ה' אלהיך לך וננו' תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח ואומר (סמות טס) כי מוחה אמרת את

טובי חיים**ישועות יעקב**

פרק כד (ה) זה ביתו של עובדיה. טט' נט' **בשלח**: [ב] בילקוט ל'ג ליה: [ג] ג' **בקצף גדול**: [ד] שהחזר הקב"ה את האורה ולא ליזו לקבל אותה כטשאייל: [ה] ל'ג וגם בילקוט ל'ג התימני: [ו] מדורך בלאון ועיין לעיל פרק כ': [ז] ואה"ב הוא עושה כטה רעות וצרות כתו דוגמת הטעטל וכנ' قولם: [ח] שהוביחו לש"ש כתו שנאמר בטלנים א' ועיין בסנהדרין ט' חלק: [ט] עיין בחלק: [י] שחי גר היה ואין השכינה שודה אלא על טיהושן שבישראל בסנהדרין ט' ד': [יא] טאי עניין ועובדיהו היה ירא את ה' אבל יעקב רשי שם: [יב] חוכן תדבר וענינו שתק שלא רצה לנחלות מה שבלנו לעשת רעך

את זכר עמלק מתחות השם וואמר כי יד על כמיה מלחתה לה' בעמלק טור דר חוץ משל הרויזט שבני אדם מושלים אותו (ד) אפילו האבן שנבשליים בו בני אדם או שטסקליים בז' [ג] ויחד מן התלויים על העצים הן עתידים ליתן את הדין. ולא זו בלבד אלא זרוו של עשו שבטו בברית המיליה מבשרם ועbero על מצות שבת ועל כל המצוות האutorיות בתורה וננתנו את נבלת עברי הצדיקים והחסידים טאבל לעוף השם ולחווית הארץ שנאמר (חיליס עט) נתנו את נבלת עברי מאנל לעוף השם בשר חסידיך לחויתו ארץ. לבן הקב"ה שהוא בוחן לבות וכליות אמר לו אילו היה זה בברית המיליה בבשרך לא הייתי דין אותך על כל מחשבה (ה) וממחשבה [יד] בטעשה. ועל מה שאתה עתדי לעשות כאלו כבר נעשה ע"פ שלא נעשה עדיין שנא' (ימוקול נא) לבן חי אני נאם אדני אלהים כי לדםஆעשך ודם ירדפק אם לא דם שנאת ודם ירדפק כי לדם טילה ודם קרבנות ודם שיש לאדם בגופו וליבו [טו] שנאת. מה כתיב בתורה (סס) יعن אמרך את שני הגוים ואת שתי הארץות לי תהינה וירשנה וזה שם היה מי גלה את הפטישים הוי אומר הקב"ה לך נאמר והוא שמי היה ואומר (ירמיה טז) הנה קטן נחיתך בגוים בוי אתה מאד וננו' אם הנגיה בנשר וננו' ואומר (ירמיה טז) כי הנה קטן נחיתך בגוים בוי באדם הפלצתך השיא אותך וננו' כי תגביה בנשר קנוך שם אוריזך וננו'. מי הפלצתך הפל וליין אל ליאנות שהיתה ברך היא גרמה לך' לך נאמר הפלצתך השיא אוריך

ברוך המקום ברוך הוא שהוא נפרע משונאים של ישראל מדה בוגר מדה שכשש שהיתה בדעתו כך הקב"ה עוקר אותו ואת זרוו מן העילם שנאמר (עוגליך ה) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש ודלקו בהם ואבלום ולא יהיה שrido לבית עשו וננו' ואומר כי תאמר אדום רשותו ונשוב ונבנה חרבות וגו' מהה יבנו ואני אחים ונו' (מלוחכי ה) ואומר (עוגליך סס) מהם מוחם אחיך יעקב תכסך בשזה ונכרת ליעולם אמר הקב"ה אל עשו אתה רצית לחבומים את יעקב אחיך לבן חכסך בשזה ונכרת ליעולם. ומהו החטט שחטט את יעקב עד שבשביל כך תכסך בשזה טושים שלא הגות סית [טו] בידיו לבן תכסך בשזה ונברת ליעולם. ולא זו בלבד אלא שם הנadol בן נח שנגנבה ארבע מאות שנה על כל אותן העולם ולא קיבל טפננו וברך אמר להם שם הנдол. לא תרצו. לא הנגב. לא חענה. ולא תחמר. אמרו לו כל אלו הדברים יפין הם ואפ"ה לא קיבל מלכוחך עליהם. אבל אנחנו בני ישראל עטך בני בריתך בני אברהם יצחק ויעקב אהוביך שעשו רצונך בעולם קבלנו תורהך לנו אוביינו שנאמר כי דם עברי יקים ונקס ישיב לצרוי וננו' (לגדיר נב) ובן דור היה אומר (תהלים י) קומה ה' באפק הנשא בעברות צורי וננו'. ובשיצאו ישראל טמצרים נתקכו כל ישראל ומשה עטהן ואמרו לפני הקב"ה רבש"ע אין ביןינו לבין אומות העולם כלום שנאמר (סמות נ) במתה יורע אפוא כי מצאתי חן בעיניך אני ועטך הלא בלבתך עטנו [זין] ונפלינו אני ועטך מכל העם אשר על פני האדמה ויאמר ה' אל משה נס את הרבר הזה אשר דברת עשה וננו' ואדריך בשם. באותו שעה נשבע הקב"ה בשמו הנдол שagnetן תורה חטימה על יידיהם הכל מסודר ומוחוקן לפניהם בגבאים וכוטות מלאים מים ויין ושלחות מלאות מכל מערכיו עולם שנאמר (ס"ה) שרךך אנן הסהר אל חזט המוג. לפיכך נשבע הקב"ה לעמו שלא יחליפם באומה אחרת ולא ישנים ולא יטירם בעם אחר ולא יכלת אותם שנאמר (הפטע יה) לא עשה חרון אפי וננו':

פרק כה וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר אנבי ה' אלהיך וננו' (סמות כ) ברוך [א] המקום ברוך הוא שכח בישראל מכל מעשה ידיו וקנה אותם קני נטוד וקרו אותם בגיס ועבדים לשטו לפערם הוא מדבר עליהם כמו שהוא מדבר עם הרבים ולפעמים הוא מדבר עמהם כמו שהוא מדבר עם היהודים וכל כך למה אלא בשביב האהבה שהוא אוהב אותם ובשביל השטחה שהוא משמח בהם לבן הוא מדבר עליהם בלשון יחיד ובלשון רבים. לפיכך היה אני אחד ואחד מישראל חייב לומר מהי ינייעו מעשי לטעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב שלא קנו האבות העוזר והועזב וימותם בן דור אלא בשביב

ישועות יעקב בעשיהם

טובי חיים

ויכולת לחש ומייס: (ד) אפילו האבן. ווס כל הנסיבות רעה עם ווע יעקב: [ג] שנבלה אדם עליו ועיין בס"ה סיטון תח'ב: [ד] אלא בזין ישראל שאיז ייס. מכ"ט טמלק בעסה רעשות הרכנה לישראל (ויקוקן): בחרים שנאת רך סטוד לשפק דטו מ"ב: [טו] כשהוז (ג) ומחשבה בטעשה. נפי קלחמו ר' ז'ל. דנטירחן מירף הקב"ה מחסנה טוכח למעסה. ומחפכה רעה לין הקב"ה. מירף למעסה (ויקוקן). ולטן בטוטעות יעקב כלון חיינו מלודק: (ו) ולא זו בלבד אלא שטך שם הנдол בן נח. ולטנו כלכל צלחו ראה עמלק יומעהן וטהר נקרים לקל לה' לתורה כצעת מתן תורה. חלף מפילו נזרות ארחותוניס קודס טעללו עמלק יומעהן גע ראי לנקן דורי זט נח. חילג טרול קיכנען העבוי' בהשדאות שכינה:

פרק כהן חיינו מלודק: (ו) ולא זו בלבד אלא שטך טרוכן נזרות ארחותוניס קודס טעללו עמלק יומעהן גע ראי לנקן דורי זט נח. חילג טרול קיכנען טכל (סס):

פעשיהם הטעונים ות"ח. ובך שנוי חכמים במשנה כל אחד ואחד טישראל חייב לומר [ב] בשנייל נברא העולם ולא יאמר האדם בלבו לעצמו אין העוה"ב [ג] אלא תחו ובודו לבן אלך בשරידות לכוי ואוכל ואשתה ואהנה בעודה"ו ואחיך אלך טן העוה"ז. ואם הוא עושה בן עליו והבתוב אומר (תכלית יד) אמר נבל בלבו אין אלהים ואם הוא ה"ח [ד] חושך טמוני חכמה ובינה ואם פנה א"ע לדברים [ה] אחרים עליו הכתוב אומר (ימפה נג) כי נבל נבלה ידבר לנו. וכן לא יראה אדם את הרבים בצער ויאמר אלק בשירותך לבני [ו] ואוכל ואשתה ואהנה מן העוה"ז ואם הוא עושה בן עליו הכתוב אומר (פס כג) והנה ששן ושםחה הרוג בקר ושחות צאן אבל בשער ושורת יין אכול ושחה [ו] כי מחר נמות מה כתיב בתיריה ונגלה באוני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד חמוטון. ע"כ מדה ביןונית. אבל במדת רשעים מה כתיב עליהם הכתוב אומר (פס גו) אתינו אקחה יין ונסבאה שבר והיה כזה [ח] יום מחר נдол יתר מאור אחריו מה כתיב (פס גו) הצדיק אבד ואין איש שם על לב וגוי: תה הענן של אחורי (ה) יבוא שלום יתוח על משכבותם הולך נכוו וגוי' מכאן אמרו הקטנים אף' חכם טישראל שהוא בטרעיה שהיה אב לחקמיםوابני הנביאים וחסיד כאחיו לא יאמר הריני בשמה בביתי ושלום עליך נפשי (ג) אלא יצא מביתו וייה עם הציבור בצער (ג) אלא בטה קונה אדם אה אביו שבשמיים וועה"ב הו' אומר שהוא קונה להקב"ה במעשית ות"ת והקב"ה מקנהו העוה"ז והעה"ב בימות בן דוד. ואלו הן המעשיות שהאדם קונה להקב"ה בראשה ומתרוך שלך ברך ומתרוך ענוה ומתרוך רבי ישיבה ומיעוט סחרורה ומתרוך שטינש חכמים ומתרוך פלפוף התלמידים ומתרוך לך טוב [י] ומתרוך דרך ארץ ומתרוך לאו [יא] לאו והן הנהן לנו [יא] מאבינו אברהם שבתחלה מעשו היה לו ירא מולפני הקב"ה שנאמר (כרחות טו) לאחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה לאמר אל תירא אברהם אנכי מנג לך ואין אומרם לאדם אל תירא אל לא לטי שהוא ירא שמיים [יג] לא מיטו ומשלו משל למה"ד למך שאמר לבנו בני צא והרוג את כל הליסטים הללו ולא תקח כלום מן הממון שליהם אם יפלו בידך כדי שלא יאמרו לא יצא בן המך להרוג את הליסטים הללו אלא בשבייל לך את הממון מיד יצא והרגן אה כל הליסטים. בחזרתו יצא אביו לקראותו ואל נרוך אתה בני ותתא לך קורת רוח בעולם שלא נהנית מן ממונם כלום עבשין בא עמי ונתן לך כל כי חמדת שביעולם ובבניהם טובות וטernelיות מבית גנויים שלו. וכן לך נרפה אברהם אבינו בשעה שיצא להרוג את המלכים ובחזרתו יצא מלך סדום לקראותו והיה במדומה למלך סדום שאברהם לא יחויר לו כלום והיה מבקש ואל לאברהם בבקשה טמן חן לי הנפש והרכוש קח לך (פס יד) טיר ויאמר אברהם אל מלך סדום הרימותי ידי אל ה' וגוי' אם מוחות ועד שrox נעל ואם אכח מכל אשר לך וגוי' וכבר נשבעתי שלא אכח כלום מכל אשר לך ואמר לו אברהם למך סדום שומת שביעולם וכי לכסף ולזהב ולכל כי חמדת שלך אני צדיק אני אשלייך לפניך הכל לארץ ותראה שלא נהני מטמונך כלום בלעדי רק אשר אכלו הנערים וגוי' באותו שעה קרש אברהם את שמו של הקב"ה ועמד והחזיר את כל רכוש סדום ועמורה טיר אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברהם במחזה וגוי' שכרך הרבה טאד וכן למך מיצחק שבתחלה מעשו היה ירא שמיים לא מיטו כי בן שבעים וחמש שנה היה יצחק בשעה שנכנס אברהם לבית עולמו ואמר יצחק או לי שמא אין בי מעשימים טובים כמו שהוא באבא מה תהא עלי מולפני הקב"ה מיד נתングלו רחמייו של הקב"ה עליו ועמד עמו באותו שעה שנאמר (פס כו) וירא אליו ה' בפייה [יד] ההוא וגוי' וכן למך מיעקב אבינו שבתחלה מעשו היה לו ירא מולפני הקב"ה שני' (פס כח) וירא ויאמר מה [טו] נורא המקום הזה וגוי' וכן למך מאבותינו בראשונים שבתחלה מעשיהם היה להם ירא מולפני הקב"ה שנאמר (סמות יד) ויראו העם את ה' וגוי' הא לסתת שכבר היראה שיראו אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב מן הקב"ה ובשכר האמונה שהאמינו יישראל בהקב"ה כשהיו במצרים נגלו ממצרים ונקרו להם את חיים וכן היה לעתיד

טובי חיים

ישועות יעקב

פרק כה (ה) יכוא שלום. יכל תלדייך גוא היל
חכתיו נסלאס וחיל ירחה נרעה (רכז)
חיל חס טי' חי כי זריך להלטער פט קליינר. וזה
המוד התקדיש מכךן לתרו כו': (ב) אלאי ציא טביחו.
לפי סמתפלגן פל לרוח גלינור נרתוכ גער כדרתון
כט' בדעתנית (זוקין): (ג) אליא בטה קונה. קלי'
חדרטיל סיחמל לדס מהוי יניעו מטשי למיטה חכתי כו'.
סלוי קנו הלחנות השועץ' ושות' בימות כן דוד היל
כאניל

פרק כה [א] יליקט ואתחנן רפ' רס"ה ע"ב:
[ב] כלומר חשוב אני בעולם טלא לא
אשעיר את עצמי טן העולם בעבירהacha ויחסוק טמנה
ריש' סנדירין דף ל'ז: [ג] שאין שם שבר ועונש חס
ושלים: [ד] כפו חושך שבטו וועל' סונע וספיר מסנו
חכמה וטשכת חלטוז: [ה] שהולך אחר פיזיל ודבריהם
בפלים וליצנות: [ו] אין טחתף עצמו בצעדים:
[ז] שיראים מן הסיטה כדכתי בrho כי מחר נמות.
ריש' פרק כסא דחענית: [ח] בסאניל ובנטה לטי'
שם רשעים יותר ואינם יראים אף' מן יום הסיטה:

[ט] ע' לעיל: [ו] כי יפה תלטוד הרוח עס דורך:
ארץ: [יא] טלא ישבע אפי' על האמת רפ' זו שלו יהיז' צדק כדאיתא בכבא
צגייא פרק הוהב ע' שט: [יב] יליקט לך לך דף כ' ע'ב: [יג] טחת גROLת הקדוש ברוך הוא וויטטחו:
[ז] וטיטיה רקייא אל תירא כי אהך אנכי וגוי' ואין אוטריים לאדם אל תירא אלא לטמי שהוא ירא שטיפ
לאסחטו כדרעל: [טו] והוא יצאת תרומות וביבקוט שט גרע שנאסר יהגע אל יעקב את כל אלהי

שיבא הקב"ה לטרה את ישראל. מבין העכו"ם ויביא להם ימות בן חזקיה ויטות נאלתנו עגא' (מיכר' ז) חלי ונוחי בת ציון בילדתנו ונע' ובאה עד לבב' שם הנגלי שם יגאלך ה' סוף איזכיר וכל עונתיהם של ישראל מניחין (טו) אותן בבבל וועלם כשם מהווים הארץ ישראל שני' (זכר' ג) ואשא עיני וארא והנה שתיים נשים יוצאות לנו' וחשאגה את האיפה בין הארץ ובין השמים ואומר אל המלך הדובר כי אניה הימה מוליבות את האיפה ויאמר אליו לבנות לה בית בארץ שנער והובן והוניחה שם ונני ולמה נקרא שטעה שנער שמנערת כל העונות טלית לך נאמר לבנות לה בית בארץ שנער מא' והובן והוניחה שם על טבונתה אלא (ז) וזה הפסוק מחויר וכי על המשכן שהוא [ז] נגנו במקומו וכן הארץ עם הלוותה שבתווכו וארנו שלחו פלשתים דורון לדקב"ה ומkillו של אהרן וצלוחית של שמן הטשחה וצנאנת המת שנאמר (סמות ט) ויאמר קשה אל אהרן קח צנאנת אחת ותן שטה מלא העומר טן וננו' וייניחו אהרן לפני העדות למסגרת כדי שיאמר להם ירטיחו הגביה [יח] זה המת שהאבלתי את ישראל בטרבר. (כ) ארון ולוותה בתוכו כיצד שני' (דנרי' כ) את הדברים האלה דבר ה' אל כל קהילכם בהר מהדור האש וננו' אמר להם אלה הדברים הן עשרה דברים שדברתי עמכם בסיני. ומן לפני מה נטמן המשכן עד היום הזה מפני שעשאו הברים בנרכות לבם וקשה לפני הקב"ה להפסיק כל מה שעשו הברים בנרכות לבם ולעתיד יבא הקב"ה וישראל בתוכו [יט] כמויה הראשונה שנאמר (ס"ג ז) עורי צפון ובוואי תימן וננו' באתי לנני אחותי כליה אריתוי מורי עם בשטי גורו. (דבר אחר) באתי לנני אלו בתים בנסיות ובתי מדרישות אחותי כליה זו הכנסת ישראל אריתוי טדי עם בשטי אלו תורה נביאים וכתובים אבלתי עורי עם דברי אלו מדרש הלכות וגוזות שטעתי יוני עם האבי אלו מעשים טובים שחביבי ישראל מצפין להם ואחר כך אביו רעים

פרק כו דבר אחר וידבר אליהם את כל הדברים האלה לאמיר אנבי ה' אלה ברוך הוא [א] שבחור בהן בישראל. יותר מכך העמו"ם וגמור וקרא אותם בנים ועבדים לשטו ולפעמים הוא מרבר עטיהם בלישון רבים עטיהם בלשון היחיד וכל כך למה כשביל האהבה שהוא אהב את ישראל ומשמעותם בהם וכך אמר הקב"ה לישראל בני אני הוא [ב] ישיבתי תתקע"ד דורו העולם עד שרשתי וחקרתי וצרפתני ובחנתי את כל דברי התורה הזאת וטיפות עדר אותה שעה אני יושב על כסא הבכור שלו שליש היום אני קורא ושונה ושנת את כל העולם כנוו' ושליש היום אני עושה צדקה וון וטפרנס ומבלבל את כל מעשי ידי אני הוא שהנחותי את כל ע' לשונות שבארץ ובאותו ונתקתוי בכך [ג] אליהם והשוויתי את שמכם לשמי הנדי וקראתם אחי ורعي (ה) אני נברא העולם ואני הוא משנברא העולם אני הוא בעולם הזה ואני הוא בעולם אני אמתה ואחיה מחצתי ואני ארפא שנאמר (ישעיה מג) למען תרעעו ותאטינו לי ותבינו לפני לא נוצר אל ואחרי לא יהיה אנבי אנבי ה' ואין מבעלדי מושיע ונאמר (פסה) ואין עוד אליהם מבעלדי אל צדיק ומושיע אין זולתי ונאמר (סס מו) כי אנבאליהם ואפס בטוני. ד"א אנבי ה' אלהיך (כ) מלמד שנסתכל הקב"ה בעולם העולם ועד סוף העולם וצפחה בעשרה אנשים שבעתו בו ואלו הן א' מימה ביהדותם ור' מקושש ה' אבשלום ר' זאב ו' [ד] שמשון ח' עבן ט' עדי נבות ה' אליהיך (ה) בעט [ו] סיכה לא יהיה לך אליהם אחרים בעט ירבעם לא תיש אליהיך לשוא בעט בן יהודאי זבור את יום השבת לקרשו בעט מקושש זאת אסף בעט אבשלום לא הרצה בעט [ז] זאב לא תנאף בעט [ח] שמשון

שוצבי חיים

הניאל מעניים הטעניש ותית (טס): (7) זה הפסיק מהזיר וכאי. זו החייב ספסק אומרין ליט קהי ען נטהי נטיס כמו ברישך לארכו רק קלי על המסקן וואגרון וכלותה כו' קאנגו (ויקוקון). ומה סכתב כיוטעות ייטקן סקיין' דיחכינו גנוס היינו החרון וכלות וולגן וויתר כלרים דנטמן. (כלחיתן ביוםך דף נ'ב ט'ב)

ישועות יעקב

הנבר וגנו' (בראשית ל"ה) ור' ל' שירא טליהות
סעט'ס : [טו] שנຕכטו עותחים בעול הנחות א'נ'
על ידי שעטקו שס בתורה הרבה : [ו] על ידי יאשרנו
טולך יהודיה שגנזה שלא יגלו לבבל ועי' ביצטא דר'
גב' : [יח] שנאטר הדוח אתה ראו דבר ה' (ירטיה
ב') ודרשו רוזל שהראה להם צנאנת הסן עי' שם
ס' רשי' : [יט] בימיו הראשונים :

נכלי מעתיקים הטעויים ותית (בב) : (ב) זה הפסוק מהזיר וקאי . זה החול ספוק אמרון חוט קחו עלי נתי נטס כמו בריטן דקלו רק קלו על המacen ווילון ולוחות כו' גננו (ויקווין) . ומק סכתם ניטעות יפקב סקיין דיחביזו ננוס היינו כהロン ולוחות ורגנו ויחר כלרים דכטמון . (כלTHING ציומן דף נ"ב פ"ב) חכל המacen ננו כל ידי אלה , כדרשי נמלנים (ה' ח') וכדררי רמייס (ב' ה') : (ב) ארון ולוחות ברטבו ביאד . רמו דלכן גנו לפי כן הדריס חסר דינר ה' וגחיקקו על הלחות על ידי נס כמ"ט ויכתנס פל ני לוחות חניכס . וויס כן חי הפל נס הניטול ולכן גנו (מלחורי ח') :

פסוקים סאניל: (ב) מלמד שנטהבל. הִנֵּה סיט כמה
לעמים

שען לא תענה בעשׂה עדי נבות לא תחתמוד בעט אהאב . ד'א אנכי ה' אליהיך (ג) אמר הקב'ח לישראל אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם אני אמרתי אליהים אתם ונו' (מלחין פג) עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם אבן כארם חמוץון (פס). לא היה לך אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם (יירוח כו) ופנויי אליכם והפריחי אתכם אהבם והקימותיו את ברייך אתם עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם ונתחי פני בכם וונגותם לפני אויביכם (פס). לא תشاء אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם (יטעה פג) נשבעך נשבעך בימינו ובורוע עוז אם אתה את דגנן עוד מabolic לאויביך ונו' עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (ט) וחרה אף ה' בכם (דנרייס יט). זכור את יום השבחת לקרשו אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם (יטעה ח) או תהענג על ה' ונו' עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (יירוח כו) [ז] או תרצה הארץ את שבתותיה ונו'. כבר את אביך ואת אמן ונו' אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם (יטעה סג) וראו [יא] נוים ذכר עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (יירוח פ) לבן אבותיהם יאכלו בניים ונו'. לא תרצה אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם וחרב לא תעביר בארצכם (יירוח כו) עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (ירמיה טס) והריקותי אחריכם תרב ונו'. לא תנאף אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם (ירמיה ג) או תשמח בהוללה במחול ובחודים ווקנייך יחוּ עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (ירמיה ג) לא אפקוד על בנוחיכם כי תונינה ועל כלותיכם כי תנאננה ונו'. לא תגנוב אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם (דנרייס ז) ואבלת את כל העמים עכשי שעברתם עליו נתקיים בכם (ירמיה ג) אבלני הממן נבוגרנאנדר מלך בבל ונו'. לא תענה אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם וגשם עדי נאם ה' (יטעה מג) עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (חילכה ג) מה אUIDך מה ארמתה לך הבט ירושלים מה אשוה לך ואנחתך ונו'. לא החמור בית רעך ונו' אם קיימתם אתם אותו נתקיים בכם ולא יחותור איש את ארץך ונו' (סתות לד) עכשו שעברתם עליו נתקיים בכם (מיכח ג) וחמדתו שדרות ונילו ונו':

(ז) ד'א אנכי ה' אליהיך קיימו יוסוף שנאמר ואליים יוסף אל תיראו כי התחת אליהם אני (נראהות ג). לא היה לך ונו' קיימו יעקב שנאמר (פס לכ) ויאמר יעקב אל ביתו ונו' הסירו את אליה הנזכר אשר בחובכם ונו'. לא השא קיימו יוסף שנא' (פס מכ) חי פרעה אם יצאו מזה והלא הרבריטים ק"ז ומה בשהייה נשבע בפלך בז (ג) קים את שבתוון אם נשבע בפט"ה הקב"ה עacci. זכור את יום השבחת לקדשו קיימו יוסף שנאמר (פס מג) ויאמר לאשר על ביתו הבא את האנשים הבויתה וטבוח טבח והבן גטו. ואין הבן (ו) אלא לשbeta שנאמר

טובי חיים

ישועות יעקב

בת צור: [ט] נ"א יותר אף ה' ביום התמא וישבע רציעת מל מוקט הצעה הלו גדוּי המפה. וככללו היה לאמר (כסדבר לב) והילוקות הביא סקרה אחר ולא סזאתיו בסקרה שנחלף לו בין יציר להזהה: [ז] עיין הלו המשקה לנרכות סנקתנו גלומות יותר מסחר דיני ליקוט נ"א: [יא] וכל טלכיס כבודך ונו' וזה שבר בעוראי אבל לטען יארחון יסיך גטו' קאי על עזה' מהס כו' הצעפה כלויות. וכראוי מהנאות הנטה שחתת ליום

אמם קיימתם. נס כה נס הגרמה שחי' דרכות הנטה כליל הן להזכיר וזה להטיגת מלה נסדה. ושל כן חנס נפי של כלות (פס). ועיין כספרי לקוטיס נפלחים נס רамצ'ן ויל' מרתוון כל המנות נסdetת פדנאות: (ד) ד'א אנבי בר קיימו יוסוף. עתה חנן הנטה נסdetים נסdetים הדברות וכו' נסdetים גמורitis נסdet: (ג) קים את שבועתנו. וקפה לך ליתול נסdet רננה נס נסdet רצ'י מנך לנטען לך רצ'י בר. וכן נס רצ'י האוקוין נס רצ'י. ותירן הוקוין דכתדי' פליג על זה וכבר הלו נסdet לך. רק כוונתו רצ'י כמה שהר מזו מזו כי הלו אמיכס ואקען האס על כו' ימד. רק להה יוסר בכיתת המצהר. וכמו טפירות דרכיו נסdet ה'ג' ימיס להמיכס למד יוסר ונו'. ומה טלמר טטה נסdet מכם חד' ונו' ולחם פלמור. וכ גם קמי על הנטה רק חמירה נסdet געלאה כדי לנטרטס ה'ג' ימיס לחיות להס כפירה על המכיהכו'. וכן חירן נפץ יוסוף. וככיוון כן נס רנינו חמוי טקוי יוסוף מה נסdet חס תלעו מבה. טהורי נטול עדין טמישן ולה ילו כו'ס. ומה טהרים ממדריך הוה דומק ושין נס מה טהירל בדוק על מה אנסט כפסוק פ"ז כי מרנלייס החס. יוס ליטט זה נסdet רצ'י ווס לה' חנילוקו כי' כי מרנלייס החס עכל'. ממליח כוון לדנטופף כניהם על ידי הכרח טלו. היינס מרנלייס. אלה חמר קיס שת סנטוטו סנטוטיס נטער טלינס מרנלייס. וויתר נרחה כאותה החד' טל דרכ סכתה רצ'י סוף פרשת נס דנדראט היל' טל לפרט כן דנטוט טצ'י מנך הלו לקייס לח'כ' כי' כי'. וכי' מוכדרה הלו לקייס דרכיו כרחל'וניס כדי טהרי' סנטוטה מהת לפי הצעה וו' נסdet כניל'. וכפרען יוסוף סכ'י' מרכנה למדת הימד דרנוך דרכות היל' חוי פיז'וט. וכי' מכיר נחמת נר'יס כג'ל'. וכמו המל טהרי' נסdet סס על הלהה סנטוטה يولעת נסdet מהת סאנטוטה נחמת. ולז'יק: (ו) אלא לשbeta. נפי מה סנטוט סס כי הוה יוכלו הלאביס כלהביס. ופלס'י' סנטוטה רהטוגה נרחה הלו כי' הוה סנטוטה. כי מון לטאטס לה' כלו' סנטוטה דהה קיימו התורה כמו' נסdetות יעקב וכדוכתי טוכח. יוס ליטט על פי מה סכתה נרחה' חכמה טר' הקדשות פרק נ' נס קוו'יק דתלמי' הכםיס התקריהו סנטוטות וויאס טוכיס כו' נטענה לה' כל' מיינ' מלכל' ומסק'ה כי' כל' מה דעתך נסdetות וויאס טוכיס היה למענד לה' טכ'ל. וויאי יוספ' היה נסdetים חכמים מתיל'ם יט' נסdet כהן :

שנפטר (צמו ט) והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו (ז) ומאי וטבה טבח אלא מלבד שאמר יוכף לטבח [יב] פרע לפניהם את בית השחיטה והפרש לפניהם את ניד הנשה. ר"א וגור את יום הטבת לקדשו קיימו חנניה מישאל ועוריה שנאמר (יטמי ט) כי כה אמר ה' לטריסים (יג) אשר ישמרו את שבתותי. כבוד את אביך ואת אמך קיימו יוסף שנא' (נראה ט) ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לך [יד] ואשלוחך אליהם וגו'. ר"א כבוד את אביך ואת אמך קיימים יצחק שהיה מושלך [טו] לפני אביך כשהה לטבח. לא תרצה קיימו יוסף שלא שמע לאשת פוטיפר [טו] להרגון את פוטיפר. לא חנאנך קיימו יוסף שנאמר (טס. נט) ויאך עשה הרעה הנדולה הזאת וחטאתי לאלהים ומה תיל לאלהים אלא מלמד שנשבע לו ליזרו באלהים ואמר האלהים לא עשה את הרבר הזה. ר"א לא תנאנך קיימו בוועו שנאמר (רות ג) לנו הלילה [ז] וגו'. לא תגנוב קיימו יוסף שנאמר (נראה ט) וילקט יוסף את כל הבטף הנמצא בארץ מערים [יח] וגו'. ר"א לא תגנוב קיימו השבטים שנאמר (טס. מד) הנה בסת אשר מצאנו בפי אמתחוותינו השיבוינו אליו הארץ בנגען ויאך גנוב מבית אדורניך כספ או והב לא הענה וגו' ולא החמוד קיימים אברם שטם וארץ אם מהות ועד שורך נעול ואמ אכח טבל אשר לך וגו' ביעדי רק אשר אבלו הנעריהם וגו'. ר"א אنبي ה' אלהיך ולא יהיה לך ולא תשא את שם ה' אלהיך לשוא מה עניין זה אצלך ולא למדך שכלי הרני' בשבועות שוא ובשבועות שקר הרוי זה באילו עובד ע"ז ואינו ערשה קורה רוח לפניו מי שאמר והיה העולם ואני טבל עלי' על מלכות שטם שלימה. ובכל מי שאינו רגיל בשבועות שוא ובשבועות שקר דרי' זה עשה קורת רוח לפניה הקב"ה ומקבל עליו על מלכות שטם שלימה. אויהם לרשעים שבשביל מעשיהם המוקולקים טביאין את עצמן לידי פסל ולהוין ענאים עד יום מותן שנאמר (וכרי' כ) הוצאה ה' נאם ה' צבאות ובאה אל בית הנגב ואל בית הנשבע בשמי לשקר ולנה ברוך ביהו וכלהו ואת עציו ואת אבניו הוצאה ה' (כ) לא להר ובאה אל בית הנגב וההנגב רעה הבריות ואל הנשבע בשמי לשקר כמשמעו. כל העברות שבתורה אם עבר עליון נפרען מטנו בנפו ועל שבועות שוא נפרען מטנו בנפו ובמנונו לך נאמר וכלהו ואת עציו וזה אבניו ולא עוד אלא שהקב"ה (כא) מעד עלי' בעצמו שנאמר (מלחכי ג) וקרבתי אליכם למשפט והייתי עד טהרה במכשפים ובמנאפים ובנשבעים לשקר ובעושק שבר שכיר אלמנה ויתום וגו' ואומר (ירמיה כת) ואنبي ד"א לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא וגור את יומ השבת לקדשו מה עניין זה אצלך ולא למדך שכלי הרני' בשבועות שטם שלימה וממי שאינו רגיל בשבועות שוא ושקר הרוי אין מקבל עלי' על מלכות הרני' בשבועות שוא ושקר אינו נוחל את חי' [כב] עוה"ב ובכל מי שאינו רגיל בשבועות שוא ושקר הרוי הוא נוחל את חי' העוה"ב. לכן לא יאמר האדם בלבו לעצמו אני אהיה ירא שטם ואודב את הקב"ה ע"ט שאעכבר על אחת מכל המצוות האutorיות בתורה כי זה סיטן רע וחלק רע ונירות קשה באלה עלי'ו. אלא כך יאמר אדם בלבו אני אהיה ירא שטם ואודב את הקב"ה על מנת שלא עכבר אף' על אחת מכל מצות האutorיות בתורה וזה סיטן טוב וחלק טוב לו ואין חטא בא על ידו. (ה) תרע לך שכן הוא שדי' כשהיו ישראל במדבר מה נאמר בהם:

ישועות יעקב

טובי חיים

ליום שכוון אדריך וככלו טוב: [יב] שנLIGHT להם בית השחיטה שיריעו שנשחת ברין ולא בשער נהירתה הוא טמכייס לכבוד טנת. ממילוי נסמן סכינל מה הכסת: (ז) ומאי וטבוחתטבח. להו ני' ליכחכ וככח. מפי גיד הנשה דף צ"א: [יג] שנאמר והיו סרים בהיכל מל כפל הכסון. תלל מלמד תלמיד יוסף לטבח סתאן שחיקת מפורעת ומונלה לפניות. לדסידרכ' כיטועו ימכן וכרכ"י כחולין דף ז"ה. ועיין בספר הטעות חי' פ' מקן שעוד מנינים חלוי*) (א): (ה) תרע לך שבן הול' (ית) וטפוא דקרה יוכא יוסף את הבספ' בבית טרעה: (יט) בזה העיר עדות אמרת שהעיר לכל שהוא יתברך ברא שטם ואדריך ובן טצאיו בילקוש יתרו דף ע"ט לא הענה קיימים אברם שהעיר לכל באו עולם שאחת רבען כל התעשיות ועיין ביוקין והקורא יבחר בצדך: (כ) ואין חלין לו שניים ושלשה דורות אם יש לו זכות כמו שפטינו בשאר עכירות. שביעות דף ל"ה: (כא) ועבד שרבו טרבו לדין וטהר לחערו כלות קינה יש לו. חנינה פ"ק: (כב) יומ שכוון שבת: ילקוט

הגהות מהרב הנאון המפorrectם חריף ובקיakash'ת מה' יהודא לייביש שליט'א.
האבריך פשערארנו:

*) (א) בתגובה דברי אליהו את בית השחיטה. יש להזכיר הקצבים בכל סקוט שלא יknו בהסתה נבייה או מדישה בורי להרוויח שנכשלים בוז מלחמת הטרון ירעה לפעמים שבהתה נסלה אל' נבורי אחד. ועם קבינות אותן כרי להרוויח. מה פכואר ביזות דעתו סיון ק"ז ראשו. גם קצת פדרוישקעט שפתתיבין להעמד דבריהם ז

בשם (גמלניר טו) ויהיו בני ישראל במדבר וימצא איש מוקש עזים ביום השבת אמר [כג] הקב"ה למשה מה חל זה את השבת אמר משה לפניו רביעי אין יודע אל הקב"ה למשה אני אומר לך כי בכל ששת ימי חול יש לך לישראל תפילין בראשו ובורועך ורואה אותם וחזר ממעשו אבל עבשו ביום השבת [כג] שאין לך תפילין בראשו ובורועך לבן חל זה את השבת. באotta שעה אל הקב"ה למשה משה צא וברור להם מצוה אחת שיהיו גורגים בו בשבות ובימים טובים וה מצות ציית שנאמר (פס) רבר [כח] אל בני ישראל וגנו' יעשו להם ציית על בנפי בגדיהם לדורותם וגנו' וראיתם אותו וברתם את כל מצות ה' וגנו' אין לדורותם אלא [כו] לדורם הם ואין הם אלא יעקב שנאמר (נרטית כה) ויעקב אישתם הם מגול הם מגלי עריותם דמים לפיכך הביאו ונתנו אזל עול מלכות שמים שהוא חמורה שמתחלין שמע ישראל אל ה' אלהינו ה' אחד ומפניין ועשו להם ציית וגנו' הא למדת [כו] שקלה שבמצות הרוי היא כחמורה ו חמורה הרוי בקהל. ד"א זכור את יום השבעה לקדשו במה אתה מקדרשו במקרא ובמשנה במאכל במשתה וכוסות נקיה [כח] ובמנוחה שכל המענק את השבת באלו הוא מכבר להקב"ה שנאמר (טעיה ח) וקראת לשבת עונג לקדוש ה' מכובד למדך אם קראה לשבת עונג אז לקדוש ה' מכובד. ואעפ"י שאמר ר' ר' [כת] עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות מכל מקום יטול אדם בשער מעט ויין מעט ואל ירכאה בבשר ויין יותר מדאי ואם הרבה בבשר ויין יוול ירוש ואם לא זכה אדם לבקש רחמים על ריה בסובאי יין בזוללי בשער למו כי סובא וויל ירוש ואם לא זכה אדם יכנסו לחוך טעוי שנאמר (טעיה מה) הנה [ל'] צרפתיך ולא בכוף בחורתיך בכור עוני מה כור וזה אףלו אתה נohan בו כל העצים שבועלם הרוי וזה שורפן וטפידין. מעשה ברבי יהודה הנשיא שאמר בשעה אכילות יפות שבועלם הוא [לא] בזולן וטפידן. מעשה ברבי יהודה הנשיא ואלה נהנית בזול אפילו באחד מאכבותי הקטנים וטעלם לא אמרתי אלק ואוכב ואשתה ואנהמן מן עזה זו ואלך אח"כ מתוך העוגני עזה זו ואפמ"ר מן העזה לך לא עשית לי אכילה ושתייה רק כדי חיוטי ועקטתי בתורה כל ימי חי לבן עכשו חן לך מנוחה בבית עולמי מה היו משיבין [לב] לך יבא שלום ינוח על משכבותם הולך נכחו (טעיה ט) וכל העולה בן עליו הכהוב אומר (חלה קינ) טוב איש חון ומלה [לג] יבלבל דבריו במשפט. מכאן שפטה הכהוב שקדושת הקב"ה (ט) וקדושת שבת וקדושת ישראל שלשתן חשבות כאחד בקדושת הקב"ה מה כתיב (פס כג) ואתה קדוש יושב התלות ישראל לך בಥוא אבותינו וגנו' ובקדושת שבת מה כתיב (סמות ל') ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם ובקדושת ישראל מה כתיב (ירמיה כ) קדש

טובי חיים

ישועות יעקב

הוא. פירות מה לך רלי' טמולות חמת מונע לת פילדס מניריות קרנה כי כן טגע המLOT ומנולחות (מלורי ח) : (ט) וקדושת שבת . וכתח נספ"ר מדריך פגחים ליזהר הגולס מהר בנת וויס קו"ב ולחדר הפלגה בכוכנות הלג טול לדרן כדורי טולס . וכמה לך עלהה לאט לטונה כי נופל פתולים מהיגריה דרמיה נגייה פמייקת ח'ו . ונש הנטיר מהל טול ליטט גמולי ענת קולד טכל' . וכתח נספ"ר חרדים דע כי כל יוס וויס טכל' . וכתח נספ"ר חרדים דע כי כל יוס וויס נכל' לקרחותך הו נסיוון חדך לך . סכך מהרנו רוייל בכל שקופה כל המתכוון מהרנו סל חדס טלי' . לך מתהימת ניסת יוס נספ"ר וכערכ נגייתו סל הקלות נרוך הום וחתנן לו טיסי נספ"ר נרת נסיוון . טול תכעיסנו . חיכם נכל'ות

[כג] יליקות שלח לך דף ר' ר' ע"ב ע"י שם ג'א : [כג] שהטילין נקרא אותן על זיכחה ושבת ויום טוב בקדושים גם בין אותן סניהם בשבח ויום טוב חטילין הוא מבוזה לאota של שבת ולאota של הטמודות ואיתא בזוהר שאפ' בחול הסופר אסור להנחת הטילין וחיב טיטה ועי' שם : [כח] לכן גסכמה פרשה ציית לפרט טקוש : [כו] שע' ידי מצות ציית היה דור חס מגוד ועכירה ביעקב : [כו] בעני הבהיר הוא קלה לפ' שנלקח בדים סועטים ובאותה היא שמלואה לכל המצות ובן ציית בגנ' חרי'ג עס ה' קשרים ושמונה חותין במו שפי' רשי' : [כח] טן חמלאות האסורים : [כת] שבת פרק כל כחבי ובערבי פסחים : [ל'] אצירוף אותן לא על ידי אש של גידוגם ולא בכוף לצריכים לצרפו באש ע"ב בחרתי לך כור עוני : [לא] על בן יבקש וחותם שיוכן לכבוש תאותו : [לב] על ידי בת קול כראיה בכהובות פרק י'ב : [לג] טוב לאיש שהוא חון דלים וטלות

דרכם הציגין לאנשי חיל או אם בפסחים ההם צריכין להעסיד דברים האמורים לאוין לאכילה . * *) (ב) זי' להם ריתר להתחייב עצמו להעסיד דבר זה :

הגהות טהרב המחבר שליטא

* *) (ב) אין להם יותר . עין בפתח תשובה דפוס ווילנא ביריה דעה סיון קי' בשם החותם פופר . גם יש להזכיר להעולם באיזה סכנות שטRELKIN בערב יומם הבטולין חלב בחוץ כל' זוכיות . צריך לירק דהכלי זוכיות נאסרו אחר כך להשתמש בהם . וכן הורה לי הרבה הנגן וכו' שליטא' שר' אבר'ק לובלין . כי כשנבעל בהם אסור על ירי האוד או על ידי חתין גם כל' זוכיות נאסרו . כרעת רס'ג'א וסהר'ג'ש וחק יעקב באלהח היות סיון תנ'א . וטבואר שם רגס על ידי בכישה מעח לעת . ועין שם בפר' סגירים בפסחים לעין דיעבד : גם כתוב לי רב אחד שצריך להזכיר להזילב . דמי שקונה עתה בנהלים שקיין קאמאשין . יודע לברוק עלא ימוא ברם שעטנו . כדי להעוסקים בזאת :

קדש ישראל לה' ראשית התבואהה. מכאן אמרו שלעתיד ליטות בן חזק שיחז שיניהם של אוכלי ישועות יעקב טובי חיים

תלבי חיים

ולאלוות להם אוין טזרקן לחסר אוין יכולת בידי אבל דבאיו האורכיות לו למסבל ומשחת ופטחות סכלכל בטרור גהנדייה כמיוחדת (רינוּט'ם דוחה'כ) החל עלייט אז פנתה ימי המpassה סבחיים לקרלטינו נסלאט חוצאים לאלוות. וכן נתחילה הענווע כמו צפדרו

וכתב כספר נוגר חסיד וזה לטענו הזכיר לי הנחון הקדושים מוס' ר' חנוך הסוד דוד ולט'ה מתועסה מהטס. נמי הוסיף
לך דרך ר' כתיב להתר לחשוורים יהו ודרשין לאחסן חילופים יהו תלמידי חכמים אחים שלין טמן למקרא
ולמאנגה ולגגדה. מה כי סברוח סת"ח היה יגדו מן הנගות ח'ו. היה תלמיד חכם בילדותו חומר מלמו
לחוורה. חייר מקרען מהל נכטלו מדנרי החוורה. וכחוורה עליו נעלם קב"ה כתמות. והיה יוֹצֵב וסונה ומਮית מלמו
על דברי תודה להנאות בנמרוד ופוסקים. ומפשׂה צויכה ללימוד לסמה כנועס זיו הפסכינה. וכן הן סגנונות גוזליים
ויחר מכל הסינופיסים שנעולים לנו מדור יומס ולילה. ולפום נער לח' הו הנטבר. וסתמא חומר חי' חכמתי
עמלה לי חכמתי תלמידי נח' וכתורת וביניות עמדו לי נמת דוחקי. וכל זה הנטבר כל זמן שנפכו גולה
נגנותה במר כל יכח'ר. חכל צויכה לנחינת קרנה هل נפשי נחה כספרתיות. וכן נטהייד בכלהות כל העולם
כשחגלה נפש ויחור פרינכת מתיקות ידידות החוורה זו תלמידי חכמים יוזהון מן האוחמל עכ'ן. ואיזי חחת
רווחה כמה נרין להתחזק נגד כיכח'ר בעניינים הללו:

ואביה פוד רהייליאר מתגבר מזווד במקומות דיויכל לקנות טליות. מעין מנגן הרט פל שחוק הקהילען במחוכה. וככבר האריעו פל וזה נספריס פקלוטיס. ופקדמוניים צמלי גילוי חליוה זיל כתבעו נאש ארכניטיס יוסז חף על שחוק חד נפנעה. וכטפלוי מפגרת הפלטען סי' קל"ע הכהתי קלה מוח. ובמספר צי' יסאכר בדורותים לוחנוכה כתוב זהה נזונו ומזה תתוכון גודל האיזור והפנס הגעסה בנפש מי שטוסק ח"ז נצחוק הקהילען חסר המליה הקלייפה כו' ודרז לאגניר חכמת החילוניות. ולען נחלקה חלק יעקב ליוזדים הייתה מורה זורה זו טורה. ולחנהן הדנרים מה שהייל"ז מתגבר כזה צמוגכה דוקה כו' על פי מה שכתוב בס נאש. אף קדושים נעל הרזקה זיל לדתיקנו צמוגכה ל' נרות כנד האור הרחוב צבאים להלס הראזון ל' טטה כמו שלמריו רזיל כספיתה. וכתב פול טפל חזות ט' של וירוח חלקיים חת האור כי טוב יט טליה ד' חgin. להורות ד' פטמים ס', היינו רמז חל ל' נרות כל חוגכה ט'ז. וכתב בספר צי' יסאכר סס להאנך דוחה דנראה זיל סכל דבריו קבלה מסי חליוה זיל חמר שחררת המלה נר חוגכה הו' מהירות חור בגנו ונקטע לדורות כריסטיאניזם צידטו לבכל דנה יתגלה האור בהוו. מל כן קראו ליום אהלה חוגכה שהו' מיטך והרגל על לעתיד ג hollow העתידה. פהו יתגלה לנו האור בגנו כסליות. כמ"ט וכי' נך כ' גדור מולס. ונגמו תורה. ויר חוגכה הו' חינוך והרגל גמור ההוו. ועל כן הו' מסונל תורה. מל כן הרגל נר סיון ניה בנים תלמידי חכמים (כלתויח נסכת דף כ"ג ט"ב). והנה הרב קדושים מו"ה ר' פגחים זיל מקהילען אמר דלא' נרות כל חוגכה בס כנד ל' מסכנות כי ההוראה חור פכ"ד. ונראה לבחר על טי מ"ט דביזיט רלו לבכל חכמת התורה פיקרה חור וכחלה גנו האור הרחוב כו'. ווחיל כד' כעת לייזועה. ליוזדים הייתה חורה. ואפסה הנס בטמן ומורה המרתויס לחכמה. פוד חמר אף קדושים מהרי"ס זיל לבכל חוגכה כספת הדלקה נארות מתגלה ההוראה האור בגנו. והא' חורו כל מלך המשיח פכ"ד. וככבר ירצה פהאור בגנותו נונciteין ט מסוף בטולס ועד סופו. וההוראה נר חוגכה הו' הארכט מן האור מהו. ועל זה חנכו יכולין להניעו בתורה חקל האור גנות בה. עד במון פון מחר גם יזכיר את ברנויו:

ממי לא נסמע מכל זה דמי הנטכל מטוגנים ללימוד תורה. להמתיך מלעמו וכברכו הגרה וקדושה מהו
בגנו. ובפרט בלילה דתויה כוועי'ך פירשת תרומה (דף קמ"ט) חמר רבי יוסי האשוח חור חתניין
וחיוו'ו חודמן לנבי לדיקוח לטלחן דחוי כו'. רבי יהודה חמר חלמוני חתניין מכל וכל גוף קדושים עטמאן כו'.
ונכל חתר דלענן בחורייתה בלילה. חד חוטש נסיך מהקו חור גניין וחותמייך מלחיוון דלענן בה כו' עכ"ג.
חטא בכל הדנה. ומכ"ט כלין חנוכה סמחנלה החרת חור האמת כייל. כודאי הלימוד זו מסונן מהו להמתיך
בקרכו החרת חור האות טל ידי שפק בטורה. ולכן מתגבר מהו סייניר חז לבטל מסטורה. ולפנות ההייטוּך
לפיגוס וליקל מומו ומחציתו נסחותיס והכלייס טל שחוק הגיל. אונל הקיחת הנעט נטע בטורתו וויתה
המשעל כו. ואמרו רזיל דהכל למא מסיעין חזות. ולכן גראיך להתזוק מהו בטורה גס נימי אtagoca.
אלכחות מטבח בגיל כתמייא קא. ולען יעה נמאניכו נטעות זום שחוק ופיטול חז. רק נטעוק כתמייא
וירחאת

ולדי אוכלן ישראל נמשכין כד אמות וחב"א שלשים ושלש אמות (י) וסתה נשנהה ל"ג ס"ג עשרים וארבעה אליא כנוגד תשעה חדשים לטעוברת ועשרים וארבעה למניקות בנגד [ליה] כל חרש וחידש אמה אחת ולמה דוקא בנגד הטעוברת ומnickות אלא לומר כך מה התייטק הזה כחו שהוא יונק מאמו ט' חדשים של ימי עיבורה ואח"כ הוא יונק חלב טשי אמו כל אותן עשרים וארבעה חדשים (י"ז) ואפי' טרעה אמו איני חושש לה:

ד"א זכור את ים השבת לקדשו וכבר את אביך יהה אפסך למען יאריכון ימיך וכי מה ענץ
זה אצל זה לא לסתור שבל זמן שאדם טכבוד את אביו ואתו אין חטא של תילול
השבת ולא שאר שום כל חטא בא על ידו ואם חטא [לו] נמחל לו שנאסר (ויבעה ט) אשרי
אנוש יעשה ואת ובן אדם יתוקם בה שומר שבת מחללו אל תקרי מחללו אלא (יע) מחול לו
ואומר (טס כע) ויאמר ה' יענבי נגש העם הזה [לו] בפיו ובשפטיו כבדוני ולבו רחיק ממני ותדע
יראחים אותו מוצאות אנשים מלוטרה וגנו'. ד"א וכדור את ים השבת לקדשו כבר את אביך ואת
אמך וגנו' אל יאמר אדם הויאל ואבי شبכים [לח] הקדימני תקופה אעשה את רצין אבי
شبכים ואכברדו וanny את כבוד אבי ואמי לך נאמר (מסל ט) כבר את ה' [לט] מהונך
ומרי Ashton כל תבואהך ויטלאו אספיך שבע וגנו'. ונאמר כבר אתה אביך ואת אפסך למען יאריכון
ימיך. וכן לא יאמר אדם הויאל ואבי شبכים הקדימני תקופה אעשה את רצון אבי شبכים
וירא ממנו וanny אלה מורה אבי ואמי לך נאמר (לכרים ז) את ה' אלהיך תירא ונאמר (ויקרא
ט) איש אמר ואביו תיראו. לכן בוטן שהאדם מקלל את אביו ואתו אמר או מכמה אותן בכיבול
הקביה

טובי חיים

וירחوت סמיס וולטוס ערדע הונרגה וכמו שכתנתי למטה:
ויאנגב נוכיר עוד דלאג די לאיל"ג אטיפחה מות
 פחדס לבטל מתלמוד תורה כלילות דהונכש.
 מלהח אטילו אין מנהה לעריך טמדליקין נרות חנוכה
 בכתי כנסיות וכתי מדרסות. זה אסאלר לנו מן הדלקת
 חמוריה טכנית המקדים. כמו"ט גראמציין זיל פרצת
 בעלווחך דרמו טס לנרות של חנוכה טנוונת לחם כננות.
 וכתנו למטה דנטעת הדלקת נר חנוכה מתגלה שהרת חור
 הננו. ומכל"ט בכית המדרס טהור מוקס הטעורה ותפלת
 ונרוועט. ועל כל כי עזרה טכינטה טרייח. ממיימת
 אט כהה הצלקה כירחא וככונעה היינו זוויטס זו להתרה
 של חור הננו. ישיין לטיל פרק ט' מה טזלו לכודת
 וברק על ידי עניין כה:

אָבִן הייל'ר הוו רק רע כל היוס. ודרוה נכסל
נס טוג ההוועה הי' נמה זמכווים כלב האמריס
נקلت נח מדרשים לנטאות סחוק בעת ההוועה CIDOU.
ושיעין לעיל פרק י"ג סטפלינג מלוד געונס הליאנות ר'ל.
וחף התיינוק נגעס כו' כמכור סס. וכארי מטה רוחה
נולד הסגס זמאניה הייל'ר חס ליינס זטמראיס מטה. ושל
כל פנוייט הניל' חמדרו רזיל בברכות דב' ייז ולשיל פדך
י"ג וכתד'ה וווטה פרק ה' נועלס יאל חס ערוס ניריה.
ופרץ' זיל לכתרים בכל מיני ערמה לירחן בורחו מאיל':
ולבן מוטל מל כל מי זכידן נמחות סלאה להאנית
מל כבוד טמי. רק לךיים מה דוחיתן נסיל

בדרכם של כל המרכז ניכר זמירות וחתמתו כבוד עליון כבוד פמייס מתרבכה. ולמהות
כלכריים לאילן. ויכול לומר להם דבריות זה יוכו לחור התרבות. ואנו' להם דעת להכין ולהעכיל כתורה. מהמת
שיזכו להזרת חור הנכו' לדלעיל, ולדעתי יס' לנוכח מקומות אלו שאלן' ידליק בכינאמ' הנרות דמנוכה.
חו' כמושך לירח פמייס בנית המדרס הסוב. וממשיל' יס' לה' דרץ חרוץ. ויתרבה כבוד פמייס. ונוכה להזרת
חור הנכו' ולחור תורה וכלל טוב. ואחריו מי שוכס ומצוה היתה הכרניש הכל' זה נועז'י. וכשעת הדלקת הנורות
בנית הכנסת היו בנית המדרס יס' הכל' נירחות פמייס. כמו'ם צפפריס הקדושים. וכדכתייך ונילו כראטה.
ונס יומרו חן חייה ומר בנון ברוך חלהינו שנברחו' לאנו'ו. וככאה. לאכוד האס'ית. ולטשות נתת רוח לפאי'
יתכרך. ונס יס'ר כל חד' לחר' הדלקת הנרות בבניית המדרס ללימוד תורה כפי' יכלתו. ויתגלו
אתקדם כבוק הפס' יתכרך וכבוד התרבות על ולינו תמייל'. ונוכה לחור החישם הנקויים חמן: (י) ומה נשתגה.
מדוע חמרו חכמים לא'ן דוקא' זלח כ"ל. ומפלס סבוח כנד ט' ירמי' לדה וב'ד למניות שפדיין התייעק
(ניון) בלא' שיניס סרי' לא'ן (מלחורי אה'): (יח) ואפי'לו מטה' אטו. מהמת כיניקה חיינו מאש'ך לה'.
משמעותנו דעת. כך הרשעים מפשיטים עניש וחוילן חותן. משלו מתין חיין חוסנן להם. ולכע'
אטנו' סיניפח (כן נרעה לפרס כל פיי' נוטחה כיינקה וטיאן סס שע' מוה): (יכ) מהול לו. פיאן צפ'ו'

כז

1

www.daat.ac.il * דעת - אתר לימודי יהדות ורוח

הקב'ה כופף [ט] את רג'יו תחת כסא כבודו ואומר אני השוותי את כבודי לכבודן של אלו שלושתן שקהלין בא' אלו היו עושים לי יפה עשיתי שלא דרתי עמהם בשכונה א'. הא למדת כל המבקש ימים ושנים ועוישר וכבוד וחים ארוכים בעוהז ולעה'יב חיים שאין להם סוף וקץ וחבליות יעשה את רצון אביו שבשמיים ואת רצון אביו ואמו וכך נאמר וכור את יום השבת לקדריו כבר את אביך ואת אמך ?מען יאריבון ימיר וננו' :

ד"א כביד את אביך ואת אמך וגוי ולא תרצה מה עניין כביד אצל לא תרצה אם יש לו לאדם מונות בثور בירוח ואינו מכבר חן ומספרנס את אביו ואת אמו אף' בילדותן ועוד"ל בעת וקענות נחשב לו כאלו רוץ כל ימי לפניו הקב"ה לך נאמר בבד וגוי לא תרצה ד"א כביד וגוי ולא תנאה מה עניין זה אצל זה לא למדך אם יש לו לאדם ואינו מכבר חן ומספרנס את אביו ואת אמו נחשב לו כאלו הוא נואף כל ימי לפניו הקב"ה לך נאמר בבד ונע לא תנאה. ד"א בבד וגוי ולא תגנוב מה עניין זה אלא למדך אם יש לו לאדם ואינו מכבר חן ומפרנס את אביו ואת אמו נחשב לו כאלו הוא גונב נפשות כל ימי לפניו המקום לך נאמר בבד וגוי מה עניין זה אצל זה לא למדך אם יש לו לאדם ואינו מכבר ונע לא הענה וגוי ולא תגנוב. ד"א בבד וגוי ולא הענה וגוי מה עניין זה אצל זה לא למדך אם יש לו לאדם ואינו מכבר וון ומפרנס את אביו ואת אמו באלו הוא מעיד עדות שקר כל ימי לפניו המקום לך נאמר בבד אהביך וגוי לא הענה. ד"א כביד את אביך וגוי ולא תחמוד וגוי מה עניין אז אלא למדך אם יש לו לאדם ואינו מכבר וון ומפרנס את אביו ואת אמו כאלו הוא חומר את ממון של אחרים כל ימי לפניו המקום. ובוטן שהאדם הוא מכבר וון ומפרנס את אביך ואת אמו בילדותם ובוקנותם למה הוא דומה למלך שכא אצלו בן אוחבו אל המלך בני מאי אתה בא אל מביית אביך וامي אל המלך אהביך ואטך מה הן עושין אמר לו נפטרו [מא] בשלום לבית עלטן אמר לו המלך בני ברוך אתה ותהייה לך קורת רוח בעולם על שנגה מנוחה לאביך ולאטך עד שנפטרו בשלום לבית עלטן עבשו בא עמי לביתי וראתה לך מה שנגנו לך אביך ואטך אצלי. לך מי שהוא מכבר וון ומפרנס את אביו ואת אמו עד שנפטרו בשלום לבית עולמן ונם הולך בדרכי שמים ובהו הוא עושה נתת רוח לאביך ולאמו אומר לו הקב"ה בני בא וראה גנו שמים שם גנוים לך אצלי טפנוי שכבדת ופרנסת לאביך ואטך ועשית לי נתת רוח בטעים טובים שלך ולאביך ואטך שנאמר (לכisis כת) ובוא עלייך כל הברכות האלה והשיגור כי תשמע בקולי ה' אלהיך אימתי יבוא עלייך כל הברכות האלה אם תשמע בקולי ה' אלהיך ותליך בדרכיו שם דרכי שמים ומה הם דרכי שמים שהוא רחמן וטרחם אפילו על הרשעים ומקבל אותן בתשובה שלימה וון ומפרנס את כל הבריות לך תהיו רחמנים וזה עלי למפרנס זה לזה ותאריכו פנים זה לזה בטובה. ד"א מה הן דרכי שמים שהוא חנן ונחתן מחתה חנים לירעין אותו [מכ] ולשאינן יודעין אותו לך אתם חנים מתנת חנים זה לזה. ד"א מה דרכי שמים שהוא רב חסר וטטה כלפי חסר לך אתם תהיו נושאין פנים זה לזה ותתנו משני כלפי טובה לעשו טבות זה לזה יחרפו הרעה;

ישועות יעקב

[ט] כמו ה' הוא לטילוק שכנינו כט'ש והארץ הדות
תל': [סא] זה מורה שהבן חולך ברכבי שרים כמו
שי' רשי' בפסוק ואתה תבוא אל אבותיך בשלום בשרו
שעשה ישעך אל תשובה בימי: [סב] חן לת'ח
הן לע'ה:

פרק כז [א] : וכן הוא בז"ד ס' רג"א : [ב] כי
למה קראם פרודים : [ג] מלשון פרודים
כטו אויריד בשתיו : [ד] שכונות הזרקה שטפיע
הקב"ה שפע שבע רצין וברכת בעלים : [ה] שלא

עצמם ואין כל בריה יכולה להכיר בכך אלא הקביה לבריהם ועליו הבהיר אומר (פס) ועונתם הוא יסבול ואם הם עשרה שעשו [ז] כאחיהם מעשה ואצל כל הקהלה כלו אין האויב יכול לשולות בהן שנאמר (פס יד) כל כי יוצר עלייך לא יצלח וכל לשון תקום ארך למשפט תרשיש' וזאת נחלת עבדי ה' וצדקהם וגוי כי הראה ערומים וכיסיתו בשם שהקביה יהי שמו הנדרל מבורך לעולם ולעולם עולמים ראה את אדם הראשון וחווה אשרו שהיה ערומים ולא המזרע להם אף' שעיה אחת להיוותם ערומים עד [יא] שהלבושים מיר שנאמר (נרכסית ג') וייעש ה' אליהם לאדם ולאשתו בחרנות עור ולבושים כתו כן לא יראה אדם את אביו ואת אמו כשהן האלכין בגנדים בלואות אלא ילבושים בגנדים נאים אם לובש אדם א"ע בחמשה מנה ילביש את אביו ואת אמו בעשרה מנינים וכן יבחר להם כל הדריכים הטוביים:

مثالן משל למה'ך למלך ביז'ה היה לו עבד והיה בורה מטנו והוא המלך מהדור אחוריו בכל הארץ ערך שנפל לידיו כיון שבא לידיו הבניין לתוכו והוא היה לו כסף וזהב ואכנים טובות ומרגליות וכל טוב שהיה לו בתוך ביתו והוא היה לשדה והוא היה לו גנים ופרדסים וכל אשר יש לו בשדה ואח'ב הראה לו בניו ועבדיו בין גנולים בין קטנים ולאחר שהראה לו כל אלה אמר לו המלך ראות שאין אני צריך לך כלום אלא בא ועשה מלאכה עם בני עברי ותאה נהג כי בכבוד ותרירא ממני לך כל העולים כלו של הקביה ואין הקביה מבקש טן האדם רק שכבד אב ואם יותירא מהם שהוא אבלו מכבר להקביה ומתרירא ממני מפני שהקביה השות את בבורי לכבוד אב ואם והשות את מורה אב ואם ובבוד אל אדוניו שנאמר (מלחכי ח') בן יכבד אב ועבד אדוניו וגוי. מיילם הכהנים בווי שם' (פס) אלא בומן שיישראל עושים תורין ובני יונה ומביין שאר קדרים קליים ואין רצונו של מקום מה נאמר בהם לכם הכהנים בווי שם' ואפי' אם רירו של אביו יורד על זקנו ישמע לו טיד יכול אפילו אם אמר לו אביו עבר על אחת מכל מצות האמורות בתורה יכול ישמע לו ג' כי הוא אומר על הכל ישמע לו חז' מעלה עבירה ונול ודבר מכוער (ה') לך נאמר לכם הכהנים בווי שם'. ומאי ימבריך לא תחולם אלא משל למה'ך לאחד שהיה [יב] חבוש בבית האסורים במדינת הים תשעה חדשים ובאו אליו ג' אנשים אחד מהם (ג') עומר ומבליכלו בבית האסורים ואחד מהם (ג') הוציאו אותו טביה האסורים ואחד מהם (ה') נתן לו פונות עד שהוא מניע לישוב. ליטיב נודטנו לו שלשון אחד אצלו (ה') לא יאמר אותו האדם בלבו זה גROL מוה וזה גROL מוה:

ד'א הלא פרוט לרעב לחטף אין רעב אלא הרעב מן ד'ת ואין לחם אלא ד'ה שנאמר (עמוס ח') הנה ימים באים נאם אדרני אלהים והשליחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמע את דברי ה' וגוי. טכאנ אמרו אם יש אדם שהוא מבין בדברי תורה יפרנס מתחורתו גם כן לאחרים כדי [יד] שתרבה חכמה לו ומוסיפין לו עליה וכל העוצה כי אינו מנע טן הטובה העתידה לבא על ישראל ליטות בן רוד ועליו הבהיר אומר (חכ'יס ג') שם דרך ארנו בישע אלהים. דרך זה תורה שנאמר (גב'יס ה') בכל הדרך אשר צוה ה' אלהים אתם תלכו לטען תחיזון וטוב לכם וגוי. ואין ישע אלא בימות בן רוד שני' (יט'יס ג') קרוב צרכי יצא ישע וגוי. אבל אם יש באדם ד'ת ואין מפרנס מתחורתו לאחרים גרים רעה לעצמו שבസוף חכמת תורתו מתחמעת בידו ואצלן שאין מוסיפין לו עליו ועליו הבהיר אומר (מלח'י יט') פונות בר יקbero לאום וברכה בראש טביה. אם כן ועניהם מרודים הכא ביה בית [טו] כיצד לא אם יש באדם דברי תורה ויסוריין בגין עליו לכו [טו] מתישב עליו אבל אם אין באדם ד'ת יסוריין בגין עליו [ז'] לבו מתטרמר עליו אלא כיצד יעשה יצדיק עליו את הרין. הא כיצד לא אם הוא רעב עצמא וערום ואין לו פונות רק שהוא חי וקיים על פניו האדמה בלחם צד ובטים לחץ בעירום ובחוור כל יאמר [יח] כך וכך כתוב בתורה רב'ים

טובי חיים

פרק בז (ה') לך נאמר הכהנים בווי שם'. סירוט על הכל יטמע לחכיו ולככלו. לך טלו יפנור על גיוו הנק'ה חס חמץ לו חכיו לפנור עניצה פסום ציוו כנוד סמים מז'ו. כמלמר רוז'ל גנמרלו כולס מיניכס נכנולי (ויקוקין): (ג') עומדר ומבליכלו בבית האסורים. קיל הלו שטפינסט לת היל במשיה, כמלהר חמוץ חולק מה שלמו חוכלת כו' (פס): (ג') רוציאו אותו. רק' ה' פוליך חומו ממשי הלו (ג') רוציאו אותו. רק' ה' פוליך חומו ממשי הלו (פס): (ל') נתן לו פונות. זה חכיו אקה מפרנס מה בנוו עד סיגנילו טיפוליס למינם חת פלטס. וזה מה שכתגע עד שאלו מניע לישוב (פס): (ה') לא יאמר. פירוט טלה ילהר הוהילונג'ולס מהן ווּס ווּן מיניכס נכנול הנק'ה

ההקביה לא עבד דיןא בלא דינייא א'ג קאי על ע'ה עשה מז'יק עלי כ' על ידי שיבא

ישועות יעקב

ברבויות הקרויש ורא' בר'ש וכדו'ה וכן בזמננו זה בידיע שהצדיקים סופרים נפשם בשבייל ישראל: [ז'] שטפינסם וכל הבא אליו קרובים ורוחקים וחויה יבקש ס涕ם סובליין יסורים לכפר על הדוד: [יא] טיד כשבאלו פצע הדעת והחילה לתחבוש: [יב] חוגטא להיינוק שעוא בצעי אטו: [יג] חרט וטבריך שעם אבוי ואטו: [יד] כמו שאטרוי רוז'ל בפרק קפא דתפענית תרבח לאבדי טרבותי כו' וטחלטי יותר סכו'ם: [טו] שאינוי כיצד גדרש על התורה ולהליד חכם: [טו] שאינוי מהריה או תרדי' יחרך כי אין יסוריין בלי עון או שהס יסורים של אהבה כראיה בפרק קא' דבר'ם: [ז'] טהריה וקורא הגר על סודוחיו יתברך: [ז' ח' ס'] עול התלמיד חכם טופל לדבר על לבו דבר'ם אלו כדוטסם ליישב דעתו של הע'ה ודרש ועניהם סרו'דים הם עני הדעת החב'א בית ר'ל לבה'ך ולדריאות לו שהקביה לא עבד דיןא בלא דינייא א'ג קאי על ע'ה עשה מז'יק עלי כ' על ידי שיבא

(יכניס כ) התחות אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשטחה וכטוב לבב מרבי כל ועכדי את אויביך אשר ישלחני ה', אך ברעב ובצמא ובערודים ובחומר כל ונתן על ברוא על צוארכך עד השמייח אורך. על כן יתברך ושהבהה הצלך הנורול והקדוש שהוא חי וכיום לעולם ולעולם עולמים ברוך הוא וכברך שטו לעלם ולעלמי ערי עד שניתן לי חיים בעולם ולא השמיד אותי מעל פנוי הארץ. וכן חזר היה אומר אלמלא דברך תורתך מרצין אותה בשעה שיסורין בכך עלי כבר עקרתי את עצמי טן העולם שנאמר (תהלים קיט) לoli הורתך שעשי או אברחי :

ברוך המקום ברוך הוא שבחר בדברי הרים ובטהרים ומתקיים עליהם במדה שאדם מודר בה טודדין לו. כשהם שם יושבין בbatis בנסיות ובבתי מדרשות ובבל מקומות שפנוי להם וקורין ושונין לשם שמים ויראה בלבבם וטהוקין דברי תורה על פיהם. כמו כן הקדוש ברוך הוא ישב כנגדם ומנגלה להם סודות התורה בפייהם ובלבבם ועליהם מתקאים מה שנא' (לכisis ז) כי קרוב אלק' הרבר מאור בפרק ובביבך לעשותו. אשרי אדם שיש בו ד' זהיא ישב וקורא ושונה במקומות צטע וסתור אצל מילניין אותו הוא אומר אצל הקב"ה שנא' (תהלים ז) ישב בסתר עליון בצל שדי יהלון. בשם שם משימין עצמן יהודים בעורו ז' ואין עמיהם וזה כמו כן הם בעוז'ב הם ישבין אצל הקב"ה לבחן ואין וזה עליהם עליון הבהיר או מכל דבר מכוער לאשר בחשך הגלו אלו היה שם דרין במקומות [כא] שאין ראוי להם :

ד"א אלהים מושיב יהודים ביתה וננו' לא נלגי הקב"ה והוציא את ישראל ממצרים אלא בשבי שריה רבקה רחל ולאה בשבר שתפסה שריה את הנר והעלתה אותה למתחו של אברהם ובשבר שאמרו לה לרבקה (כריסט כ) הרטבי עם האיש הזה ותאמר אלק' ונחנה בטהונה על הקב"ה ובשבר שתפסה רחל את בלהה [כב] והעלתה למתחו של יעקב ובשבר שתפסה לאה את לופה והעלתה למתחו של יעקב לבך נאמר אלהים מושיב [כב] יהודים ביתה מוציא אסירים בכוורות. אם כן כי תראה ערום וכיסתו ביצד אלא אם ראייה אדם שאין בו דברי תורה הכנסהו לביון ולמדחו קריית שמע וחפלה ולמדחו פסוק אחד בכל יום או דומה למי שהוא ערום. וכן אהה מוציא בכוורת ישראלי שכטורים שנאמר (יחוקל ט) והndl ותבוא בערי ערים שרים נבונו ושער צמח ואת ערום ועיריה ונני אל תקיי בערי ערים אלא [כב] בתיקוני תיקנים טושים שנתקונית מן המצוות ואין בכך שני שטי מצוות אחת דם פטה ואחת דם טילה שנאמר (פס) ואבעור עלייך ואראך מתבוסמת ברטיך ואומר לך לדינך חי והנה עתך עת דודים אלא בשעה שאמר הקב"ה לאברהם אבינו (כריסט כ) קח נא את בך את יהידך וננו' מידי שמע אברהם לדברי הקב"ה ועשה בכל אשר צוה אותו לך נאמר והנה עתך [כז] עת דודים. **ד"א** בשעה שאמר יצחק לאברהם אביך אסורי יפה ותני ע"ג מעדכה שטאו אבעוט בך ונמצאת שחייב [כח] שתי טיתות לפני הקב"ה והוא היה בחור עופר בבחוץ בין שלשים ושביע שנים לך נאמר והנה עתך עת [כט] דודים. **ד"א** בשעה שהקב"ה מצא את כל שנים עשר [ל] שכטאים שעשו בולם את רצון יעקב אביהם שנאמר (טוסט ט) בענבים במדבר מצאתי ישראל אל תקיי. ישראל אלא שראה אל שבל מעשיהם מכובדים לפנייך נאמר והנה עתך עת דודים. ואפרוש בנטף עלייך זו התורה ואכסה ערותך זו מלכות שטאים ואשבע לך זו ישיבת [ליא] ארבעים שנה במדבר ואבא בברית אחר נאם ה' אלהים ותהיי

ишויות יעקב

טובי חיים

האג'ה. וכן חכד חת הקדושים נ'ה לכלו ולך לך וח'ת טהוריים על פיו שהייתי טהוריים על וכן לך ימלר הולייל וגס גלים חיינית נכחד געלת פיו שהם עמי חארץ הולייל ומחטיקים ידי ת' קרא אוחם אסורים בקומו חנינו לך חכד לך ולך גלים. אלך ונגת כבוד למלכת מלמד מטוס סלטן סותקין צו (ויקוקן). ודוקן [כא] שדיותם חרב ורועל בשפל גיגים והח'ח ראייהם לדינך סגולס מסכימים צו כמו בכתנותי כספרי מנגרת נשיית פובה זו דיזה נאה לת' : [כב] שהכנית צורתה סליחן טימן קמ'ג עיין סס. ומה דעתך לנו' חניטים ח' בביותה וכן בלאה : [כג] סריס הטקרה ודרשו אליהם מוציא אסירים אלו ישראל בוכות האטהות שהוו יושכים בצעירות באוהל הביה ביהדות כל כבודה בת מלך פכימה : [כד] שפי עדי עדים לשון קישיט ותיקון שהקב"ה תיקן להם כל צרכם בקטנותם ועין בסותה ר' י'א גירסא אחרת : [כח] שח' טעים בוגר דם פסח וטילה : [כג] ערוף טן שאר מצוות : [כו] שבא עת לנאלך בשכיל אהבת דודים אלו האבות שנקרו יידיים : [כח] אחת על פטול הקרבן שלא היה נשחט כראי ואחת בשכיל כבוד אב ועין בת' ירושלמי : [כט] אברהם נקרא יידי שנאסר טה לירידי בביותיו ודור'ל על אברהם. יצחק נקרא ג'ב' יידי בס'ש בעל הטעוים ואת בריתוakis ר'ת אשר קידש י' ז' סבון

זהו יי' א' ישיבת שנייה במשכו שלה. מי ומבורך לא תחולם אלא כך אמר לו הקב'ה
לזה האדם בני כל הימים שנתהיך על פני הארץ עשה מעשים טובים וה'ת והחזק עצך
סן העכזרה וסתן רבר מכוור לך נאמר [לב] ומבורך לא תחולם:
ד"א ומבורך לא תחולם כי שיש לך חיים בשכונתו ויורע בו שהוא קורא לש"ש והוא שינה
לשיש והוא אין ופרטנו וטבלנו נמצאו שהוא מקיים ומחיה לאותו חיים ואת אשתו
ובני ואת כל אשר לו ואת כל הקרים עמו במשפחה לך נאמר ומבורך [לג] לא תחולם.
ד"א ומבורך לא תחולם אם נצא אדםasha ומצא בה דבר ונרשא ולבסוף נעשית עניה
יזא טפרנס אותה לפי יכולתו מה שיברך לך נאמר [لد] ומבורך וכו'. לעולם יסתכל אדם
בעצמו וזה יודע שלאחר שעיה מיתה לך ישאים ויאעיר בלבו מי ברא את אלה חמת
ולבנה כוכבים ומלות ורביע רוחות העולם וכל מעשה בראשית כולם שכולם משכינין
ומעריבין לעשיות רצון בורא. כך תשכים [לה] ותשחיר בר"ת ולעשיות רצונו של הקב'ה
בכל יום הפיד ותaea חמה לחמה לבנה המאיתין לרבים שנאמר (ישעיה יח) או יבקע בשאר
אורך ואריכתך טהרה הצטצז. והוא שבר קלה שלך והוא מה שנאמר
אחריו (פס) והלן לפניו צדקך בבוד ה' יאטפק או חקראי וזה עינה השוע ויאמר הנני וגנו.
וכשם שעשית לי רצוני בתורתך בכל יום חמירך אני אתך פתחון פה בתורה בתורה
שאיי אדם יכול לסתור אחריהן ואם ראת את עצמן בתורה ברורה שאין אדם יכול לסתור
אחריהן מיד יהיו עצמותיך מזורין בטוצה שנאמר (פס) ונחך ה' תמיד והשביע בחזחות נפשך
עצמותיך יחלץ ואו תהיה דומה לטען שהוא מושך מן הנינה משקה התנים וענבים ורומנים
ובכל טיני תנדרים כוון שנאמר (פס) והיית בנן רוה וכמוצא מים אשר לא יכובו טיטז. וכשם
שכבדת וענגת את אביך ואת אמך לעת וקנחך כך תהא מתחנן על ה':

פרק כח (ה) מתוך האהבה כיצד אלא כשם שהקב'ה אהב את ישראל ואוהב את הארץ
ביותר שנאמר (דנ'יס ו) לא טרכם מכל העמים חشك ה' בכם יוכחד
בכם וגנו' כי מהבת ה' אתכם ונאמר (מלכי ה) אהבתם אתך אמר ה' וגנו'. כך ירא אדם
ואהב את ישראל וזה אהב את הארץ ביותר. (כ) אהבתם אתם למקום בצד האהבה שנאמר
אדם למקום היא מצוה חטורה טן התורה דהא על מלכותיהם כתיב בצד האהבה שנאמר
(דנ'יס ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. מכאן אמרו כל הקורא קיש ומט夷ע [א] קול
לאוני הרוי זה מטהבח וככל המתפלל ומט夷ע קלו לאוני הרוי זה מעיד עדות [ב] שקר ר'יא
שהוא מהomer אטנה. ד"א (פס) ואהבת את ה' אלהיך [ג] שאתה תהא מה אהבת שם שיטים על
הבריות שתאה יודע דברי תורה ותאה קורא ושונה בדברי תורה ותאה משאך ומחנך עם בני
אדם באמונה כדי שייהיו הבריות הרואים אותך יאטרו אשר פלוני שלמד תורה כמה נאים
מעשים שלו כמה יפים דרכיו אויל לו למי שלא למד תורה העבורה שאחנו נלמוד גם כן
תורה ונלמד לבניינו תורה ונמצא שם שיטים מתקדש על ידו ועליו הכתוב אומר (יטעה מס)
ויאמר פ' עברי אתה ישראל אשר לך אחותך. אבל בוטן שads קורא ושונה בדברי תורה
וain משאו ומתנו בנהת עם הבריות ועטקו אין באמונה עם הבריות מה הנה אוטרים עליו ראו
איש פלוני שלמד תורה כמה רעים מעשי כמה מכוברים דרכיו העבורה שלא נלמד תורה ולא
נלמד את בניינו תורה ונמצא שם שיטים מטהבל על ידו ועליו הכתוב אומר (זוקל לו) ויחללו
את שם קדשי באמור להם עם ה' אלה ומאציו יצאו ולא נתנה התורה אלא על מנת לדרוש
ישט הנדול. מכאן אמרו ירחיק אדם את עצמו מן הנול בין טן היישראלי בז' טן העכו"ם ולא
עד

טובי חיים

טכל הום מכסת יתרך. אלפע' זה לננדס נסמו
טוכ לננדס וחפן טמלס זוזו ומונדרן טאה מטעידי נדרך
טעל יטס ננרטט צטולס לה תחולם מפוזו לכט
(מלחורי חט):

פרק כח (ה) מתוך האהבה כיצד. קזי מל
מה פטח נפרקיים קקדומים ליליך
ללהוג לאקכ' גולדטאות רזונו נכלויס חמיז', ולחמר כילד
ויא. ניכר ונראה טהו הוה לאקכ'ה. ומתרן טיאנג
לה'יך וכזוי ניכר טהו הוה לאקכ'ה (ויקוקן). כדורייה
גנמלו על נפמק ווחים הדרקיס כה' הלאיכס הייס
כוויכס הייס, וכי האפר לדוקי בעכינה. הלו' כל המתיז
נתו לחלميد חסס וגוטה פרקטען לחלמידי חכמים
ואמאגה תלמידי חכמים מילא עליו הכתוב כללו
מדנק נסכינה (כתונות דף קי' ט'כ): (כ) אהבת

אדם למקום מנין. כי לך יתכן להזינ הרגשה לדנרכ'יו מכיר. ומטרת דזה נחלת מלה' חמורך, כיינו סלע
כח גמלס נקלות. ורק מלך הטענו צלחנות ה' טסוו קלה טומע'ן נחלת. ומה יתכן לנו' להגנה קהימית
ולכן נצעט סקורה קריית טמע'ן יכוין ואין משומך דליינ' ויטמיע קולו להזינו (מלחורי חט). כי הקול משאל
סקונה

ישועות יעקב

טכטן: (ל) י'ב שבטים נקראו יהודים שנאמר לפען
יחלצון יידיך בשאר'יל: (לא) שנשבע הקדוש ב'יה
שיהיו בסדר ע' חטא כרגלים: (לב) שלא תחשיא
את בשך וחתך. לסבול עונש חיבוט הקבר ושאר
עוגשים גלגולים ריל: (לג) כי תח'ה הכל קרובים
שלו ושארו בשרו: (לד) ועיין בבר' ברבי יוסף חגיל
שగירש את אשתו ופָרַנְסָה ב', ועיין ילקוט ישעיה דף
נ'ה ע' : (לה) משלון חשן ושותהית וועל
חשכים וחריב: (לו)

פרק כח (א) שטע השפע לאוניך מה שאחה טזיא
טפץ כדעת ר' יוסי ברכות: (ב) שטיער
שאין הקב'ה יודיע טהבות הלב ואיתה בוואר שאודה
חפה הנשכעת לאחן אדם נורית לחיצות: (ג) זסא דף ס' וע' שס בפי רשי:

עד אלא מושם שכל הנוגב מן העכו"ם לטוף הוא נוגב מן היישראלי ואם הוא נשבע לעטרים לטוף הוא נשבע ליישראלי ואם הוא מכחש לעכו"ם לטוף הוא מכחש ליישראלי ואם הוא שופך רטמים לעכרים לטוף הוא שופך דמים ליישראלי ולא נתנה התורה אלא לסדר שמו הנדר של שנא' (ימין טו) ושותפי בהם אותן ושלוחיו מהם פליטים מהו אומר בסוף הענין והגיזו את כבורי בנים. טאי בין העובר טאהבה את הקב"ה להעובר טיראה ממש לטה"ד לטלה"ד בז שעריך לצאת למידינת הים ובקש למסור את בנו ביד אפוטרופוס רשע ואמר לו אהביו ומשרתיו אל חטטו כידיו והמלך עבר על דברי אהביו ומשרתיו ומסר את בנו ביד האפיטרופוס הרשע והוא לו להאפיטרופוס שני עבדים אחר מהם אהב את המלך וירא טן המלך ואחר מהם ירא טן המלך ואינו אהב את המלך וזה שאוהב את המלך וירא מפני עמד ונטע גנות ופרדים וכל מני מגדים כולם והירא טן המלך ואינו אהב לא עשה כלום עד שבא להם אנגרת טן המלך ביר שליח שהמלך יבא בקרוב ומפני הרבה עבדותם בזון שנכנס האוחב לביתו ורואה ההותים והענבים וכל מני מגדים כולם נחקרה דעתו בזון שמחתו של מלך שיימתח עמו על מלאכתו הטובה. והירא מהמלך ולא עשה כלום בזון שמכנס האוחב לביתו ורואה כל מני חורבה בזון נודען בזון העצבות ואובעם של מלך עליון לבך נאצר (תל"ס קי"ה) טרכ [ד] נתן ליראי זה מדת הרין אבל הירא ועשה תורה ומצוות מחמת יראה עליון נאמר (טט) יוכור לעולם בריזו זה העווה"ב וחורה עמו מה כתיב שם קודם זבר עשה לנפלותי חנון ורחום ה' וזה העווה"ז וחורה עמו זה שבר של [ה] הירא אבל שבר של האוחב מניין תלמוד לומר לא יהיה לך אלהים אחרים וגוי [ו] (סמותכ ולכrais ט) הא למדת שבר האוחב שני חלקיים ושבר הירא חיק [ו] אחד. לפיכך לא זכוי העכו"ם שיאבלו (ט) אלא העווה"ז [ח] בלבד אבל ישראלי וכו' שיאבלו שני עולמים העווה"ז והעווה"ב אבל שניהם חכמים בשתנה ר"א הטודע אמר הטהלה את הקדשים והטביה את (ט) הטועחות והמלבין [ו] פני חבירו ברבים והטפר ברייתו של אברהם אבינו והמנלה פנים בהורה שלא כהלכה אז"פ שיש בידו תורה ומעשים טובים [יא] אין לו חלק לעולם הבא :

רבע"ע אני כפרתך של ישראל בכל מקומות מושבותם גלו וירודע לפניך שאין ישראל טלין את בניהם ואין קורין ושונין ואין נכנסין לברית אלא בשבייל אהבתם לאביהם שבשיטים לפיכך אומר הקב"ה אף יעדיו כל העכו"ם יתנו כתר בית [יב] אהרן וכתר בית [יג] הود אין אני נתן להם אפילו דבר אחד מבויתה של התורה [יד] שנאמר (ט"ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגוי' אם יתנו איש את כל הון ביחסו יבוו לו. ושנו חכמים בשתנה כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל בטל אהבה ושאינה תלויה בדבר אינה בטל ליעלים [טו] איו היא אהבה שהוא תלויה בדבר וו אהבת [טו] כלום וכלק ואיזו היא אהבה שאינה תלויה בדבר בזון אהבתן של אברהם יצחק ויעקב שהם אהבים להקב"ה והקב"ה אהב אותם ואת בניהם ובני בנים עד סוף כל הדורות. [ו] בזון שבאו נח ובנוי ליעלים א"ל הקב"ה לשם בן נח שם אהבוי אלו היהת תורה [יח] בעשרה דורות הראשונים תאמר כבר [יט] החרבתי את עולמי מפניהם עכשי שנבראו כל העכו"ם אראה אם יקבלו תורה עליהם לך והתנבה להם ואו היה שם בזון מתנבה לעכו"ם ארבע מאות שנה ולא קבלו העכו"ם מטנו. מכאן ואילך התנבה לעכו"ם אלף התימני ובלרד השוחי וצופר הנעמתי ואליהוא בן ברכאל הבוי ואיבק מאץ עוז ובעור אבי כלום ובילום והוא האחרון שבכולם ולא הניח הקב"ה דבר [ט] בעולם שלא נילה לבלעט ומפני טה מפני שגלו ידרוע לפניו יתברך שמו שעתידין כל העכו"ם מכחישי התורה לומר

מובי חיים לפניו יעקב ישועות

כחינה (רשות חממה וטל"ה): (ט) אלא העווה"ז [ד] פ"יuirאים טן החלך ואינם עובדים עבדותם בחוויה בלבד. קל פל עזע סכיכל מות אכינו. ולע"מ מטעס ימוציאם נפרוטים וגנשקיים ביר טלאיכיבלה האצלים שאנת הסית: (ט) בעולם. פירות נעלם כא צדך מדת הרין: [ה] עוסק בתורה ומעשים טובים: מחרוי [ו] וסיפא דהאי קרא ועשה חסד לאלטיס לאוהבי ולשומרי מצותיו הרי לך שהקדוש ברוך הוא

עשיה חסד בעבור אהביו לשני אלטיס דורות: [ו] כס"ש [דברים ז] האל הנאנן שומר חברה ותחסיד לאוהבי ולשומרי מצותיו לא אלף דוד ואף על גב שבשני מקומות כתיב לאוהביו ולשומרי מצותיו כבר תירצוי רזיל בפטשה דף ל"א האי לדפסין ליה והאי לדפסין ליה ופי' רשי טלח לאלטיס נסנק אצל אהביו וכسوف ואתגן נסנק לא אלפי דור אצל לשומרי מצותיו וכן פ"י רשי בסוף ואתגן עיי' שם: [ח] כס"ש בפסוף ואתגן וטשלם לשונאיו אל סני להאבינו וגוי' ופי' רשי בתיו סשלם לו גטולי הטוב כדי להאבינו סן עולם הבא: [ט] שעשה טלאכה בחול המועד או גותג בהן סנהג חול באכלה ושתייה. הר"ב: [ו] עיי' פ"י הר"ב בפרק ג' דאבות: [יא] פ"י זר"ב אם לא חור בתשובה בו עיי' שט ובתוייט: [יב] פ"י כתוב כהונה: [יג] כתוב מלכות: [יד] גירסת ילקוט ואהבן. דף וס"ז ע"א שוב נשבע הקב"ה לשישראל בכבודו שלו שאילו יעדו כל העכו"ם ויבנו לי ביהם"ק יותר מכם יאכזרו תן לנו כתר אהרן וכתר בית רוד איני גותן להם דבר כל סביצה של תורה לך נאסר טיט רכיב זוגי: [טו] ע"כ במשנה פ"ה רabbot: [טו] כלום את כל סחמת סטון שהיה מצפה לקבל טאנט כאצער הקלה ובלק אהב לבלעט בשבייל השנאה שפנא את ישראל ובטופ ננטכל אהביהם: [ו]ilkos בלק דף רט"א עד נסא אהרות נבונה: [יח] פירוש אלו היו סקיטים את תורה שהיה נהג ביטיהם שחתם

לפניו יתברך שמו ליום הדין רבש"ע אליו נתת לנו נביא כמשה היינו מקבלים תורחך לפינך נתן להם הקדוש ביה את כליהם (ב) שהיה מעלה [ב] בחכמתו יותר טמאה. (א) משה יתר (כא) בדבר אחד טבלים ובלעם ירע בדבר אחד טמיה. משה יתר בדבר אחד טבלים במשה הוא אומר (ויקלח ה) [כב] ויקרא אל משה ובבלעם כחיב (נמדדנער גנ) ויקר אלהים אל בלעם. במשה הוא אומר (דנרטס ה) ואותה פה עמוד עמדיו ובבלעם הוא אומר (סמות גג) והודיעני נא את ררכך ובבלעם הוא אומר (נמדדנער כד) [כח] וידעו דעתה עליון במשה הוא אומר (סמות גג) הראני נא את כבודך ובבלעם הוא אומר מהו ראה מה בתיב אצל בלעם (מייכ א) עמי זכר נא מה ייעץ בליך מלך מואב (ז) וטה ענה אותו בלעם בן בעור וגנו לא בא בלעם אצל בליך אלא לקלל את ישראל צא ולמר מדבריו הראשונים שריבר בלעם בשעה ששיגר לו בליך לבלעם שלוחים שנאמר (נמדדנער ככ) וישלח מלאכים אל בלעם וגנו' ועתה לך נא ארדה לי את העם הזה וגנו' ורהייה לו לבלעם לומר לשלויחי בליך שהוא אין רוצה לקלל את ישראל וזה לא עשה כן אלא שטחה גדולה לקלל את ישראל יתר מטה שהיה בליך מבקש ואין שנייה באה עליון כל הלילה שנאמר (פס) ויאמר אליהם לינו פה הלילה וגנו' ויבא אלהים אל בלעם וגנו' וכיון שא"ל הקב"ה לבלעם שילך עטיהם כמו שנאמר (פס) ויאמר לו אם לך לך באו האנשים קום לך אתם וגנו' היה לו לומר רבנן העולמים לא איש אתה שחכוב ולא בן אדם אחת שהגענו עשי ידריך הלו' חביביך בני חביביך הם בני אברהם יצחק ויעקב שעשו רצונך בתורתך והוא לא עשה כן אלא שטחה גדולה והשכבים ללבת מיד שנאמר (פס) ויקם בלעם בבוקר וגנו' מה כתיב בתריה יותר אף אלהים כי הוילך הוא. אמר הקב"ה לפטלייא שלו ראו זה שהוא יודע שאני מכיר בכל הטעחות שבלב כל אחד ואחד ועבדיו הוא הולך לקלל את ישראל יברך נאמר לך לאוthon הדברים להלهم עט ישראלי שחתמא לך על ידיהם טבות גדלות ותאבך מן העולם והוא לא עשה כן אלא אמר לו לclkק שם בן נח נחנבה ארבע מאות שנה על כל העכו"ם ולא קבלו ממנה מבואן ואילך נחנבה אליפו החימני ובלרד השוחי וצופר הנעמתי ואליהו בן נרכאל הכו"ז ואיבר מארץ עזיז ובעור אבי ואני האחרון שבכלם ואומר לך מה עשו אבותיהם של אלו כל אחד מודם עמד ובנה טובח והקריבו עליון שלוש פעמים בכל שנה כל אחד שור וככל אחד איל אלך אתה (פס גנ) בנה לי בזזה שבעה טובחות והבן לי בזזה שבעה פרים ושבעה אלים. באותו שעה היה הקב"ה (ח) יושב ושותק עליון לך נאמר עמי זכר נא מה ייעץ בליך מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור וגנו' מה כתיב בתריה במטה אקדם ה' אף לאלהי טרומ האקרטנו בעולות בענליים בני שנה הירצה ה' באלפי אילים וגנו'

הניד

צובי חיים

(מלורי הם): (ב) שהיה מעלה בחכמתו. עיין יסודות יעקב. ויט לפלע עוד צלח כי' לו רק חלמה לכל ולט מעסיס טוניס. וויתוך צחנאות פרק ג' כל צחנתו מרוכז מענטשיין לוין חכנתו מתקיות. חכל מטה רגינו פ"ה וכח לחכנתו מלך מטעוי הטוכיס. וקי' גחכ' חכנתו למומט גנד מטעוי הטוכיס ולכן נתקיים גנו' כל צמפעטו מרוכזין מכםתו מתקיות. ולוה חומר יותר נטה מטה יתר כי': (ו) משה יתר. בילוקט בליך נרט מטה יתר הות הות הות וכלעט חסר הות הות. כתש טמויין ציוקין. וכלהן נרלה יוחר נומחן סיטנא וככבר כתכ טויקון נתקדמה לדריין לוייבן נומחן ריגינה נכל מה לדחפער. ונפרט כלון דכוכנה יותר מסני כבוגר מטה רגינו ע"ה. זהו לפון נומחן ביטנא. מטה יתר דנרכ' הילך. כלעט חסר דנרכ' כי'. כמו מהו וירקו הילך מטה. וככלאס כתיב ויקר היל כלעט. נטפה היל הומר חומר נופל ונילח וחתה פה עמוד עמדיו. וככלאס היל הומר נופל ונילח עיניס. נטפה היל הומר הרחני נול הות כבודך. וככלאס

הו הומר (וילט) דעת עליון. מד כלון. פירות ווינו דומה לדרחי'. וויל עט ירועה זו קלחמר בגמורו (גרכות דג' ז. סטדרין דף ק"ה ע"ב. ע"ז דף' פ"ג) האתול דעת נבנתו לו הוה ידע. דעת עליון הוה ידע. היל מלי וויל דעת עליון טרי' וויל לכוון חותה טעה טהakedot נרכ' היל כוועס נה. מד כלון. וויל זה עריך ותמיין כל נטה סכתוב כמלה רגינו טליו הצלוס: (ו) וטה ענה אותו בלעם בן בעור טן השיטים ער הנלנגל לטעם דעתן צדקות ה'. חומר רג'י הילפער חומר להן פקנ"ה ליטרול לעו כמה לדקוט טזתי עטכט צלח כעטטי כל הותם חיים ניל פלטס הרשט. טהakedot נטפאי לו נטהייר כי'. (גמלון סס). וזה טהakedot התריח לו כל נלטס היל ניל ניל ניל ניל ניל. פירות זכי' רוה לקלל נרגע טהakedot צעס נה ופקנ"ה לטוטט טרחל לו כעם זמינים היל: (ח) יושב ושותק עליון. פירות צלח כעם זמינים היל כטלטט ווילס

ישועות יעקב

שהם חמוץ שנצווה אדם הראשון: (יט) החרבתי שלטני בתפיה: (ב) כי שרשו היה מצד הס' ואוקטוף הטומאה והשיג בחכמתו דהינו במדת החכמתה של הס' א' ששורש נסותו היה טש כו' את זה לעותה זה עשה האלמיים: (כא) גרי' טש יתר אוות אהת ובבלעם חמרי אהת: (כב) לי' חכח לי' קדושה לשון שטלאכי השורת טחטשין בו: (כג) חטר אל'ף לשון קרי' וטומאה לטי' ששורש נסותו הצד השטואה והלמיים חנובר אצלו היה שר שלו ג' ב' צדר הס' א': (כד) לא היה יכול לדבר אפי' עט שר שלו רק בנטילה וט' שטומע אסורי אל זה לא היה רק על ידי שליח ולבך לא נאמר אשר שרדי' יחויה ורק מזוהה שדי' ות' א' וחיווטן קרום ה', ריל שליח: (כה) פירוש שהשיג טרגרתו העליונה שכבד הס' א' עיין בזוהר בליך ועיין בטטרושים ובעקידת טה שטירישו על מה שארויל אבל בא"ה קפ' וטנו בלעם והכל הולך אל עניין אחד שלא השיג טן הקדוש אטילו כטלא מתח' ובפרט בענין ההathon אשר הוא לו גנאי טפורהם כטשריל' שעשה עם

הגד לך אדם טה טוב ומזה ה' דרוש מפק כי אם עשות טשפת ואהבת חסיד והצעע לכת עם אליהך. (ט) ואם תאמר כך הוא גזרתו של הקדוש ב'ה שאמ הוא מבקש אכילה ושתיה [כו] אין כי יכול לעתוד לפניו והלא אמר (כמדבר כח) את הבבש אחד תעשה בבקר לנו. וכי יש רעבן לפניו והלא כבר נאמר (מלחין כ) לא על ובוחך אובייחך ועלותיך לנני תצד לא אקח מביתך פר לנו. אם ארעב לך כי לוי תבל ומלואה האוכל בשער אבירים ורט עתודים אשתח זבח לאלהים תודה לנו. אם כן לטה תקן הקב'ה שני לבושים אחר שרירות ואחר בין העربים אלא כדי שירגנו וכרכון שלנו [כו] זכרון אבותינו לפניו. וכן אמר לך הקב'ה לישראל בני אהובי (י) כלום חסרתי דבר שאבקש מכם ומה אני מבקש מכם אלא שרתו אויה בין זה וההיו מכבדין זה את זה וההיו יראים זה מוה (י) ולא יטצא בכם עבירה ונול ודבר מכוער שלא חבואו לידי פטול לעולם לך נאמר הגיד לך אדם טה ומזה ה' דרוש מפק כי אם עשות טשפת ואהבת חסיד והצעע לכת עם אלהיך אל תקרי והצעע לכת עם אלהיך אלא והצעע לכת עמך אלהיך. כל ומן שאתה הולך עמך בצעעה (יכ) יהא הוא נ' בערך [כח] בצעעה לך נאמר והצעע לכת עם אלהיך :

פרק כט הרי הוא אומר אל תראוני שאני שחרורת ששותני השימוש בני אמי נחרו בי ונו' (ט' ח) אמרה בנטת ישראל לפני הקב'ה רבש"ע לא חטא כי כל בריה אלא בני אמי [א] שלו תרע לך שבן הוא שהרי אין האין נערך אלא [ב] בגין טינו ואין הבשר מכאיש אלא [ג] מתחכו. היה רבי ישמעאל משלו משל למה'ך פ' בת מלך שביעתו עליה אחיה והוציאו השדרה ללקוט שבליים אחותה החטה והושתרו פניה בשולי הקדרה והזח חברותיה טשחות עלייה ואמרות וכי זו היא בת מלך שאם אומרים עליה שהיא נאה ומשובחת והיא אומרת להן בשליל שביעתו עלי אהוי והוציאו השדרה ללקוט שבליים אחוני החטה והושתרו פני בשולי הקדרה. כך אמרה בנטת ישראל רבון כל העולמים מי גרם לי שאבא לירוי טרה [ר] זו בני אומה שלו הן גרמו לי לך נאמר בני אמי נחרו כי אל הקרי בני אמי אלא בני אומי. מתחוך הרחמים ביצד בשם שהקב'ה יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולם עולמים רחמי על ישראל בכל טקומות טושבותם ורחמי על העניים והאכזנים גדים ורשף [ה] ועל יתומים בזמנם ועל [ו] אלטנות בכ'ם במו כן יהא אדם רחמן על ישראל ועל כי אלו כרי שלא תהא אשתו אלטנה ובנוי יתומים שנאמר (פ' מו' ככ) כל אלטנה יתומים לא תענו אם ענה תענה אותו ונו' והיו נשיכם אלטנות ובניכם יתומים. מכאן אמרו יעשה אדם מצותיה של התורה בשמי ותחשב לו [ו] כמו צדקה שנאמר (מלחין פט) כי אמרתי עולם [ח] חסר יבנה שמים תבין אמוניך בהם כמו שאין העולם מתנדל ונכח אל בצדקה שנאמר (יע' נד) בצדקה תבונני ונו'. ועליהם אמר רוד המלך ע"ה (מלחין קטו) أنها ה' מלטה נפשי [ט] ונו' ואומר (דנ' ר' ד) כי אל רחום ה' אלהיך ונו' ואומר (פ' מו' לד) ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים ונו'. ושאל משה מלפני הקב'ה ואמר לפני רבש"ע כמה אתה דין את העולם אל הקב'ה למשה בארכות אפים אל משה להקב'ה רבש"ע והוא אמר ל' ר' אל רחום וחנון ארך אפים ונו'. וסבירות הטענה שתק הקב'ה ולא אל ר' דבר עד שבא דבר נדול לישראל על ידי המרגלים אמר לו הקב'ה (כמדבר י' לד) עד أنها ינאצוני העם הזה ועוד أنها לא יאמינו כי אכנו בדבר ואוריישנו ועשה אותו לנו גדו' ועצום טמנו אמר משה לפני הקב'ה (פס) ושמעו מצרים ונו' ועתה יndl נא כת ארני כאשר דברת לאמר ה' ארך אפים ורב חסר ונו'. אל הקב'ה למשה עכשו נוקחת לדברים הראשונים שאמרו לך מתחלה אמר משה :

ישועות יעקב לענו

שא אחותו סעשת אישות וע' לא יעלה על הדעת שיחן גזרתו הול גראנט טולות לו. וו'ס כן אין שטוהט גורל כוה ישיג שום דבר מצד הקדושה חט וחלילה ועיין בציוני : [כו] פיזוש ישמא תאמיר לך לך לסת לאכט הלחמד תעסה נטקה. ושוד וכי יט רענן לפניו ק'ו ולה' נחמר לנו על זטמי'ן לוכין וגנו'. רק הכהונה כדי לוכור לט' זכות חנוכינו (מלוחה ל' ט' כתוספת נילו'ר) : (י) כלום חסרתי דבר. ביטכן טהאריך לטעו'תך פ'ז. אלה עלי פ'ט נתכלית הצלימות נ'זון טוף. רק בטח'ה למאנקס (מלוחה ל' ט') ולא ימצא בכם עבירה. נ'זון מלט למקס. ונול נ'זון לדס לחכינו. ודנ'ר מכונר מדורות רשות ותוקנות לרשות זכמה מאושרים נ'זום (פס) :

(יכ) יהא הוא נס בן עמך בצעעה. וקאה טליינא טליינא פ'ז ולהיות בגולה : [ה] בשחם קפניט וצירכיט לאטס צירכיט לרhom עלהם יותר משחן גזרולים : [ד] לעבד אלטנה עשרה כטשרזיל : [ו] השטה עצמה של פגעה פ'ז'ב למסות : [ח] טביא ראייה שג'ת שעשתן ע' טפונו חן שמעשת את אחותים אפי' איינו עושה בפסונו והן תג'ת נחשב כטו' צדקה וחסר זה אן בגוא'

(ט) ואם תאמר לך גזרתו גזרתו גזרתו טולות לו. וו'ס כן אין דיז. וו'ס מי יכול לטמוד. ומ'ז לומר כן. ומלוט נ'זון ח'ק לסת לאכט הלחמד תעסה נטקה. ושוד וכי יט רענן לפניו ק'ו ולה' נחמר לנו על זטמי'ן לוכין וגנו'. רק הכהונה כדי לוכור לט' זכות חנוכינו (מלוחה ל' ט' כתוספת נילו'ר) : (י) כלום חסרתי דבר. ביטכן טהאריך לטעו'תך פ'ז. אלה עלי פ'ט נתכלית הצלימות נ'זון טוף. רק בטח'ה למאנקס (מלוחה ל' ט') ולא ימצא בכם עבירה. נ'זון מלט למקס. ונול נ'זון לדס לחכינו. ודנ'ר מכונר מדורות רשות ותוקנות לרשות זכמה מאושרים נ'זום (פס) :

(יכ) יהא הוא נס בן עמך בצעעה. וקאה טליינא טליינא פ'ז ולהיות בגולה : [ה] בשחם קפניט וצירכיט לאטס צירכיט לרhom עלהם יותר משחן גזרולים : [ד] לעבד אלטנה עשרה כטשרזיל : [ו] השטה עצמה של פגעה פ'ז'ב למסות : [ח] טביא ראייה שג'ת שעשתן ע' טפונו חן שמעשת את אחותים אפי' איינו עושה בפסונו והן תג'ת נחשב כטו' צדקה וחסר זה אן בגוא'

לפניו רבש"ע אמת הוא שנזקקתי לדבריך והראשונים שאמרתי לך מטהלה ע"ב ועתה יתלו נא כתה' כאשר דברת לאמר כי ארך אףים ונו' סlich נא לעזון העם זהה כבנוזל חסידך וכאשר נשאלה לעם הזה ממצרים ועד הנה טיד ויאמר כי סלחתי כדבריך (פס) מיי' בדרכך אמר ליה הקב"ה למשה ע"פ (ו) שסלחתני מ"ט עדין הנזורה בסקטה עוטרת. מכאן אמרו כל הטעיר ברוח' ועובד עליהן הי' רשע גמור שהיות להם לישראל שיאמרו (יא) לנשאים שלהם אין אותו שומען לכמ' שהרי ממצרים העלנו בשלום בספק מהבם וכל מהמדיהה הטעיבים של דמצרים נתנו לנו ונם את בכוריהם הרגנו וננו שבבנו בשלום. אבל הם לא עשו כן אלא בזין שעלו מן היהו לוחצים את משה [יב] בברברים ואח'ם אמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו'. היה טשה מתיירא מפני כי ואמר שטא אין רצוננו של הקב"ה באותן הדברים 'שהרי בכבוד עצמו הולך לפניהם שנאמר (סמות יג) וזה הווילך לפניהם ייטם בעמוד ענן לנחותם הדרך ולילה בעמד אש וננו' ואלטלא מקרה כתווב אין לאומתו ורם היו מבקשיין לשלוח מרגלים לחפור את הארץ שנאמר (לנלייס ח) ותקרבון אליו כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ייחפרו לנו את רצאי באותה שעה אמר הקב"ה למשה (גמלבר יג) שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען ונו'. מא' מליחתך לך אבא מלחת מנצחך ונלא מתחזוקו:

ברוך המקום ברוך הוא וברוך שמו שאין לפניו מושוא פנים בשלבי אתה בכיה של חם שבכו ישראל נקבע להם כביה לזרותה. וכל אותם שלשים [כב] ושמונה שנה מעד אני עלי שמות וארץ שלא היה ברעתו של הקב"ה לנטית עשרה נשאים הללו מישראל אלא משום שהיו רצים אחר משה ואחרון לרנוום אותם באבני עד שנגמשבו ונכנטו תחת ענני הכבוד תחת בני השכינה שנאמר (פס) יופל משה ואחרון על פניהם לפניהם כל קהל ערת בני ישראל וגוי יהושע בן נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ קרוו בגדיהם ויאמרו לנו' הארץ אשר עברנו בה לטור אותה טוביה טад טאד לנו' ויאמרו כל העדה לרנוום אתם באניין לנו'. בא וראה מה עשו ישראל ומה הוציאו בשפטותיהם ואח"כ היו מבקשים לעלות אל הארץ שנאמר (פס) ישבו בבקר ויעלו אל ראש ההר לאמר הגנו ועלינו אל הרים אס' אמר ה' כי חטאנו מה כתיב בתריה ויאמר משה למה זה אתם עוברים את פי ה' והיא לא תצא

ישועות יעקב

בגופו בין כמסוכנו : [ט] כתיב בתריה ואלוינו סרחים
שונסן פתאים וגוי' דהינו על העניות הנז' : [י] לפ' שעה סלחתי שלא יאטרו הגוים וגוי' אבל עשה ג' בדבריך הראזוניים שהרשעים יאברו : [יא] למרגלים

שחוינו נשיאים : [יב] שאטרו כשם שאגדחנו עולמים מון הים בצד זה ובן יعلו הרים מצד השני : [יג] ילקוט שלוחת לך דף רבי'ג ע"א : [יד] בפרטטיא לעיני הכל ולא בהחבה : [טו] שטענו עליהם מטה כבוד והיה על כל א' פשה ק'ר סאין כתו שפוי רשי' פשוטה רף ל'ז ולכז' לקחו פיזות גווילים כי' בפי שיציאו לעז' על א' ייאטרו כשם שפירותיה טשניות כך עטוו פשוגים : [טז] ובגנטיא איה שלא לפקוד רק אשבל ורISON א' וחאנח אחת : [יז] גרי' תלמי : [יח] מזרק שנורגן לעשות למץ שנחלש ותחעלך : [יט] בלוטר עד היום הזה : [ב] שעשו שלום עט יוזשע : [כג] כשייעור מתנה ישראל תלה תא פרשת : [כג] פירוש כל ל'ת שנה שהוא בתרבתו בכמו בלילה ט'ב בראיתא בידושלמי ובתדרש איכת שבכל ערב פ'ב היה ברוח יצאה לפניו משה שיחפהל כ'א מישראל כבר לעצמו והוא דין בקביר ולסתור היה טבריו הבלתי תחיתם נט חתחים וכל מי שהוא היה מיה יוציא וכל מי שנגדור עליו למתה היה חולעתו יוציא פאכטיו ונכנס להען פג ואות

חצלה גור זעפלו לעלות אל ראש ההר וגוי יירד העמלי כי והכגעני היושב בהר והוא ויכוח ייכתום עד החרמה [כנ]. מיד חזרו ישבו באבל כבראשונה שנאמר (פס) וחabhängig העם מארך. מכאן אמרו כל המנודה יום אחד מלמטה עפ"י שהתיירו לו אין לו יותר מלמעלה עד שלשה ימים וכל המנודה מלמטה שלשה ימים אף על פי שהתיירו לו אין לו יותר מלמעלה עד שבعة ימים וכל המנודה מלמטה שבעה ימים עפ"י שהתיירו לו אין לו יותר מלמעלה עד שלשים ימים וכל המנודה מלמטה שלשים יום עפ"י שהתיירו לו אין לו יותר מלמעלה לעולם ולעולם עולםים לבך נאמר וחabhängig העם מארך. באותו שעה אמר הקב"ה למשה לך ומרצה את אותו העניים שכבר יצא לנו מעלייהם אמר משה לפני רבש"ע בטה ארצתם אמר לך הקב"ה למשה לך ומרצה אותם בדברי תורה שנאמר (פס טו) ואמרתם אליהם כי תבואו אל הארץ מושבותיכם וגוי ועשיתםasha לה' עולה או זבח וגוי באורה שעה היה קרייה נדילה [כד] בין ישראל לנרים אמר לו הקב"ה למשה לmeta עשו קרייה אלו עם אלו אשר משה לפניו רבש"ע אתה [כה] יודע אמר לו הקב"ה למשה ולא לך אמרתך לך (פס) וכי יגור אתכם גור וגוי הקהל חקה אחת לכם ולגgor הנר גוי ככם כגר יהה לפני ה' וגוי. מכאן אמרו שלש [כו] מדות יש בנרים יש גור כ אברהם אבינו יש גור נמשל בחמור ויש גור בעוכים הכל דבר כיצד יש גור בעוכים לכל דבר אם יש לו נבלות וטרפות שקצים ורמשים בהruk ביתו אמר בלבו מהי אהנייר ואהייה בינוין של ישראל שאיבילחן [כו] יפה ויש להם ימים טובים [כח] ושבחות ובשיכלו [כת] אלו מתחוק ביתי אкопף את עצמו ואהנייר ואם לבסוף הוא חור לסתורו באין עלייו יסוריין (ה) לטובתו ולהצלו ומיד שהוא עשה השובה אמר הקב"ה בשם [לו] שאני אהבתך אהבתם כן אתם תאהבו אותו שנאמר ואהבתם את הנר כי גרים היהם בארץ מצרים [לא] (לכרים י) ובצד ייש גור שהוא נמשל בחמור כגון שהוא חולך לשיאasha אלה מישראל ואמרו לו אין אנו מקבלין אותך עד שתתנייר אמר בלבו אכוף א"ע ואהנייר ואם לבסוף חור לסתורו באין עלייו יסוריין לטובתו ולהצלו ומיד שהוא עשה השובה אמר הקב"ה בשם שהוא בקש טכם מנוחה לך הנר לו מנוחה שנאמר (סמות ככ) ונר לא תונה ולא [לב] תלחצנו (כ) כי גרים היהם בארץ מצרים. וכייד יש גור שהוא כמו אברהם אבינו אם היה הולך ופשפש בכל העוכ"ם בינו שהוא רואה שכל העוכ"ם הם מספרים בטובתון של ישראל אמר בלבו מהי אהנייר ואהייה במוות ואכנס החת בנגדי השכינה עליו נאמר (יסעה י) ואל יאמיר בן הנכר הנלווה אל ה' לאמר הבצל יברילני ה' מעל עמו וגוי ובני הנכר הנלוים על ה' לשרתו ולאהבה את שם ה' להיות לו לעבדים וגוי והביאותם אל הר קדרי ושתוחטים בבית חפלתי עלותיהם אהביהם לרזון על מוכחי וגוי. (ג) הרי הוא אומר (סמות ככ) לא תשא שמע שוא אל תשתיך עם רשות להיות עד חמס לא היה אחורי רבים לרעות וגוי. הרי אומר הרי זו אורהה למקבלים (פס ככ) עד האלים יבא דבר שנייהם וגם הרי זו אורהה לבעל דין שלא [לב] ישטייע אל הדיין דבריו עד שהआ בעל דין עמו וטולו אתה טנה יאמיר לו כך מודיע עני לך שאפילו אתה נתן לי כל כסף זהב שבכל העולם כלו בשעה אחת אין אני מבקש בשבי להעיד שקר והאיך אתה אומר לי לך. וכן אנשי ירושלים היו עושים כן אין נכסין לבית המשתה [לה] עד שיודעין מי הוא שכנים עמם ואין חותמי על הנת עד [לו] שירען מי הוא שיחותם עמתן איז נתן ולא

ישועות יעקב

טובי חיים

פרשת תפס (ה) וזה דוקה כטהה גולך טמו נגנבה וחטא הכל כסם טmis. וכן כי מפעים פהאליה או רוח הקדש לו חלכו וילו מנייד מתנה (חסידים כלגעה נמקום מומל ולג נסרגטיין (זיקוקין)):

פרק בט (ה) לטובתו ולהצלו. כדי סירהה טלייסוריין כהו עלי מזות סחור לסורי כדי טיעפה פאנכה. סיינלן מן הניהנס ומגירות רשות טכמלש הוה (זיקוקין): (כ) כי גרים היהם בארץ טצרים. ולג כי לו עלייס רק סגע מזות וחפפ"כ להגנתי לתוכס ופליטי מתקס. כן תחאנו חוגות טסוקים ובפרשה זו שטבראים מעין הנר ע"ש: (כו) שאין אוכליט נכילות ופירוטות שקצים ורטוטים וא"א שיחיו כל הבמות בשרים שלא יהו בהם גבלות וטרות וכשתגיר יתגוט לי: (כת) כשבילה זה המטע שיט לאהנייר יהיה לי טה לאכול: (לו) גריי כשם קמי שאhab זה אהבם: (לא) וסמרק לייה את ה' אלהיך תירא אוּהוּ תְעַבֵּד גוּי כי גם הנר שנוצר בעין לא יוכל עליו שאר סצונות רק שלא ליעבוד ע"א: (לב) שלא חלחצנו טליין לו אלה שھוא מתחאה לה ונחניר בעבודה וכן פצינו נבי שמואן (שופטים טז) וכי כי הツיקה לו וגוי ותחלצחו וגוי שלחצתה אותו בחשיש כשרוויל: (לב) קרי ביה לא תשיא שמע שוא בפ' ערבי טחחים דף ק"ח ועי"ש בטירוש רשב"ם: (لد) עיין בספק שבאות דף ל"א: (לה) שגנאי הח

והלא עד [לו] זומס הוא וזה רשות רשות (פס) ועשיתם לו כאשר וטם לעשות לאחיז אלא למלמד על [לה] הנולניין ועל החטנסין שפטולי עדרותה הון. [גיט] כיוצא בדברך אתה אומר בחייב (כמלה נא) והוא לא איבר לו ולא מבקש רעהו לא [ט] איבר לו ולא מבקש רעהו ידינו (ד) שנאמר ושפטו העדה (פס) לפטל את השונאים מלישב בדיון. אין לי אלא שונאים קרובים מניין שהם פטולין לישב בדין תיל ושפטו העדה בין המכה ובין גואל הרם הרוי אחת דין הואיל ואמרה ה תורה הרוג על פי שני עדים ואמרה ה תורה הרוג על פי דיניין מה עדים פטול בהם קרובים אף דיניהם פטול בהם קרובים דיניהם שהדברים נגטרים על פיהם אינו דין שיקטול בהם נגטרים על פיהם פטול בהם קרובים דיניהם שהדברים נגטרים על פיהם אינו דין שיקטול בהם קרובים אין לי אלא לרצו לשאר חיבי מיהות מניין תיל (פס) על המשפטים האלה. יכול כשם שדרני נפשות בעשרים ושלשה בר דין מטונות בעשרים ושלשה חיל על המשפטים האלה אלה באלה בעשרים ושלשה ואין דין מטונות בעשרים ושלשה. ועוד (ה) שהרי הוא אומר ערד האלים יבא דבר שנייהם (סמות כב) ומניין שדרני נפשות בעשרים ושלשה תיל ושפטו העדה הרוי עשרה והצילו העדה הרוי עוד עשרה הרוי כאן עשרים ומניין [טא] עד שלש הרוי אחת דין הואיל ואמרה ה תורה הרוג על פי עדים ואמרה ה תורה הרוג על פי דיניין מה עדים שניים אף דיניהם שניים ואין בית דין שקול מוסיפין עליהם עוד אחר הרוי כאן עשרים ושלשה אנשים אבל בראשונה היו אמורים דין נפשות בשלשים שנאמר ושפטו העדה והצילו העדה ושהיבו אותו העדה למלמד שדיינו נפשות בשלשים:

פרק ל' מזמור לאסף (תכליס עט) אלהים באו נוים בנחיתך טמאו את היכל קדש שמו את ירושלים לעיים נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמיים וגוי. ברוך המקום ברוך הוא שהוא זכר את ירושלים בכל עת ובכל שעה אבל אין לפניו לא עולה ולא שכחה ולא משוא פנים וכן הוא מפוזר בקבלה על ידי דוד מלך ישראל שנאמר (תכליס פט) [א] נורא אלהים מתקדשיך אל ישראל הוא נחן עוז ותעצומותם לעם וגוי. מה תלמוד לומר נורא אלהים מתקדשיך מכאן אמרו בשעה שהעמיד משה את המשכן היו העכו"ם מזועזעים ומתיראין מפני הקב"ה ואמרו הויל ואמרו במצרים ובמצרים ובאים שנאמר (פס ק) עושה נדולות במצרים נפלאות בארץ חם נוראות על ים סוף שמא בשם שעשה לדם הקב"ה דין במצרים ובבבוריים בן יעשה בכל העכו"ם ועל אחת בתה וכמה שיפורע מכל האדים הנוגע הקב"ה אלא לארם שייש לו עין אחת לך נאמר נונע בגבהת עיט. [ב] וכן מפוזר בקבלה על ידי ירמיה הנביא (ירמיה י) אהלי שודר ובב' מיתרי נתקו בני יצאו נויאנים אין טמה עוד אהלי ומקרים יריעותי כביבול עשה את עצמו כאלו אין בו כח להציל חם ושלום אמר הקב"ה באו שודדים הללו ושדרו את עיריו ואת ביתיו והיכליומי הם אלו השודדים שאמר הקב"ה היו אמר אלו שרי מלך בבל שנאמר (פס לט) ויבאו כל שרי מלך בכל ישבו בשער דורך וגוי. ד"א אהלי שודד וגוי אין אהל אלא מקום [ג] שכינה שנאמר (סמות ג) ומשה יכח את האהל גנטה לו מחוץ למחנה וגוי (ה) וקרא לו אהל מועד. ד"א אהלי שודד וגוי אין אהל אלא בית המקדש שנאמר (פס כה) ועשו לי מקדש [ד] ושבנתי בתוכם. ד"א אהלי שודד וגוי בכור שני'

טובי חיים

ישועות יעקב

קחי הדרטיל מעין המרגלים זהמרו לאב"ר מל לך
ישראל (ויקוקון): (ד) שנאמר ושפטו העדה
ונדרות סוף הפסוק והוות לה מיליכ לו וליה מנתק רעהו
על ריט כספוק העני ופטעו וכטה כו' לומר נך
כל נלה הטעפתה נין האנטיס מילך לנט ספיכ
דריכין סלה יקיו צונחים מנקטי רטה למוחן האנטיס
הבר נטה הרכין. כל שיכפocos נוכחות (פס). וכטיגדרין
לפ' כ"ט דריש זה נס על הפליס כמ"ט ניטעות ימיכ: (ה)
שהרי הוא אומרעד האלהים. כליחון בטיגדרין
לפ' ג' פ"ג לדריש מזה כעני נטלותה דיניכים:

פרק ל' (ה) וקרא לו אהל מועד וגוי. ותנו
פס מטה. מזה רחי' דמקום פלינה
ינקרין

זה בורר: [גו] שטא יחתום עטם עד אחר פטול
ויתכפל עדות כלם ונמצאו אלו מתחבישים רט"י שם:
[לו] וזה העד המכזרף שלא ידע ולא ראה ההלוואה
הוא מבקש אותו שיצטרף עט אחר שראה ההלוואה
עד זומס הוא ואיך אסר שגט אנשי ירושלים לא היו
חוותמין טאי רבותיהם של נקי הדעת שבירושלים והלא
כל אדם אסור להחומי עם ערד רשות כזה שנאמר אל
תשת ירך עט רשות וגוי אלא למלמד על הגולניין
והחטנסין כו' שנקי דעתו היו טרדרקין שלא להחות
עם גולן וחטמן אפי' אופר אמת לפי' שהם פטולי
עדות ויחבפל העדות ונמצאו מתחבישין כפרש"י וזהו
רכותיהם כי שאל בנה' אינט טרדרקים רק על ערד
שקר טבש שהוא רשות גבור: [לה] גולן לא יהיב
רמי וחתמן יהיב רמי ונתיניהם פטולי עדות הון:

[לט] שציריך להרווין טן דבר שקר ומון היכער והרווינה לו: (ט) סגהדרין דב' כ"ג ושם ה'ג לא איבר לו
יעידנו ולא מבקש ועהו ידינו וסירש" רהאי והוא עד קאי שטער איהו וшиб גלוות ראי ברווחה הא
חייב והוא לא שונא לו וקראי אהרינה טובא ולא מבקש רעהו ידינו דטיך' יה' ושפטו העדה וקאמץ
ראי רהאי לא מבקש רעהו אשוטטים קאי ולשן וזה מצאי בבריהה בספרי ולא בכתבי שלנו והוא לא
איבר לו העדר ולא סבקש רעהו השוטט: (טא) בריש סגהדרין יליף לה בענין אחר ע"ש נטירוש רט"י:
פרק ל' (א) טהה שהחיבת ביהם'ק אתה יראי ומאותים על הכריות אם לתקדרו לא נשא פנים ק' לרשותם. רט"י:
(ב) שהוא זכר את ירושלים בכל עת: (ג) סגן שליה שוויה שם המשכן שעשה פאה: (ד) אעפ"

שזה

לזהן (ירמיה ז) פתראים שזרדו אלה רגעים יערות ונתין פדרשות שנא' (מלכיש כ כט) וישראל את בית ה' ואת בית הפלך ואת כל בתיה ירושלים ואת כל בית [ה] גדרו שורך באש ד"א אהלי שודד וכל מיטורי נתקו וגנו' מה אהל זה אי אפשר לחתקיםם ללא יתרות ובלא מיתרים כך ישראל אי אפשר לחתקיםם בלבד ת"ח לכך נאמר וכל מיטורי נתקו וגנו'. מיטורי אלו ת"ח שכישרל שמתירין את המותר ואומריין את האמור והוין להם לישראל בטעות עולם [/] לכך נאמר וכל מיטורי נתקו בני יצאו כי ואיל וגנו' והויל וגנו' וכל מיטורי נתקו וגנו'. מיטורי אלו רכשין הובר לי שלא הקפדי על צדקה שליו ולא עוד אלא שעבד כי [/] בעלי י' שנים ובשעת כניסה לוחפה החליפו את לא אהחותי ולא דברתי עם יעקב כלום כדי שלא יכיר בין קולי לך אחותי ולהלא הדברים ק"ז וממה אני שאני בזו לא הקפדתי על צדקה ואתה הוא טולד רוחם וחנון האיך אהה תקפיד על ע"ז שאין בה מטש שנאמר (תכלים קטו) עצביים בקי' אהב מעשה ידי אדם פה להם ולא ידברו וגנו' מיר נתגנלו רחמי של הקב"ה ונשבע לה לרחל להחויר את בניה לטקוטם שנאמר (ירמיה יג) קול ברמה נשמע וגנו' רחל טבכה על בניה מאנה לדגש על בניה כי איןנו כה אמר ה' מנעי קלך מכבי ועיניך מרדמעה כי יש שכד לפעלתך נאם ה' ושבו מארץ אויב ויש חקוה לאחריך נאם ה' ושכו בנים לנבולם אל תקרי רחל טבכה על בניה אלא [ח] רוח אל טבכה על בניה:

ד"א בני יצאו כי ואינם וגנו' ולפיכך אין המועדים [ט] כתיקונם אמרה הכנסת ישראל לפני הקב"ה ומכשו הרוי אני עושה אותם שני ימים ואין אחד מהם כתיקונו רבשע מיר גרים לי שבאו לך מודה זו אלו נבאי שקר שבעמו שנאמר (טה"ט ה) בני אמר נחרו כי אל תקרי בני אמר אלא בני אומה שלוי ואלו הן בני אומה שלוי לבון חנניה בן עוזר ואחאב בן קולייה וצרכיה בן מעשיה שם נתגנאו עלי שקר [יא] לכך נאמר בני אמר נחרו כי. ד"א אהלי שודד וגנו' פעם התרבת את עירך ושרפת את היכלך וישבת ושלות ושקטה [יב] מיר נהנטנסר' צדוק וראה את הקב"ה שהוא עומדת בהספר ומלאכי השרת טפידיין אחריו ואמרו הו אמונה [יג] ירושלים. ושוב פעם אהת נכם רבבי נתן לבית המקדש וממצו הרב [יד] וכותל אחד עומדת אמר מה טיבו של [טו] כותל זה א"ל אחד אני אריך מיר נטול טבעת אחת ונעיצה בכותל ההוא והיתה בטבעה [טו] חולכת ובהה [יז] עד שואי את הקב"ה שהוא שווה וווקף ועומר ומילל על חורבן ביהם'ך ועל ישראל שנאמר הילל [יח] בראש כי נפל ארוץ אשר אדרירים שדרו (וכיריך יט) וזה ברוש אלא הקב"ה יתברך שמו ויתעללה לעולם ולעולם עולמים שנאמר (מיככ' ויונבר מלכם לפניהם וה') בראשם. ומאי אשר אדרירים שדרו אלא אלו [יט] אדרירים של ישראל שדרם השורד שנאמר (תכליס קל) על נהרות בבבל שם ישבנו נם בבינו וגנו'. מאי נם בכיתם שם ישבנו ובבינו לא נאמר אלא [כ] גם בכינו אלא טורד שכדו: אחר כך שתקו ואח"כ [כא] חורו ובכו מה תיל בוכרנו את ציון לא ביוון שכדו את ציון בכו וגנו' געה געה אהת

ישועות יעקב

זה נאמר על ספק טהה ושילה גרים כו ג' ב' פ' הרואה בדלייל: [יג] ואני אתה טפשער על בית המקדש כס'ש בעל הפוים ושבגתי ריטו לבית ראשון שעמד ת"ז שנים עין שם: [ה] אל' בתיה חורבנה לעשות נקמה בטהריבה: [יג] ירושלים נקראה קרייה נאמנה (ישעה א): [יד] זה היא בתול סערבי שלא יכולו לתהריבת לפסי שלא זה השכינה טהס בראותא באיכח רבתה ע"פ היו עריה לדיאש: [טו] שלא נתרב ורפה לירע בבירור וכוסותה שהשכינה לא זהה טהס: [טו] שהטבעת היהת מתנדנד לכוא ולכאן ליפין ושמאל יט' שהכotta היהת טהנתה וטודיעות טאימת השכינה שלא זהה טהס. ונגען הכותל עצמו לא היה ניכר לעיניים לפסי שהכותל קbowן ונגען שלה מעת אבל הטבעה שהיא קטנה וטשולטלת ותלי בכותל היה גענווע הרבח וניכר לעין וכן הוא בחוש השבע דוגמא שטצינו כב' בדניד נכחטא אשפא דחצבא עי'ש (דף בו): [יג] וכיוון שראטה ר' נחן בטעות עין בעין שהשכינה לא זהה סכטול סערבי והיה מדקק מחשבתו למעלה בדביבות נטלא ברכ' הצעיקום וסלק בחשבתו סן העזה' גשטיווע טכל וכל עד שראה את הקב"ה כו': [יח] עין באבות דר' נחן שדרש כל המקראי בסגנון זה: [יט] אלו הלויים המשוררים וקראים אדרירים לשון אידר וווקק לפוי שצרכין לנצח בכל עז לשור הנקרה עז כט' יסידת עז כסוי שטירשי שם ע'ש: [כ] רמשע נוקפ' פזובים וופרץ הבהיר שע'ריט בבל חיביה ע'ש: על הכמה שכבו קורס: [כא] על הריגת הלויים שלא רצוי

אותה ואחד בן על ערבים בתוכה תלינו כנורוות שובי שדי שד והלינו
שמהה שיח לט משיד ציון איך נשיר את שיד ה' על אדמת נבר שם געו געה עגית מלמר
שהטילו בהם הבשדים [כב] תלי תלים על הגויים משם שאמרו להם שירו לט משיד ציון
זהшибו להם איך נשיר את שיד ה' על אדמת נבר ואUCHם לדם שוטים שבועלם אז ערכו
שירת להקב"ה לא גלינו מארצנו א"כ אין נשיר את שיר ה' על אדמת נבר. משלו משל
למהיד לבת מלך שנשאה לבן מלך ואמר לה הבן מלך בעלה טוני לי את הבום ואם לאו
אני טנישך לא מונה לו עמד ונרשא לסוף אחר שנרצה הלבת ונשאה לטובה שחן אחר
ואמר לה טוני לי הבום אסטרה לו שופחה שבועלם אני לא נתגראשתי סן בן דמלך אלא פשום
שלא טונתי לו את הבום ואתה שאינך כאחר טברי עברי אתה אומץ לי שאטונג לך את
הbum. אך ישראל בשאמרו להם הבשדים שירו לנו משיד ציון אמר להם שוטים שבועלם
אין נשיר וגנו' על אותה שעה הוא נאמר (ישעיה טפ) התשכח אשה [כג] עליה מרחת בן בטנה
גם אלה תשכחנה ואنبي לא אשכחך וגנו' ואמר אם אשכחך ירושלים תשכח ימיini וגנו'
[כד] ימיini שנתתי בט תורה לישראל דכתיב (דנ"ה ג) פימיינו אש רת למו. ומאי [כה] תרבך
לשוני לחבי אם לא אוכרכי וגנו' אלא מרתה בננד מדת משום דכתיב בישראל (חיל"ד) דבק
לשון יונק אל חכו בצמא לבן הוא אומר תרבך לשוני לחבי וגנו'. באותו שעה בקש הקב"ה
להחריב את כל העולם כו"ו ולא כל העולם בלו בלבד בלבד אלא אף בפה רבבוך בקש להפכו
באotta שעה אטר הקב"ה אביא את השמים ואטפחים זה בהז ואחריב את כל העולם כו"ו
מןיהם שנאמר (ימוקלן כה) גם אני אבה [בו] כפי על כפי וגנו'. באותו שעה נמל נבוכרנזר
עצה כלבבו ואמר יורע אני שאטה הזאת חזרה בתשובה היא ויד אלהיהם היא פשטה
לעושי תשובה טמא יעשו תשובה ויקבלם ונמצא אני מתבאיש טיד העמיד עלייהם משפטות
והיו מקרים עלייהם בלילה שלא יעשו תשובה שנאמר (חיל"ד) [כג] קלים היו רודפים מנשי
שמים לך נאמר אהלי שודד וגנו' אין טמה עוד אהלי וגנו'. ר"א אהלי שודד בביתך אין בית
המקדש נבנה ביד האדם אלא [כח] בידו של הקב"ה בלבד שנאמר (סמות ט) מקדש אדרני
בוננו יריד ואומר נורא אלהים מקדשיך (חולין טח):

ד"א אלהים באו גוים בנחלהך ונור ר' יוסי הגלילי אומר משלו משל למה"ד למלך בשר ודם שהיה צריך לצאת למדינת הים והיה מבקש המלך למסור את בנו ביד אפוטרופוס רשות אל אהוביו ומשרתו אדרונו המלך אל חטפוש את בנו ביד האפוטרופוס הרשע עבר המלך על דבריו אהוביו ומשרתו ומסר את בנו ביד אפוטרופוס הרשע מה עשה אפוטרופוס חרש העתיר את עירו של המלך ושרף את ביתו באש והרג את בנו בחרב. ליטים נא המלך כיון שהוא רואה את עיריו שחרבה וושומטה ואת ביתו שרוף באש ואת בנו הרוג בחרב מיד והוא מתלש בשערו ובזקנו ובוכה בכיה נדולה אמר או לי כמה סככות עשיתי בעולם שמרתני את בני ביד אפוטרופוס הרשע. אף הקב"ה אמר לפניו מלאכי השרת והגביאים רבש"ע אל תחן עמד תחלתך בידי עכויים ולא חטפוש את בניך ביד נבוכדנצר הרשע שנואיך עבר הקב"ה על דברי מלאכי השרת והגביאים ומסר את בניו ביד נבוכדנצר הרשע מה עשה נבוכדנצר הרשע עפר והחריב את ירושלים ושרף את בית המקדש והגלה את ישראל לבבל והרג את הטוביים בחרב. אמר הקב"ה אני לא צויתי לאות הרשע לעשות כל כך הרבה רעה אלא מעט רעה יעשה לישראל משום שעברו על דברי התורה והוא עשה עמם לפני מסורת [בם] הרין שנאמר (סוטיס ג) ואלה הנינים אשר חניכ ה' לנשות [כל]ם את ישראל ונור' ואומר (ישעיה ג) דעתה טה לי פה נאם ה' כי לך עמי חנוך משליו יהילו נאם ה' ותמיד כל הימים שמיל פנאי: ד"א חטפוש לאפס אלהים באו גוים בנחלהך ונור והלא היה לו לומר וכי ונהי וקינה לאפס וסתה תל חטפוש לאפס אלא אפס היה נביא ושמח בדבר. משלו משל למה"ד לבת עני שאלכה למלאות מים סן הבור ונפסק הרלי של חרס שלחה ונפל לרוח הבור והיתה בת העני בוכה ומצוחות ואחיכ באה בת המלך למלאות מים בדרוי של זהב ונפסק הרלי של זהב שללה ונפל לרוח הבור הייתה בת העני משפחת ומרקחת ואמרה טרי שמעלה את הרלי של זהב של בת המלך הוא מעלה את הרלי של חרס טרי. כך אפס שמה בדבר כיון שראתה בנבואה שיטבע

שעות יעקב

רزو לשורר כדלקמן ובפסיקתא איתיה שככו על שתו
ישראל על נהר פרית ששטו מן הנهر וסתו יותר סמה
שחרוג בהם נ"ג : (כב) חטליינו דרש מלשון תלי^ת
תילם : (כג) לשון טפי עולמים יונקיסיס פסלה ענו והיינו
הלום בפירוש" שם : (כד) פ"י דאיתא בטדורש וכן
בפסיקתא שהלויים קשו בחוננות ידייהם בשינויים
באותה שעה נשבע הקב"ה ואסדר אתם שלוחם
בעצמכם וקטעתם עצבעות יטיניכם אף אני ימיגי
שהשבתי אחר מפני אויב אינה חרורת אא"כ אובייר
אתכם והוא מדיה כנגד מדיה : (כה) מאי מדיה בנגד
סדה אייבא בוה : (כו) השם נקייאו בפיהם כטו על
ונזרוכת

שיטבעו שעריו ירושלים שנאמך (וליה ב) מבעו בארץ שעיריה וראה נ"ב בנבואה של עתיד יעל השעריטס מן הארץ מיד אמר אמי מומור אמר. כי שעחד לבנות את ירושלים ולבנות את שעריה [לא] הוא יעלה את קרת אבוי אבא טן הקרכע. רבי אליעזר הנזול אומר מומור לאמי אלהים באו נוים בנחלחך וגוי שפכו דטם בטמים ונוי. בא אנדרינוں קימר ותפס אלכאנדריא של מצריים שהיו בה עשרים וסאה רבוא של בני אדם והיה פפתחה אויהם בדברים ואמר לדם צאו וראו ועמדו בבקעת ידים שלא תהא אומה זו שליטה בכם וכשיצאו ועמדו בנקעת ידים העמיד עליהם חמשים אלף אהוו חרב וחרגוט ערד שלא נשתייר מהם אפילו אחר לבך נאמד אלהים באו נוים בנחלחך ונוי ערד שפכו דטם בטמים ונוי. אמרו חכמים שלשה נהלו ונמצאו מושבין ויוצאיין [יב] מבקעת ידים והולבין לים הנROL (כ) ושיערו חכמים לים הנROL ונמצאו שלשה חלקיים דם ואחר טים וי"א שבע שנים בצד עכויים כרטיים מדטם של ישראל. ועוד אדר אליעזר מומור לאם אלהים באו נוים ונוי באו מלכות רומי וחרגו באנסי [לג] בירת ארבעה רבוא בני אדם עד שהייתה הדם יוצא טכל השתחווים ומן הצעירות והירחה נמצא שם בבירתו שלוש מאות קופות [לד] קוצץ תפילין בראש הרווני בירור וכל קופה וקוקה מתחוקת שלש פאיין ובשאותה בא לירוי חשבון אתה מוצא תשע מאות פאיין של תפילין:

וחבמים אמרו מומור לאם אלהים באו נוים ונוי בא אנדרינוں קיסר ותפס [לה] אלמגה עם שבעה בניה אמר לה מה טיבך אמרה לו אשה אלמנה אני ואמר לה תינוקות חליון מניין לך ואמרה לוبني הם מיד הביא את הראשון ואמר לו השתחווה לאלה וה אל אותו התינוק ח"ו אין אני משתחווה לטעמי ידי בני אדם שכן [לו] כחוב בתורה (לנ"ט ד) וידעת הימים והשבות אל לבך כי ה' והוא האלים בשמיים פטעל וועל הארץ מתחת אין עוד טיד פטלו חרב וחרגו אותו חור והביא את השני וא"ל חס ושלום אין אני משתחווה לטעמי ידי אדם שכן כחוב בתורה (פס י) [לו] כי ה' אלהיכם הוא אלה האלים וארוני האדונים האל הנROL הגיבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יכח שוחר עוזה משפט יתום ואלמנה מיד צוה וחרגו אותו. חור והביא את השלישי וא"ל השתחווה לאלה וה אל כל אחד כי ה' קנא שמו אל קנא הוא ומיד צוה וחרגו אותו. חור והביא את הרביעי וא"ל השתחווה לאלה וה אל ח"ו אין אני משתחווה לטעמי ידי אדם שכן כחוב בתורה (ס"ה נ) [לה] כי לא השתחווה [לט] מכאן פסוק שאמר) מיר צזה וחרגו אותו. חור והביא את החמישי וא"ל השתחווה לאלה זיהו וא"ל ח"ז אין אני משתחווה לטעמי ידי אדם שכן כחוב בתורה (ס"ה כ) [ט] זבח לאלהים יתרם בלתי לה' לבז מיד צזה וחרגו אותו. חור והביא את הששי וא"ל השתחווה לאלה וה אל ח"ו אין אני משתחווה לטעמי ידי אדם שכן כחוב [ט"א] בתורה (פס טו) ה' יטרכ לעולם ועד מיד צזה וחרגו אותו. חור והביא את השבעי הקטן שבכולם וא"ל השתחווה לאלה זה וא"ל ח"ו אין אני משתחווה לטמעה ידי אדם אנחנו נשבענו להקב"ה שלא נעבד לאל אחר והקב"ה נשבע לנו שלא יתלפנו בעם אחר שנאמר את ה' [ט"ב] האמרת היום להיות לך לאלהים ולכלת בדרכיו ולשמור חקי ומצוותיו ומשפטיו ולשטו עבוקו וה' [ט"ג] האמוריך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולתפקיד עליון על כל הגנים אשר עשה לתהלה ולשם וلتפארת ולהיותך עם קדוש לה' אלהיך כאשר דבר (לנ"ט ג). וא"ל הקיסר זאמן או אתה משתחווה לה' אלהי הרים העומדים לפני ואמר שטעט שטעה לרבריה הקיסר והשתחוות לאלה וה אל התינוק אלוי עלייך קיסר על הדברים שאתה אומר לי ומטה אתה כי ומתביחס מבשר ודם שכמותך ואני איך לא אתחביש פלפני מלך מלכי המלכים הקב"ה אליך דקימר וכי יש אלה לעולם אל וכי עולם של הפקך ראית אל וכי יש ראש לאלהיכם אל והלא כבר נאמר ראשו בהם פז (ס"ט ה) אל וכי יש אונס לאלהיכם אל והלא בבר סוף זכרון לפני ליראי ה' ולהושבי שמואל וכי יש עינים לאלהיכם אל והלא בבר נאמר (ס"ה ג) וזה ראה אליהם את בני ישראל וידע אלהים אל וכי יש רגליים לאלהחכם אל והלא כבר נאמר (וכראה יד) או נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישטע יכתב ספר זכרון לפני ליראי ה' ולהושבי שמואל וכי יש עינים לאלהיכם אל והלא בבר נאמר (ס"ה כ) וזה אלהים את בני ישראל וידע אלהים אל וכי יש רגליים לאלהחכם אל והלא כבר נאמר (יסעיה יט) הנה לא קזרה יד ה' מהושיע אל וכי יש ישיים לאלהיכם אל והלא בבר נאמר (יסעיה יט) הנה לא קזרה יד ה' מהושיע אל וכי יש כה לאלהיכם למה לא הצל אחכם מידי אמר לו שיטה שבועלם אין אתה הנון לשות נשים על דרך ואנו

ישועות יעקב נתחיבגען

טובי חיים

מקורי ה"ל: (ב) ושיערו חכמים לים הנROL. פירוט והודופה לו: [לא] ועיין בתוס' פ"ק רקדשין אבל דש"י זיל שם וכתה ליטס פ"י טעם אמר: [לב] עיין נישין לשיערו זה המכוס נאפת ביטס זוג כדס לאט. יותר ס' הנזוקין נזקה אחרות ותבין כאן: [לו] גם זה שט נרחה דעריך נגדום כלן כמו סתום כנמלה נימין פרק כנוכח אחרות: [לד] קוצץ תפילין רפום החטולין חז סן הרצואה קרי קציצה. רס"י: [לה] במדרש אמר כיוקין רבתי בספק על אלה אני בוכיה איתא טים בת נחתם היהה שטה ובילקוט אינה טרים בת מנתם ובילקוט חבוא איתא טרים בת חתומות: [לו] [לה] [לה] בגדראם טם ובמדרש הביאו פסוקים אחרים עי"ש: [לט] איתא בגין' ובמדרש אמר הרביעי פסוק זבח לאלהים צדרכם: (ס) (ט"א) בגדראם ובמדרש מליינס פסוקים אחרים: [סב] (טג) לשון תפארת כטו יתאמרו כל פועלן רשי"

נתחייבנו מיתה להקב'ה ואם אין אתה הודג' אותנו הרבה הורגים יש לו למקוט הרבה רוכבים ונחרשים וענקים וערבים והרבה אריות שיפגעו בנו [מד] מיד זהה עליו להרנו סיד באט אסם ואמרה לו לאתו קימר בחיך קיסר חן לי בני ואנש��א תחלה טיד נתנווה לה והיה מגפתן ומוחבקתו ומנסקתו ונוחנת דרייה לתוכ פוי (ג) והיה דבש וחלב נופל לארכן (ד) לקיים מה שנאמר (טה' ג) דבש וחלב החת לשונך. שוב אמרה לו בחיך קימר חן חרב על צוארי ועל צואר בני ייחד אמר לה הקיטר חיו אני עושה בן שכך כתיב בטורתכם ושור או שהו ואח בנו לא תשחטו ביום אחד (ויקלח ככ) אל אותו התינוק שוטה שבועלם וכי קיימת כל הטורה כולה חז' מפסק והמיד חתבו את ראשו ושררו חבטים שנותיו של אותו תינוק ונמצא בו שניים וששה חדשם. [טה] ושבע שעות ומתחזה:

באותה שעה היו העכו'ם מתלשים בשערן ובוקנים ובוכין בכיה גדרלה ואמרו מה מעשה אביהם של אלו ומה שבחו שכך הן נרגנין עליו על אותה שעה הוא אוטר (טה' ס) מה דורך מדור היה בנהים מה דורך מדור שכחה השבעתנו. באותו שעה אמרה להם אסם בני פכו ואמרו לאברהם אבינו אל תווות דעתך עלייך ותאמיר בניתי טובח והעלית עליו יצחק בני כי אני בניתי שבעה טובחות והעלית עליו שבעת בני ביום אחד והוא רק בגסין ולא במעשה ואני במעשה. שוב אמרה להם בני אשריכם שעשיתם את רצון אביכם שבשימים ולא היהם באים לעולם אלא לקריש את שמו הנדול על ירכם שנאמר (ויקלח י) בקרובי אקדש מיד עלהה לנג ונפלה [טו] ומתה יצחה בת קול ואמרה אם הבנים שטחה (תל' קין). ובשתפהו את רשבע'ג ואת ר' ישמעאל כהן גדור להרינה היה רשבע'ג בוכה ואמר לר' ישמעאל מה אנו נרגנין בעובדי עז' וכמחללי שבנות ואוכלי נבלות וטריפות ושקצים ורטשים תא טירתנו אמר לו ר' יאני אדורן לפניך לפעמים יש לנו לשפוט את הרין ולא שפטנו אותו באמת ולפעמים באו עדי שקר והיעדו בפנינו ולא חקרנו הימכ' ועברנו עמי' שבחורה (דנ' יט) ודרשו השופטים הימכ' והגנה עד שקר העד שקר ענה באחיו וגוי' لكن נתחייבנו מיתה או לפעמים אנחנו נכננו לחייב [טו] פרנטן ואמר להם השמש שלנו אין השעה פניה לנו ונמצא האלמנה והיתום מעוניים. בא וראה כמה גדור להרינה היה רשבע'ג ועברנו עמי' שבחורה אלמנה ויתום לא תענון אם ענה תעונה כי אם צעק יצעק אליו שטוע אשטע צעקתו תורה אף' והרנטה אתכם בחרב ונו'. בא וראה עז' פ' שהיה יוצאי להרינה היה מכבדין וזה את זה וזה אומר אין אני גדור לחבריו אלא חבריו גדור ממוני לבן הרנו אותו תחלה כדי שלא אראה במיתת חבריו וזה אמר הרנו אותו תחלה ואל אראה במיתת חבריו והיו טפלין גדורות ונפל הגורל על רבנן שמעון בן גמליאל בהחלה נטול רב' ישמעאל כ'ג' את ראש רשבע'ג והושיבו בחיקו והיה מנפפו ומחבקו ומנשקי ואמיר ליה רב' אין נטמנה לשונך בעפר והאיך נתמלא פיך באבניהם ועפר בעובדי עז' ובמחללי שבנות ולא הספיק לומר את הדברים עד שנטלו את החרב ותחכו את ראשו. באותו שעה אמר הקב'ה אביה את השמים ואטפחים זה בוה' ואחריב את עילמי בפניהם שנאמר (יחוקל' כה) וגם אני אבה [טה] כפי אל כפי והניזוחי חטתי וגוי' ולא זו בלבד אלא כשהוא נבודנצר הרשות להקיף את ירושלים היו מתקבצים בו כל ישראל שהו ישבין בעיר יהודה ובנימין והיו ישבין בתוך ירושלים חברות חברות שנאמר (ירמ' ח) על מה אנחנו יושבים האספו ונכוא אל ערי המבצר וכשהגלה אותם אח'כ' נבודנצר והניעו ט' פרת ושתו אותם הרנו בהם [טט] הם יותר ממה שזרנו בהם ה�建אים וכשהי טלהcin בחדך היו אוטרים אלהים אל דמי לך (חכ' פג) טשיבה רוח הקודש אותם ואמרה להם שוטים שבולים בשערתם עז' על הרים ועל הגבעות וכי לא אמרתם מי הוא אלה שהוא דר בעולם ועבדיו אתם אומרים אלהים אל דמי לך, וاعז' בן נתגלו מיד רחמי' של הקב'ה ועוד עליהם בני קרח שכבר מתחעטו בבניהם וישבו לפניהם ואמרו עליהם קינה ולא עוד אלא שיורד הקב'ה בעצמו ובכבודו ממשים העליונים ממקומ גדרו ותפארתו וטקדושת שמו גדור ונסא הוא בעצמו עליו קינה קינה שנאמר (יט' ככ) משא גיא חווון וגוי' ויקרא ה' באה וראה כמה רחמי' של הקב'ה מרובין על ישראל לעולם אף' אם כל ימיהם היו עוברים עז' וכיון שם עושין תשובה קלה הוא כוות עליהם מיד. לפ' דרכך אתה למך שבכל דור

廟בי חיים

ישועות יעקב

דש' וכן משפט גנרטה שהוא לשון שבת והפאתה: **טיקוקין פ' ג'**: (ג) והיה דבש וחלב נופל [מד] במדרש טסי' שאר לו לא טסר הקב'ה אוטנו לא לנטה טרחתו טרחתו אוטנו בזיד' אלא לנוקט את רם שלטו טז' : [טה] בסדרה ברס וSSH שעת ומחזה: [טו] בא' רבתיה רבתיה ניט לקיים מה שנאמר (ירמ' טו) אוטלה יאלת השבעה: [טו] לשוט בשוטה הדינעם מגניהם שירשו לטרוגחן: [טה] עין לעיל: [טט] אף' שמי' פרת טיבים רם כדאייה בכץ פט' רם טחנת שלא חורבל כטוט האלו ובן מפורש בפסיקתא שחכתי לעיל אויל בשחו' ישראל שרים הארץ היו שאחיהם ט' גיטים ומיט' גולים וטי' מעינות ציון שגלו לבב' ונתנו פים טן פרת ט' :

דור ודור (ג) שהקב"ה מוצא בני ארם צוראים והסידים הוא מופח שני דיז' וועל וו וונתנאנדר לבו ובוכה עליוון בז' בטהר בין בוגדי וטפני מה הוא בכיה עליון בטהר לפני שהוא ננאי לאריך שידא בוכה לפני השועל ונגאי הוא למלה שיבכה לפני עבורי ונגאי הוא לבעל הבית שיבכה לפני פועליו שנאמר (יומיה יג) ואם לא השמעה במשהרים תבכה נפשי נהה ודמי' חרטע ותרד עיני דמעה כי נשבה [נא] עד ר' ה'. וטה ת"ל פפני גזה שלא יתנוו המלאכים העומדים על הקב"ה לטעה ויאמרו מה הנאחו של הקב"ה מבשר ודם [גב] שנתח להם את התורה לישראל ומפני מה לא נאמר כאן כמו שנאמר להן (פס ט) כה אמר ה' צבאות התבוננו וקראו למקוננות וחכונגה ואל החכחות שלוא וחבונגה וחתמגרנה ותשנה עליינו נהי ותרדנה עינינו דמעה ועפענטנו ילו מים כי קל נדי נשמע מצוין איך שרדנו וגנו' אף כאן יאמר הבתו ורמוש תדע עינינו דמעה אלא כביכול אין רחמנות כלל ברייה [גנ] על ישראל אלא הקדוש בה בלבך שטחלה חלק להם [נד] את עולמו ונאמר (חילכה ח) בכיה תבכה בלילה [גה]:

די' בא תבכה בלילה וכי בלילה בוכין ובויים אין בוכין (ה) אלא מאותה שעה נחרועעו ותרד עיני דמעה אלא משל למה"ד למלך בשיר ורט שסרחו עליו אששו ובניז עמר ודרחון והוציאן מביתו זככל' שנה ושנה הוא הוליך אל המקום שדהון שם ושותה מלא קוטחו ארץ' ובוכה ואלטלא מקרא בהוב اي אפשר לאמרו כמו אב שאומר בביבה אי בני וכמו תרגנולת שמקראות על בניה שנאמר (יטעה ככ) כי יוס מהומה וטבוסה ומבוכה לאני ה' צבאות בניא חיין מקריך קיר וגנו'. וכשהיו ישראל הולבין בגולה [גנ] נתעלם מכל ברייה טרחון של ישראל עד שבא הקב"ה ואמר להם לא בשבר שתי דמעות שהורד עשו לפניו אביו לבך באתי' לעשות רצון שעיר שנאמר (יטעה כה) משא דומה אליו קורא משער שמור מה מליח שומר מה טלית שומר מה טלי' אלא לפי שבכל טבחן של ישראל אינה אלא ביום ובבל רוחן של ישראל אינו אלא בלילה וגס אותן ע' שנה [גנ] שכין בית ראשון לבית שני איטן אלא לילה לבך נאמר שומר מה מליח:

די' לטה נאמר שומר מה מליח אלא לפי שהקב"ה יושב ומשמר מי שיש בו דברי תורה [גט] לא מיזו בנון חנניה [ס] מישאל' ועוריה לבך נאמר שומר מה מליח. מכאן אמרו אם עושה ארם שתים או שלש טובות טופרין לו מלך אחר לשומרו שנאמר (סמות ט) הנה אני שולח מלך לפניך לשומרך ברוך ואם קרא ארם תורה נביים וכותבים טופרין לד' שני מלאים לשומרו שנאמר (חפלס טכ) כי מלאכיו יצוה לך לשומרך בכל דרכיך [סא] אבל אם קרא ארם תורה ונביים וכותבים ושנה טשנה ולטן הלכות ואגדות ושמש ת'ח או הקב"ה קשטרו בעצמו. משלו משל למה"ד למלך שהיה מלך ברוך במדבר ובנו עמו כיוון שהניע לחמה עמר אבוי מעד רוחה של חמה ועשה צל לבנו כדי שלא יגעה לו חמה ושרב ובן עשה הקב"ה לישראל שנאמר (פס קל) ה' שומרך ה' צלה על יד ימינך וגנו'. ומאי אמר שומר אתה בוקר אלא אמר להם הקב"ה לישראל בני וכי לא הגרתי לכם בחילה שאע"פ שאתם בוכים

טובי חיים

ישועות יעקב

[ג] עין לעיל פרק יז: [נא] הגדיים הטעים כתוק נתקיים זה הפסוק דנס וחלב תחת לנטן. חטף נקיינט עדר ה': [גב] כמו שאמרו בשעה טהן נקלאים עדר ח' עדיין יויק' חלב. חטף' כל' היה זודקה ומלאן כל' דברי תורה ג' חתת לטאו (זקוקין): (ט) אלא מאותה בשעת פר'ע: [גנ] ט' שם ביזמתה ט' הו אקי על לכנהן רני עקינה כי השם לומה ללילה. כי ר' ע' כי' עמוד קומיין וטל כתורה הנקרה בכת' ירושלים בלבד ולא על ישראל הקב"ה בוכה אור כמ' ט' כי נר מזוז ותורה חור. וכקנתקעל אור כדאיתא בחנינה ט'ק לבך כתיב שם ל' ריביט אבל כתורה

בירmittה יג היה הבביה רק על ישראל וצדיקים בלבד ועליהם הוא בכיה בbatis. גוואי בטוקום שאין רשות למלאים לבענום שם לפני שאון המלאיכים חזים להניאו יתברך לבכיה על ישראל כמות שקרונו על בריית אדם ועל ט'ת: [גר] שהקב"ה ברא כל העולם וכל הנצאים רק בשבל ישראל וטעליהם גROLת אפי' טלאיכים בידוע ל'ח ועי' נתקנוו כל' חבריות בישראל ואין טרhom עליהם אלא הקב"ה בלבד: [גה] וכחיב בתריה אין לה טנחים ת': [גנ] מלשון ורעד דליהו (ירטיה יא) נשברו ענפיהם וסתומותיהם וכפרשי' שם ע"ש ובעריך ערך דל' וכן בצל דליהו (יחזקאל יז) וכן ברוב דליהו (שם יט) דלא בפי' הזקוקין: [גנ] כי כבר בתכוף עונחם בחורבן בהט'ק ובחרובן ירושלים ששם הקב"ה חתתו בעזים ואבניים וכן איתא בס' כל סקים שנאמר והיה שטחה טטיבן ליה והוא כתיב ותיה כאשר גלכח. ירושלים אל' עוד דיא' אינה אלא שטחה דאסטר ר' טמאן בפי' נחמני אטומסין (פי' גור דין) נטהו ישראל על עונותיהם ביום שחרב ב'ה שנאמר הם עונך בת' צין לא יסיפ' להגלהך: [גט] של גלות הכל': [גט] שהקב"ה שומר וטפחה שיזיה בחוך הנולת הרותה ללילה צדיקים שייאר בהם דברי תורה לאטיכון ר' שיחיו מקיימות תורה שליטוט וזה נקרא ר'ה לאטיהו: [ס] שם קייטו ט'ש בעיריה ואהבת את ה' וג' בכל' נפשך אפי' אם גוטל נטש' טטוט' גטש' על קדושת שטו יחברך ע' גאטר שוטר טה מלילה וג' טחטלאים שיצאו מן הנולות החיל הארוך הדומה ללילה בוכות כטה אלטיט ורבבות אין כספר שטוט' גטש' על קדושת טמי' יתברך במו' חט' צין:

ובניהם ומצטנרים עכשו על הבית האחרון שהוא חרב בעונתיכם אבל לעתיד (פס) תבואו והשmeno עמי שמהה שלמה בדרכך שאני משמח בכם שנאמר (וישעיה סל) בקדוח אש המתים פים תבעה אש להודיע שטך לציריך פפנייך נois ירגנו בעשותך נוראות לא [סג] נכה ונור. ומאי ונם לילך אלא אלו השנים רעים וקשיים [סדר] שאתם דרים בין העכו"ם. ומאי אם Tabuyin [סה] בעז שוכנו אתיו אלא לפי שאין הקב"ה נתן את התורה [סז] אלא למי שמצווע עליה שנאמר (פס כה) משא בערב כייר בערב קראת צטא התיו פים ואין בערב אלא לשון [סז] ערבי ואין יער [סה] אלא לברך נאפר [סת] בערב וגנו' לקראת צטא התיו פים. למה ישראל רומיין בעזה לפני אביהם שבשתים למלך בשאר זדם שהיה לו שני עבדים ונוחן להם [ע] שני עזים ואומר לדם הביאו לי את עא' האור מצער נופו לפני המלך מביא את האור לפני המלך שאיתו מצער נופו לפני המלך איןו [עב] מביא. ר'א משל מלך לביא את המלך מהבאה לפניהו עבדו משרת לפניה ורואה המלך את עבדו [ענ] שהוא מתבhalb לפניו מיד עומד המלך טן בסאו והוא עבדו את עבדו בידו והושיב אותו לפני וכך אמר להם הקב"ה לישראל בני (ו) עשו רצון בניכם ועבדיכם כרך אני עשה רצון בני ועבדו (ו) שנאמר (ישעיה ג) מי בכם יראה ה' שומע בקול עבדו (עד) אשר

הלק' חשבים אין נוגה לו יבטה בשם ה' ויישען באלהיו:

פרק לא מתקוד השלים [א] כייר אלא כשם שהקב"ה יהי שמנו הנדור מבורך לעולם ולעולם עולמים הוא מתקווין ועשה שלום באربع עאות ותשעים [ב] וששת אלפיים רכבות של מלכי הארץ שהם עותרים לפני החמה הן אומרים קדוש קדוש קדוש את שמנו תמיד. מיציאת החמה ועד שקיעת החמה הן אומרים קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלך כל הארץ בבודו (ישעיה ו) ומן שקיעת החמה עד יציאת החמה הן אומרים ברוך בכור ה' טמקומו (יחוקל נ) ובן מהבון ועשה שלום שביעים שלום בעולמו שנאמר (חו"ג כב) עשה שלום בתרומי. כך יעשה האדם שלום בין כל אדם לחבירו ובין איש לאשרו וכן

טובי חיים

תורה נפק למור לתוכך וויס ליליה (ויקוקין): (ו) עשה רצון בניכם ועבדיכם. סיטטו רלאן ניינט ומכילא נהיינ לאס ולרכוס עלייהס כדי סנס הקא"ס ירחס עליינו יטפה דזונינו יונקליט מהריה (ויקוקין). כדכטיכ ה' טומך ה' נלק' על יד ימיך. פירט הנטטס זיל כמו טאנטל חי סומל האל האל. הגה כתפי חטעתוין כן מתגעגע האל. כן כביבול ברוך ה' וברוך סמו כתפי מעטיס סל לדס התהתקון. כמו כן פוטה פטו מלעלם כניכול. דתינו חס לדס יתנגן טס הניירו נמדת האמדן מהיגג פטו הכס יתנרכ. נלק' מה מלודקי רהוי להתילג נמדת החמדת חמיד כדי טומך טליון נס כן מדת האמד. ולו יטpic לו (קדותה לו צדרוטיס להעכונה). וכתחב צמדריך חיליס (ס"ה) מי טהון נמלל חסדים יכול מצעור טנטנט חפלגוז פכ"ל. ועיין נספר תחול לנדיה פרק ה' ב' וכטטר טמרי מורה נמלמת טמר נ' ל' וכטט טמק המלך טמר יג' פרק נ' ר' וטורט כפסוק לימי וה. מי נכס דת ה' ב'. ר' ז' סדרהן וירח סמיה חיינו עוכדו לרוחו כדלאיל. צומת נקל טכלה. כטלה לוה טיטטט נקל פכלו. אטטיל עלאה פכלו. כטלה לוה טיטטט נקל פכלו. אטטיל עלאה פכלו. פכלה קען ממען וופפה זקפתו נכל מה דטפער. וטט ודי זה חטף עהן מצליט ולין נוגה לו בענולות הנטית. חטף"כ ינכת נכס ה' ויטען כללהו כי על ידי הענוה ונעלות חסל ימואר לו. נקיית מל הכל. כמו סנתנול למללה:

פרק

וזה טאד. וכתחב בדורש תלויות חיל דואג היה שקהל נגדר כל ישראל (ילקוט שמואל בש"ז סדרש) הבט וראה שיראת שמים הוא שורש השרשים וכו' זוכה והאדם לקנות חי עזה'ב ואין הדבר תלוי ברוב הכתה דאיתר המרגל לסתים ודוואג יוכוח שברוב הכתה היה שקייל בוגר כל ישראל היה שקייל בוגר כל המרגל הפורח באיר שהוא צואר הלט'ג' טאות חלבות ובין שתויתו היה טן השפה ולחוץ כשאחות'ל בעת פיתחו שכח חורתו כשאחות'ל על פסוק חיל בלע ויקיאנו בו' וככז בעבור שלא היה בו' יראת שפטים שהבל היל ביראת שפטים ולא ברוב הכתה וראייה לזה דעתשר אושות יש הכתה שחוכמים בהוות פשוט וולף יודיז לשלואל מטה עכ"ל: (אג) דואג יראה שטן אינו עובדו בראוי וברצונו: (עד) כמי נזרש זה על אברודז וועל אליעזר עבדו ע"ש פרשה ס':

ישועות יעקב

[סא] עין לעיל ס' יה נסחא אחרית: [סב] לוטן גאולחינו שיבא ב'ב שודטה לבוקר: [סג] נגorder עד יעשה לטחחה לו: [סרכ] ובין פירש' ע"ש: [סה] אם תבקשו שהקב"ה יסחר לכם קץ הנגולה שוכן אתיו בואו לפניו בתשובה על עונותיכם: [סז] מל' שארז'ל אין תגלות מתרבשות אלא בזכות התורה שנאמר גם כי יתרנו בגדים נקיין החטא ע"ז תשובה: [סח] חז"ד של לילה ועיב רמו על תגלות המר: [סח] חז"ד של יער טהלה בצע' בא'ב דבי רבי חייא שתחא א'ט ב'ח ג' ר' ייז' ב'ס' ל'ע ס' ק' ר' ייש' ה' ג' לפ' שאין לה'א זוג בעשרות וכן לנוין אין בן וזה במתאות ועיין רשות' ס' החליל: [סט] ור' ל' שנסח' זה הפטון אל שוכן אתיו כרוש שאמיצער את עצמן על התודעה בಗלות י乞ו לגאולה ב'ב: [ע] טשל לרוגה שבכטב ורוריה שבצע' שפניהם צרייכם זה יה' כט' אחד בט' ע' איגו זולק יפה ר' ר' ק' שניים יה'ז: [עא] וזה עסוק וקיים התחאה ותסבוח כי עיקר התחאה שיביא את האור בכוא שאסרו כזוהר אוריה דלאו איזי בדיחלו ורוחמו לא פרחת לעילא: [עב] דرك בלאזנו זקרוט ולא אבר אינו טביא לפני המלך בטענה דפ' ל'יא יאשונה כי זה איט טביא כלום וחסרו בשחת דפ' ל'יא ויהיה אסונת עתיק חוטן ישועה חכמת ודעת זה סדר זט'ן נק'ט כו' ואפ'ה או' איבא דיאת ה' אין ווי לא לא טשל לאדם שאמר לשלווה העללה לה חטאים לעלה והעללה לו אל ערבת בהם קב חוטין (ס"י עפר דק שלא יתלי) אל לאו איל טומ'ב של'א העלית והבן זה טאד. וכתחב בדורש תלויות חיל דואג היה שקהל נגדר כל ישראל (ילקוט שמואל בש"ז סדרש) הבט וראה שיראת שמים הוא שורש השרשים וכו' זוכה

ובן היה עושה אהרן הכהן שהיה מתכוון ועשה שלום בין ישראל לאביהם שבשמיסות וכן [ג] ישראל לחתנים ובין חכמים [ד] לחתיריו ובין ישראל לחתיריו ובין איש לאשתו ועליו הוא אומר (ישעיה ג) אמר צדיק כי טוב כי פרי מעלייהם יאכלו ועליו נאמר (פס נו) כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה וגנו'. הקירוש ב"ה שהוא בוחן לבות וכליות היה אומר לאחרן אתה תחכונת לטובה ועשית שלום בין ובין בני ישראל אני טזיא סמך בניס [ה] שטבנרים על ישראל בכל שנה ושנה וקוראין עליהם שלום בכל יום ויום ויאמרו להם (כמליך ו) ינרכך ה' וישטרך יאר ה' פניו אליך ויתנתק ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום. כיוצא בדבר אתה אומר אחיתופל הגילני היה חכם והיה בעל תורה [ו] ובשביל גנות הרוח שהיה בו נערך כן [ו] העווה"ב ומפני [ח] העווה"ב ועליו הוא אומר (ישעיה ג) אווי לרשע רע כי גמול דין יעשה לו. תחלת מעשייו הרעים של אחיתופל מהן הביאו רעך עס דוד לבבלי יהודה להעלות את ארון ה' טביה אבינרבר אשר בגבעה ונשתחווה מלה הלהלה מיד אמרו בולם כתו שלא היה בא ארון ה' משרה פלשתים אלא בעגלה אף בעגלה יבא לבית דוד טלק ישראל ותקבב נשבע בשמו הנדרול ביום שנשא עטרם את יוכבד רודרטו לו לאשה לשם שם שינטול הארון וההורה עמו ותנתן בוריע של ורע עטרם שנאמר (כמלך ו) ולבני קהת לא [ט] נתן כי עבדות הקודש עליהם בכחך ישאו. מיד נטלו את הארון והרביבוו על העגלה ומיד היה הארון תלוי באוויר בין השמיים ובין הארץ ואני עולה לא למעלה לשדים ולא יורדת למטה לאرض עוזא היה עופר שם מיד שלח עוזא את ידו ותפש בארון באותו שעה אמרו פושעי ישראל אלטיא לא שליח עוזא את ידו ותפש בארון כבר נפל הארון לארץ מה עשה הקב"ה באותו שעה מיד הפתה את עוזא ונתקשה ידו טן הארון והוכר הדבר שהארון הוא תלוי באוויר בין הארץ ובין השמיים ואני עולה למעלה לשדים ואני יורדת למטה לאرض:

ברוך המקדים ברוך הוא שאין לפניו מושא פנים שכשם שתחש Achitophel את ההלכה בגרונו [י] ולא אמר אותה לרבים לפיכך נחנק בגרונו ומת בחניקה שהוא מתן ארבע מיתות שנפטרו לבית דין שנאמר ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבוש את החמור יקים וילך אל ביתו ואל עירו וייצו אל ביתו ויחנק (פמולכ י) ומזה הדבר שהיה ציווה אל ביהו צוה להם אל תהיו במתלוקת לעולם ואמר להם אל חמדרו במלחמות בית רוד לעולם [יא] כיון ששמעו דוד הדברים [יב] הללו מיד היה דוד בא לפני השכינה ושחה מלא קומתו הארץ ואמר אבי שבשמי יהא שטruk מבורך לעולם ולעלמי עולמים ותהא לך קורת רוח מן ישראל עבדיך בכל מקומות מושבותם שגדלה לנו וקדשתנו וקלסתנו ורוממתנו וקשרת לנו [יג] בתר בתורה מסוף העולם ועד סוף שנאמר (פס ז) על בן גורלה ה' אלהים כי אין כטוך ואין אלהים וולתך בכל אשר שמענו באוניינו וגנו' אבל המעשים שאנו עושים אינם הענפים לפניך אלו טעה דואג האחותי ומעשה אחיתופל הגילני. ולא זה [יד] בלבד אלא אמרו כל מי שיש בו גסית רוח הוא נערך מן העולם ובן אנשי דוד המוביל גנות הרוח היהת בסם ובנה געקרו מן העולם שנאמר (פס ז) על סור מטנו ודיות דרכיך לא חפצנו מה שידי כי נעבדנו יפה נעלם כי נפנעו בו (לזון כה). ומה היו עושין הי' פושטין את בנדחן וטניחין אותו על גבי הארץ והיו סהלאכין [טו] ערומים בשוק שנאמר (פס כד) ערום הלכו מבלי לבוש וגנו'. ומה עונשן בעווה"ז. הקב"ה הציף אותו על פני הימים כמו [טו] יקיים שנאמר (פס) קל הוא על פני הימים וגנו'. ואומר (פס יט) גורו לכם מפני חרב כי חמה עונשות חרב למן תרעון שרון אל תקורי [יז] שדן אלא דין שיש דין למעלה. וכן אנשי מגrole [יח] גנות רוח היהת בסם ובנה געקרו מן העולם שנאמר (כלהות יט) וכי הארץ שפה אחת וגנו' ואמרו הבה נבנה לטע עיר וראשו בשדים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ וגנו'. בא וראת בחד (יט) הגורל שעשה

ישועות יעקב

פרק לא [א] מוסף על מה שאמר בפרקיו הקודרים שחרם זרך לעבד את הקב"ה מתקדמת ההבנת סתוּך היזאה ומטווּך תרומות ופתח השלים מספרש אותו אחד לאחת : [ב] עין לעיל ס"ז וכט' עסק חסלך ב' תש"ז גיטוטרא מלכוּת שאלו חצ"ז אלפדים לרבות מלכים הם מצד מלכוּת ע"ש והת"ז : [ג] ע"ת שהוא שאנא את הת"ח : [ד] שטונאים זה את זה מתחמת קנאאת איש פרעהו : [ה] ע"י הקרבנות נעשה שלות וקורוב לשדראל עם הקב"ה : [ו] שחשב כלבו שיטליך תחת דוד כהאייה בירושלים ט' חלק גם תן עצה לאבשלום לבבג על פלגי דוד אבאי ותורג את דוד וסמורש בפדרש שעשה כן שחשב שאח"ב זיין את אבשלום לטיטה ותובב אליו הסלוכה ועין בט' חלק : [ז] שלאחי רק ל"ג שנים וחנוך את עצבתו : [ח] בפרק חלק ד' תרומות אין להם חלק אלא ש דין כמי הקרי טלשן שוד עין ט"ש לא נזון לעווה"ג וחד טינתיו אחיתופל : [ט] להם לא נזון [יח] שאמרו לא כל הימנו שיבול לו העליונים וליתן לנו נזון

שעשה הקב"ה עמם בה מרדו בו סכל לאדם שהוא נלה טן פרינה [כ] למדינה בזיו שראו רואה את חבירו שהוא מדבר עמו בלשונו נתקרה דעהו עליו והם מרדו בה שנאמר ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים וגוי ייאמרו הבה נבנה לנו עיר וגוי. כנגד שם אמרו לשון הבה הקב"ה אמר נ"כ פישון הבה עליהן שנאמר הבה נרדה וגוי. מיר ירד הקב"ה משמי השמים העליונים ובכלל את לשונם והפיצם בר' רוחות העולם שנאמר וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל וגוי ויפוץ ה' אותם משם וגוי על בן קרא שמה בכלל כי שם כלל ה' שפט כל הארץ וגוי. ובן אנשי סРОם גסות [כא] הרוח היהתה בהם ובנה נתעקרו מן העולם שנאמר (פס ג) ואנשי סרוּם רעים וחטאיהם לה' מאר רעים בגז וחתאים בגין לה' מאר בחילול השם. ר"א לה' מאר שהיו מתכוונים והולכין וחוטאין וכשהיה לווש מדבר עמהן דברים שתן בירך [כב] הארץ אמרו לו [כנ] גש הלאה וכשהיה מדבר עמהן דברים שאינן בדרכך [כד] הארץ אמרו לו האחד בא לנור שנאמר (פס יט) ייאמרו גש הלאה [כה] ייאמרו הארץ בא לנור ושפטם. ובן סנחרב [כו] גסות הרוח היהת בו וכלה נערך טן העולם וכן נובדנצר גסות הרוח היהת בו וכלה נערך מן העולם שנאמר אך אל שואל [כז] תורך אל ירכתי בור (יסעיא יל) אמרו עליו על נובדנצר הרשע קצר בקומה היה וכשהיה הולך למדינה ומעיד לעיר נתקבעו כל בני העיר ויצאו לקראותו והיו משחקים זה זהה וכי זה ימלוך מסוף העולם ועד סוף שנאמר (פס) רואיך אליך ישנינו אליך יתבוננו זהה האיש מרגנו הארץ מריעש ממלאות וגוי. ובן פרעה גסות הרוח היהת בו ובנה נערך טן העולם שנאמר (סמות פ) ויאמר פרעה מי ה' אשר اسمע בקולו לשליח את ישראל וגוי. ובן אנשי דור המדבר גסות הרוח היהת בס לפיכך מתו במדבר ולא [כח] נכנמו לארץ ישראל שנאמר (כמלה כח) ידבר העם באלהים ובמשה למה העליתנו מצרים למות במדבר וגוי ובן אותן הרים בר' וזה מקומות. ובן שואל הטלך גסות הרוח היהת בו לפיכך נהרג ונעקרה מטהנו [כט] המלצות שנאמר (קמלה ח טו) ויאמר שטואל ומה קול הצען הזה באוני וגוי ויאמר שואל טומליך הביאום וגוי. משלו משל למלך למלך ביז שאמր לבני בני למה לא עשית את כל מה שהפקדרתיך זאמר לו וכי מהו הדבר שהפקדרתני שלא עשיתי הצד מעין הבן את פניו באביו ואמר לו לאביו והלא עשיתי את כל מה שהפקדרתני ובן שואל הטלך שאמר לו שטואל הגביה למה לא שצעת בקול ה' והשיב שואל את שטואל לא בן הדבר אלא שטעה בקול ה' שנאמר (פס) ויבא שטואל אל שואל ויאמר לו שואל ברוך אתה לה' הקימותי את דבר ה' ויאמר שטואל וימה קול הצען הזה באוני וגוי ויאמר טומליך הביאום אשר חמל העם וגוי. ויאמר שטואל וגוי ולמה לא שטעה בקול ה' ותעט אל השלל ותעש הרע בעיני ה' ויאמר שואל אל שטואל אשר שטעה בקול ה' ואלך בדרכ אשר שלחני ה' וגוי ויאמר שטואל וגוי יען מאסת את דבר ה' ויאסך מלך וגו'. ולא עוד אלא שהיה שואל משמר קנאה ונקמה כלבבו על ישראל בכלל מקומות מושבותיהם [ל] בשבייל דור במה שנצטויה לעשות לא עשה מה שאיל שטואל שאמר הקב"ה עתה לך והכיתה את עמלך וגוי והמתה מאיש ועדasha מעול ועד יונק וגוי והוא לא עשה בן אלא היה את אגנן מלך עמלך ואת מיטב הצען והbakar ומה שלא נצטויה לעשות [לא] עשה את טוב עיר הבהנים הרג שנאמר (פס ככ) ואת נוב עיר הבהנים הבה לפני חרב מאיש ועדasha מעול ועד יונק ושור וחט/or רשה לפוי חרב, זולז' בעריות כמה שנטן את מיכל ברנו אשר דור לפטמי בן ליש ושאל באוב וידעוני ודרבה לעשות טובות בישראל לפיכך נהרג ונעקרה מטהן מלכות בית ישראל:

ישועות ישוב
ובן ישראל אמי כפרחן בכל מקומות מושבותיהם כשהיו בארץ ישראל הייתה בהם נסota
הרוח ובה גלו מארצם ואפ"ו לאחר שנלו מארצם שאלו ישראל את יחוּקאל בן כמי
רבעון כהן שקנה עבור מהו שיוכל בתרומה אמר להם בן הוא שהוא מותר לאכול בתרומה
ואיל' אבל אם טביו רבו לאחרים מהו שיוכל בתרומה אמר להן אין רשי לאותל תרומה
ואיל' אף אין בן כשהיינו בעיר ובhiveלו של הקדוש ברוך הוא עבדנו את הקדוש בית עבשין
שנליינו

ישועות יעקב

את חתחותינו ביר ליש' : [ימ] פ' שזה הייתה
לחם לשון אחד לשון הקודש הוא טובה וחדד גדול
לחם כמו המשפט שרביה : [כ] ואינו טביד לשון
המודינה : [כא] ענאריך (חזקאל טז) הגנת זה היה
ען סדים אחוזך גאון שביצת לחם ושלוחת השקט היה
לה ولכניתה יוד עני ואכין לא רחיזקה ונרגאו מדרוב
טובח : [כב] כשהיה ססכים עסחים לרעה הגה נא
לי שחי בנות וגוי עשו להן כתוב בעיניכם : [כג] לשון
צחח ריש' : [כד] דרך וסנהג ארצים שהיה סטלייך על
האויזים גערו בו בנזיפה ואטלו האחד בא לגור בו' :
[כח] דריש כך לפי שכחוב ב' פעמים ויאסרו:
[כו] עיין מלכיס ב' יט ובישעה לי' לו' : [כז] ולעליל
פניהם בחיב ואתה אפרה בלגבך השטיב אעללה וגוי
ח

אליזה

פרק לא

רבא

שגילינו בין העכברים נזהה כנויים וכמשפחות הארץ. ואמר להם יחזקאל אפילו אם נשבריהם עצמותיכם ועיניכם מנוקרים ודם פיכם בא לארץ אתם צרייכים לקבל מלכותו של מלך מלכי הצלבים הקב"ה עלייכם משות שבען קבלתם לו עלייכם מתחלה ואמרתם כל אשר דבר ה' נעשה ונשטע (צמ"ד) והקדוש ברוך הוא רטלייך מלכותו עליהם שנאמר (דנ"י כ') את ה' האמרת הים להיות לך לאלהים וללבת בררכיו ולשטור חקיו ומצוותיו וגנו' ולשטווע בקהלו זה' האטירך הים להיות לו לעם סגלה כאשר דבר גנו'. ואמר להם (ימוקל' כ') והעהה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אומרים נהיה כנויים וכמשפחות הארץ לשרת עז ואבן חי אני נאם ת' אלהים אם לא ביד חוכה ובורוע נטיה ובחטה שפוכה אמליך עליכם. ברוך המקום ברוך הוא שאין לפניו משוא פנים אם נאמר הוי לטה נאמר לא תהיה אלא מה שאתם אומרים נזהה כנויים ובמשפחות הארץ לשרת עז ואבן ואת לא תהיה וממה שאתם אומרים לא יבא גן ויבבוש את ירושלים ואת היה תהיה. אחריו [לב] הדברים כולם נאמר תועבה בע"א שנאמר (דמ"ס ז') ולא תביא תועבה אל ביתך גנו' ונאמר תועבות נגשות הרוח שנאמר (מעלי ט') תועבתה ה' כל נבה לב ואפייו הקב"ה שהבל שלו והכל מעשה ידיו אין יכול לסבול את גשי הרוח שנאמר (מלח' קי') נבה עינים ורחב לבו אותו לא אוכל שהרי הוא אומר (מעיל' מ') את פ"ל [לנו] עז יビינהו ילטדו באורח משפט וילטדו רעת ודרך הבונות יודיענו. ומפני נטול הקב"ה עצה [ילד] כשהברא את העולם הוא אומר שלא נמלך אלא עם [ליה] התורה שנאמר (מעלי ח') ואיה אצלו אמן ואיה שעשוים יום יום אל תקרי אמן אלא אמן כבוי איבן זה שהוא עומק באומנתו:

مثال למלך בשיר ודם שהוא בונה פלטראין עד שהוא מניע את הקרשים ומתקין את הקורות. הוא מביא תחילה את המגילה ורו"ו (ה) וצייר את החדר בפני עצמו ואת העליה בפני עצמו ואת בית הכסא בפני עצמו ואחר כך הוא בונה כמו שהיה מציר. כך היה הקדוש ברוך הוא מבית בתורה וברא את העולק אבל מלך בשיר ודם הוא בונה כל אחד ואחד לבדו משאיב מעשה שמים וארץ כולם בראש הקדוש ברוך הוא אותן בכת אחן שנא' (מעיל' מה') אף ידי ישראל ארץ ויטני טפהה שמים קורא אני אלהים יעדזו ייחדו. כיצד ישב הקב"ה וברא את עולמו חמש שיטות בדבר ושה ראהו בראש הקב"ה שני אלפיים רבבות כרובים ושני אלפיים רבבות אופנים וכן שרים ואראים וכן שאר טלאבי השתת אין טפער ולמעלה מהן חיות הקודש ולמעלה מהן רקייע בעין הקרח הנורא ולמעלה ממנה כמה'ב ולמעלה ממנה ישב הקב"ה בשמי השמים העליונים ואלטלא מקרא בחוב א' לאומרו שנאמר (ימוקל' ח') וארא והנה רוח פורה באה טן הצפן גנו' ונונה לו סביב ומחוכה בעין החשמל מתוך האש ומחוכה דמות ארבע חיים וגנו' ודמות על ראייה רקיע בעין הקרח הנורא גנו' ומטעל לרקייע אשר על ראייה אמרה אבן ספר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כمرאה אדם עליון מלמעלה. אבל אמרו ז' דברים קדשו לעולם תורה ותשובה (לה נ') וניהנים גן עדן וכטא הכבור ושם של בן דוד ובית המקדש תורה מנין שנאמר (מעלי ח') כי ראייה דרכו קדים טפעריו מאו תשובה טנן שנאמר (מלח' ג') בטרם הרים יולדו והטאל' ארץ גנו' וכחיב בתריה תשב אגוש עד דכא ותחדר שבו בני אדם ניהנים מנין שנאמר (מעיל' ז') כי עוזן מתחמול תפתחה נס היא למלך הובן העטיק הרחיב מדורתה אש ועצים הרבה נשפתה ה' בנהל נפרית בערה בה ואין תפתחה [לו] אלא ניהנים שהוא בראה קורם לכל ובין שברא הקב"ה את ניהנים עמד הקב"ה (ג) וקיים את [לו] כל מעשי ידיו שנאמר (נלה פ' ח') וירא אלהים את כל איש עשה והנה [לה] טוב מאד. ומאי נס היה למלך הובן אין מלך אלא יציר [לט] הרע שנאמר (קהלת ז') טוב [ט] ילד מטבח וחכם מלך זקן ובסיל זה יציה'ר הגקרא [טמא] מלך זקן וכסיל. ר' א' טוב ילד טפכן וחכם זה ר' ע' מלך זקן וכסיל זה פורנוטופום הרשע. ומאי העטיק הרחיב שהעתיקה והרחיבה לו מלאך המות כדי שהאה מלא קומתו ובזה מדורת אש ועצים גנו'. גן עדן טנן שנאמר (נלה פ' ז') ויתע ה' אלהים נן בעין

ישועות יעקב

טובי חיים

פרק לא (ה) וצייר את החדר. וזה מלך טל [לב] ריל איני רוצה עור להאריך בוגנות של גשי רוח עולס זהה. וכטלי' טה מלך טל עולס ואומר כללו של דבר: [לה] פיריש' את כי גועץ כבוי למלון. וכית הכם הוו מלך טל עולס הקליפות המכוניות שנעוץ עם הנכויות בו' וריל טוה למدعو שהקב"ה כס נית בכסה כ' (יוקון): (ג) וקיים את כל טעמי ידיו שנאמר (לה ב') כנ' הוא בנדירים רף ליט אבל יש בסודם ובפסחים ז' טקוט שנহגו שהנרגנס חלחת קודם שנברא העולם ואור רידיה בשבת ועייש': (ה) שכל ההחפזה ביצרו נופל שם עירובין י"ט: [לה] שברא אח'כ בשביל האדם: [לה] [לט] בב' א' ר' עירא טוב טар זה גיהנם ופי' הפ' טפמי טוראת בא' הולcis בדרכ' טוב: (ג) זה יצח' ט שינו בא לאווע ער י'ג' שנח טפכן שאין הצעפ שוטע לו וווכם שטשכ' את האגדת לורך טוב ר' ט'': (טמא) מלך שהוא שלט על כל האגדים זקן שטשכח שנולד

בעודן מוקדם כפה הבהיר מניין שנאמר (ח' ל' ג') נכוּן כסאך טאו. בית המקדש מניין שנאמר (ירמיה י') כפה כביך טרואן מקומם מקדשו, שמו של בן דוד מניין שנאמר (ח' ל' ג') לפניו שמש ינון שמו ואחר ברוך ברוך הוא את השטיטס ואת הארץ ואת כל אשר בהם [טנו] וככלון [טדר] ורדון ייסדן וטפוחן [טבה] ונמדן [טמו] וטחון [טמו] וטישבן. ככלון ורדון מניין מכתיב (יאעתה מה) שנאמר (ד') אף ידי יסדה ארץ ויטני טפחה שמיטים קורא אני אליהם וטפוחן ונמדן מניין מכתיב (יאעתה מה) הנוטה כדוק שמיטים ויטחחים כאלה לשבת יערמו יחדו. מתחן ומישבן מניין שנאמר (פס' ח') הנוטה כדוק שמיטים ויטחחים כאלה לשבת ואחר שנבראו כל הנבראים שביעלים היו כולם בשמחה גדוֹלה כאלו ההן אוכליין ושותין ושביעין ושמחים שמחה גרוֹלה והרי הרבראים קי' ומה אם העומרין בחוץ שאיןם רואים פנוי השכינה מבפנים הרי היו בשמחה כאלו ההן אוכליין ושותין ושביעין ושביעים ושמחים שמחה גרוֹלה כאלו ההן אוכליין וצבא השמים שהקב"ה הבניטן לפנים תחת כסא הבהיר מה שמי רוח נטרת גרוֹלה כאלו ההן אוכליין ושותין ושביעים ושמחים שמחה גרוֹלה וכיון שברא הקב"ה את כל העולם כולם ועמד ודחן והוציאן לחוץ היו כולם צועקין יטילין ובוכין בכיה גרוֹלה ואמריו לפניו רבש"ע מפני טה הוצאתנו מטרה [מח] של קורת רוח מה עשה הקב"ה כדי לפיטס אותו טבל ארבע טדות שברא הקב"ה בעולמו הביאן וקבע את צורתן בכסא הבהיר שלו פנוי אדם צונבי פנוי אריה פון החיה פנוי שור מן הבהמה פנוי נשר מן העופות. באותו שעה אמר הקב"ה נטלי תי שברי מכל מה שבראתי בעולמי נטלי תי שברי את פנוי שבראתי בשבייל שבראתי לכל בני אדם אשר בארץ נטלי תי שבר את פנוי השור שבמרכבה בשבייל שבראתי לכל החיה אשר בארץ נטלי תי שבר את פנוי האריה שבמרכבה בשבייל שבראתי לכל העופות אשר בארץ נטלי תי שבר את פנוי הנשר שבמרכבה בשבייל שבראתי לכל העופות אשר בארץ, מיד כתוב הקב"ה את פנוי הזכר והכנים תחח פנוי [מט] השור שדרי פעם אחת נאמר (יחוקה ח') רמות פניהם פנוי אדם ופנוי אריה אל היטין לארכעהם ופנוי שור ונו' ופנוי נשר לארכעהן ופעם אחרית נאמר (פס. י') וארכעה פנוי לאחד פנוי האחד פנוי [ג'] הזכר ופנוי השני פנוי ארכם והשלישי פנוי אריה וחד' פנוי נשר. אלא בגין קודם שהחטא יישראל בענגל [נא] ובaan לאחר שחטא יישראל בענגל ומשנו החכמים למי מוסרין טעהה המרכיבה אם חיית איש שהוא נובר על יצרו ואוהב את שכנו ומדבר בנחת עם הבריות ומכלכל את כל דבריו בדין ובמשפט ועינוי למטה ולבו לטעלה ואפי' כשהיה בגערותו לא יצא עליו שם כייש ולא חטא קרם אלה כל יטיו זהה מוסרין ראשי הפרקים. ומשנוצר אדם הראשון עד המכול היה אלף וחמשים שנה [ג'ב] וכל באי העולם היה מטעים ובאי פנוי הריאת שתהbia עליהם או פסק הקב"ה מלקרות ומלשנות ומלעשות כל מלאכה. עד שתהbia עלה עשה הקב"ה טוים שברא הקב"ה את העולם עד אותה שעה בבב' יום ויום ישב על כסא אלא טוים שברא הקוזש ברוך הוא את הדין ושליש היום עשה צדקה וכן בכבודו שליש היום היה קורא ושונה ושליש היום דן את הדין ושליש היום עשה צדקה וכן ומפרנס ומכלכל לכל באי עולם ואת כל מעשי ידיו שברא בעילם וכיוון שהbia את המכול לעולם או פסק הקב"ה מלקרות ומלשנות כל אורן מלאכות והיתה אותה מدة לפניו כמדת [ג'ג] האבל וכיוון שבאה נח לעולם ועשה רצונו של הקב"ה אל' הקב"ה (נחלת ו') בא אתה וכל ביהך אל התבה אתה ובניך לבדים ואשתך ובניך לבדים (ג') וכיוון שיצא המכול מן העולם איל הקב"ה פנה (פס' ח') צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתה.

באותה

טובי חיים

ישועות יעקב

כל מעשה ידיו. שום איןMLS מקיים כתורה ומלאות יתגלו כל הנכירות. ועל ידי סה"ל יר"ה מהנוגנס מקיים הגורה והמלאות. ועל ידי כן יתקיים גחלס וכל היכירות כסילו (יוקוקון). ועם לומר על טעל וידי הגיגנס יט טהרית טף לרצעים לחר סיירטו ניגנס ויקנו טונקס. ולכן קילם לות כל מעטה ידיו. להפי' גראעים חס מהמעניש נגדיות וכתרתו ויט להט ליזה מנות יקנו עונקס ניגנס. ולחדר קר' ינוו'ו ג'ג' ויט' להט חלק לעולס ג'ג' נטכ' למאות: (ג') לפנוי שמש ינון שמו. פירוט קודם סגנול הטעס נטעט כריית העולס ככר נקרע טמו גלן ג'וד ינון (יוקוקן).

כלתייה סגנולדרין ד' ג'ח ט'ב לטוי רטי ינלו חמרי ינון טמו. וט'כ נטס': (ד') שנאמר ויבלו. דריש ויכלו מלעון כלון. ומירולדין סטע מילוח. להט נרלה פלן מרוקען ומירולדין (יוקוקן): (ה') וכיוון שיצא המכול מ

בריש סדר עולם זוטא החשכון: (ג'ג) שאסור בת'ת ובמלאה ברואה בבי' שבעה ימים נח Abel הקב"ה על גולו

הילד הוא ניתנן בו וכטיל שטהעו בדרכו רעה רשות. (טב) בראישן קודם שנבראו העולם רשות' בפסחים כד': (ס'ג) כל טעמי שי' כלולים זה בזה והט' ט' בבז בשעת בריאתך נבראו דרך כל מCKER. וטועבה בליך חיהוק ופירוד והיו טווחין והולכין כל ששה ימים כל שיעור עד שאמר הקב"ה די כ': (טדר) וירקעו את פחי הזהב הרגוטו ורדייזו ל' דק וירקע: (ט'ה) ל' טרה סדייה וכן יטני טפחה שטחים: (טנו) ג'ז. ל' טרה כמו גטר ארבה וויל' שהקב"ה נתן להם סדרה וטפחים קאי' וגPEND הוא נגיד הארץ שהוא טרכו השמים וטפחים קאי' על השמים: (טנו) שפירוש אותן כתו ספה ויריעת (טמ) בדאיתא בכ'ר ט'ב על והארץ הייתה תוהו וכיוויה עי'יש: (טט) לטוי שאין קטיגור געשה טנייגור: (ט'ג) טאי' ברוב א'ר אהבו ברבאי שכן בכבב' קוריין לינוקא רביא איל אבוי היינו פנוי אדם איל אפי' רבבי ואפי' זוטרא חגיגה דף יג': (נא) ואיתא בחנחותא טפנוי כבוריון של ישראל לבירוב עי'יש: (ג'ג) עי'יש בקש רחמים והפכו לבירוב עי'יש: (ג'ג) עי'יש

באותה שעה התייעצ מילאכיה השרת והיו קשוריין תגר לפני הקב"ה כמו שעשו קמנוריא כשברא הקב"ה את ארדה"ר שהיו אומרים לפני הקב"ה רבש"ע מה עשו כי הוכרנו ובן ארם כי הפקדנו וננו (תהליט ח) באותה שעה אמר הקב"ה למלאכיה השרתחנו עינייכם במרכבה ודיביכם פלקטרן בו עוד כי אפי' אם אין לי מהם אלא אחת סון ארבע פדוות שקבועתי בכסא הבהיר של' כבר נורתי עליהם שיארדו העולות ביבר

מבריאת העולם עד דור המבול ע"כ שיטה ראשונה. כן רזר המבול עד רזרו של מנשה שיטה שנייה. רזרו של מנשה למתה"ד (ז) למלך בשר ודם שעמד וחופם וכנים כל עברי שלו (ז) ונתקן [נתקן] שליטים בידיים של כולם (ח) יצא עטיהם לשדה וכשהלכו לשדה מצאו ארם [נה] אחד שהוא טמיון בסלע חפטו ברגליו והוציאו אותו כן הסלע ויתרו [נו] פניו התחילה מנפחים לו באפיו [נו] ומשפשפין לו בפניו וב"ב היו מנפחים לו באפיו ומשפשפין לו בפניו עד שהרבה [נה] דברים בפניהם וכיון שריבתה את דבריו בפניהם מיד השליך את השליטים שלהם מיד לאין ואמרו לו ממקום שנפלו אם לא יעלו ממש לעולם שנאמר (צמיש' ג) ובאו במערות צורים ובמלחמות עפר מפני פחד ה' ומהדר נאות בקומו לעוז הארץ ביום ההוא ישליך הארץ את אלילי בספו ואת אלילי זהבו אשר עשו לו להשתחחות לאטר שרות ולעתלים לבא בנקודות הצורים ובפעפי הסלעים מפני פחד ה' ומהדר נאות בקומו לעוז הארץ חרלו לכם כן הארץ אשר נשטה באפו כי בטה הנחשב הוא. ומדורו של מנשה עד שבנה הבית השני שיטה שלישית הרי ששה אלפיים ור' מאות [נט] ושמונה שנה ומשנבנה הבית האחרון עד שנחרב ר' מאות ועשרים שנה ומשנחרב הבית האחרון [ס] עד עכשו הרי תשע מאות שנה ומשנבנה הבית האחרון עד ימות בן דוד שבנה הבית שלא יחרב עד עולם היא שיטה רביעית ומין ימות בן דוד עד שיחרב העולם ויתבטל ונשגב ה' לבדו ביום ההוא ים שכלו שבת היא שיטה חמישית. אבי שבשמטים גלי וידוע הוא שאתה יושב ומצפה להן לישראל מתי יגעו ימות בן דוד ותמצא בישראל מהן בעלי משנה מהן בעלי כסא ומahan באטונה. מעוד אני עלי שמים וארץ שהקב"ה יושב ומצפה להן לישראל יותר סמה שמצוּפה האב לבנו והאשה לבעה שיעשו תשובה כדי שיגאל אותם ויבנה להם בית המקדש שלא יחרב לעולם ייחוזר (ט) ויהקימו לפניו שתי שורות של מה"ש העוטדים לפניו ויאמרו שירה לפניו. שורה האחת העומדת לפניו מקדושים את שמם בכל יום תמיד מיציאת החמה ועד שקיעה החמה ואמורים ק' ק' ק' ה' צבאות טלא כל הארץ כבודו (ימעה ז) שורה השנייה העומדת לפניו מקדושים את שמם בכל يوم תמיד משקיעת החמה ועד יציאת החמה ואמורים ברוך כבוד ה' ממקומו (ימוקמל ג) ומה חיל ממקומו אלא לפי שאין הבריות רואין אותו שאפיריו מלacky השרה אין רואין אותו שאפיריו רוחיות הקודש הנושאים את כסא כבודו אין רואין את הכבוד שלו. בית ישראל אני כפרתך בכל מקומות מושבוחן משיצאו ישראל ממצרים עד שנבנשו ישראל לאין מ', שנה היה בטה היה הקב"ה מנפפן וכמה מחבקן וכמה מנשכן ומשנכנטו לאין עד שנבנה הבית ראשון ר' מאות וארבעים שנה הייתה ירו של הקודש בבית פשוטה עליהן להציגן מכל צר וגיאב וכן משנחרב הבית הראשון עד שנבנה הבית השני שבעים שנה הייתה ידו פשוטה עליהן להציגן מכל צר וגיאב וכן משנחרב הבית השני ועד עכשו ט' מאות שנה כספה מגפפן כמה מחביקן כמה מנשכן. מבאן ואילך אם נעמוד אנו ובנינו ובני יהיה לנו פה מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גלי ושבותה טית שבב כתרתי רקיע ורינו פרישות כנשי שמים ורגליינו קלות כאילות אין אנו יכולין להודות לך

ישועות יעקב

טובי חיים

עלמו קודם חסבוי : [ג' עג' כל זין כמו שLEFT
חגבורים והו דוגסא לעז שהיה ביד כ"א בראשית
בשבת פל"ע סלפ"ר שכ"א טישראל עשה לו רשות
יראשו וטניזו בתוך כיiso ומחבקה ומגשקה עכ"ל וקץ
דוריו של מגשאה שרובה לעשיות רע מכל אשר לפניו :
[נה] טשל אל העדיקים וחסידי הדור ולגביאים שהזין
אריכים להתחבא בטעיות ובגמייק הסלעים בסטו שהחביב
עובדיה מטה נביאים וכן מגשאה שהרג ישעה וגם דס
גקי שטר : [ט] טלשן וחרת נחשתה (יחוקאל כד)
והעצמות חרנו וכן תרבה רעל סחחת פחד נתיבשו
והשתגו פניו שחשפט שיזהרנו אוחזו : [ג'י] ברן שעושן
למי שהוא תלש וסתעה להבריאו : [נה] כשרה
שאינם רוצים להרט נחחוק לבו ודבר אל לבם דברי
יראת השם וחוכחה וזרו בתשובה והשליבו הפסילות
לאין וקבלו עליהם שלא יעמדו עוד עז כס"ש בר"ה
ב' לא יגע מادر טלפני אלהי אבותיו וגוי יסר אלהי
רג'נ'ר
כחזקה לפי טעה געוֹלָס זה, (כמ"ס נד"ה ב' ל"ג) ויכנוך ירושלים למלכו וגו'. וימר מה חלקי גאנר וגו'
ויבנ' טלה וגוי. כמ"ס חמ"ל הגיל. וכזה הטע רוחים גודל כמה האונכה : (ט) ויתקיימו לפניו שהי שארוח
כ"ז

ה' אלהינו ואלהי אבותינו וברך את שטך על אחת מאך אלפי אלףים ורבי רבבות הגאים והטבות שעשית עמננו ולעתיר לבא כמה טair הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שהיו כשלת [סא] ראשונה. مثل מה"ד למלך ביז שליח אל עבדיו ובני ביתו שהוא בא להם בסוטים ובפרשיות ובחיילות הרבה שכינו לו [סב] אהל יפה ונחדר כדי שיבא וישרה עמם בשכחה שליהם. כיון ששמעו עברי ובני ביתו מיד יצאו אף הם לקראותם בטוטים ובפרשים ועםם שליהם ואמם לא עשו כך שלא יצאו לקראותם בשמחה ולא הבינו לו אהל יפה מיד מגרש אותם היטלך פ"כ נאמר וינרש את האדים (נרכזית נ). ומפני מה לא נאמר וינרש את הבהמה [סג] וינרש את החיה את העופות אלא מעד אני עלי שמי וארץ שהבהמה חייה ועוף אין [סדר] ממלין ואין קוין ואין שונים לטיכך תלה הכתוב באדם לכך נאמר וינרש את האדים. לטעה הימנו מה הוא אומר (סס) וקוץ ורדיך תצמיח לך ואכלת את עשב השדה בועת אפר תאכל לחם עד שוכך אל האדמה כי ממנה לך קחת כי עפר אתה ואל עפר השוב כיון שאמר הקב"ה לאדם וקוץ ורדיך תצמיח לך ואכלת את עשב השדה נוריעו כל אבריו אל הקב"ה הויל ונודיעו אבריך תאכל ליחם שנאמר בזעט אפיק חאכל לחם ונוי עד ואל עפר השוב. אל עפר תLEN לא נאמר אלא ואל עפר השוב [סה] טבאן רטו לתחית המתים מן התורה לכך נאמר ואל עפר השוב. ומה נשנה הבית מכל ה"ב אותן שבחה בראש הקב"ה את עולמי שנאמר (נרכזית ח) בראשית בראש אליהם את השמים ואת הארץ אין ראוי לומר [סז] אלא אליהם בראשית וטה ח"ל בראשית בראש אליהם אלהים אלא צא ולמד מתינוק והשהיוס פוחזין ואומרים לו אל"ף כי תומחר אמרים לו בית אל"ף וסמי אותה למד אלא למד מן הברכות והקלילות האטוריות [סז] במשנה תורה וכן בתחלת נאמרה בתחלת בבי"ת כי"ת אל"ף אל"ף שנאמר בראשית בראש אליהם את. ועוד טעם אחר לכך התורה נאמרת תחלת בב' שהוא לשון ברכה ולא נאמרה באלי"ף בתחלת שהוא לשון קללה של ארור ואית הלא כתיב בבי"ת בכיה חביבה (ליקח) הא נאמר באלי"ף איך ישנה ברד (סס) וקללה של אדור וכל [סח] הצדיקים העוטרים בתקיית המתים לימות בן דוד שב אינן חזרין [סט] לעפרן לעולם שנאמר (יטעה ל) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים [ע] קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים. ולאנה [עא] הולכין אלא בשעה שהקב"ה יהא מקבל פניו הצדיקים לעתיד לבוא יבוא לפניו בנים לפניו האב וכעבדים לפניו אדוניהם וכתלמידים לפניו רבן שנאמר (וכריה ז) בגה

טובי חיים

ישועות יעקב

חנוך תע"ש : [סט] ועיין בסדר עולם גושא חפצא כו'. מיל"ג מכנית המקדים תיב נסתט נצירה מ"נ החשובן מכובן היטב : [ס] עיין לעיל פרק ב' ופרק י' המלכים (ויקוקין). ובקשה נמלורי לח דלעיל פרק אותו ס"ש מה שבתוכה שפ"ס [סא] כמו המלכים ר' ו��ם פרק זה מפטע דנטורה חמת כס קיימות שנבראו בשיטת הרשות או יהיו יותר חשובים וויהר וגניטים טהמלאכים כראיתא בחנותמא פרשת בלק נסדר וכירושלמי דשבט שמחית הצדיקים יהיו לפנים

ספה"ש והמלכים ישללו. אולם זה סעל אל ועיין בכ"ב דף ע"ה שאחמלאים יאמרו לפני הצדיקים קדושים כו' ע"ש ועיין לעיל ס' ח' : [סב] דוגמא היא לקיום המצוות שהיתה האדם קדוש וגופו טהור וסוכן להשדרת השכינה ואדם הראשון לא עשה כן ו עבר על הצו שנצחו עליו לכך נאמר וינרש את האדם לפני שתחתייל אליו זיל ספר חזקיהו כפסוק וינרש לכון סיסמ ז' בזוז הפסוק ע"ד געוץ סתו כחחלתו ותחלתו כסופו : [סג] וזה אף בהמות ושות ועופותأكلו מעז הרעות שנאמר ותתן גם לאישה עפת ויאכל גנט לרבות בתמות כו' כדאיתו בפ"ז : [ספ] יהיו האדם לנפש הזה תרגומו והות באדם לרווח טמלא"ז ורעל שיש לאדם רעה ודרכו מצד נשטע הקרויה טשא"כ הבהמות שאין להם דעת : [סה] תשוב בשפע תחזר לעפר חי כמו שאחת עכשו וכשם רשי זיל ט"ב חשוב טשען ע"ט שתליך לעפר תשוב המ"כ בפ"ז פ"כ ע"ש : [סז] טשני טעמים חרוא שאו היה מתחלת התורה באלי"ף ועוד טפני המינים כדאיתא במכילה פ"ק שכחבו כך לטלמי היטלך ע"ש : [סז] פ"י כי הברכות שבhartdemם באלי"ף וטפניות בתמי"ז אם בחקתי וטפניות קומתיות והברכות שבטהנתה תורה מתחיל כו' וטפניות בה"א והיה וטפניות לפסתה וכן הקלילות מ"נ והיה עד אין קונה בצד תשריך והדברים עתיקין וידעו להטפלים בחכמת אמתה י"ד ושישים חלקו עטחים ויקויים בנו וסלאה הארץ דעה את ה' וגנו אמן כן יהיו רצון : [סח] ילקוט ישעיה דה ס"ה ע"א : [סט] בין ליטות בן דוד בין לעוזה"ב אלא הבשך מתקיים ערך שישבו יהיו לעתיד לבוא רשי' בסנהדרין דף צ"ב : [ע] בוגט' שם מה' קדוש לעולם קיים אך הם לעולם קיימים וטפניות שם ואם תאמיר אותן אלף שנים שעמיד הקדוש ביה לחדר ביהן את עולמו שנאמר (ישעיה ב') ונשגב הה' לברו ביום ההוא צדיקים מה' חן עושין הקב"ה עשה להן בנים בנים וטפניות על בני הימים שנאמר (תהלים טו) על כן לא נירא בחטיר הארץ ובטעות חרים בלבד יטם ושמא תאמיר יש' להם ערד חיל (ישעיה ס) וקי ה' יתלו אבר כנשורים יירוצו ולא יגעו ילכו ולא יעפו ע"ב לשון תנטרא בשס התר"א ואולי שחדך כאן תעין שם בפירוש' וטה שאמרו בנברא (סס) צדיקים שחדך הקב"ה להחיזון וכן התר"א שדקך ואמר כל הצדיקים העוטרים בתקיות המתים לדוד כו' לפי שהרשעים לא יעדטו בתה' עד אשר אלף שנה שיירוב העולם ואחיך יחדש הקב"ה את העולם וחיו כל המתים ליום הדין הנadol בזאתה בסדר אליה וזפאו פרק כ' ע"ש : [עא] פ"י בחבל ושורענות של מלחת גות וטונג שיחיה אחר שכוא בן חז' ולאגת חולכים הצדיקים שהיו אז אלו בשעה שהקדיש בה' יטה מקבל פניו הצדיקים כו' ורל' שהקדוש ביה יטה את הצדיקים עד שיעבור זעם ויגן עליהם כט'

הנה ים בא לה' ונור ויצא ה' ועמדו רגליו בים התהוא על הר (עב) הזותים אשר על פניהם ירושלים טקדם ונבקע הר הויתים מהציו מורה ונור וגטמת כאשר נסתם חפני הרעם ונור ובא ה' אלהי כל קדושים עטך והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרים וכפאון היה יום אחד הוא יורע לה' לא יום ולא לילה והוא יהיה אור והיה ביום ההוא יצאו מים חיים טירושלים ח齊ם אל הים הקדרמוני וח齊ם אל הים האתרון בקיזן ובחרופ יהוה והיה ה' לטרך על כל הארץ ביום יהוה ה' אחד ושמו אחר. וכן יה רצון מלפני ה' אלהינו ואלהי אבותינו שורתנו לבניה של ירושלים במדה בימינו אמן:

סלייק פירקא

ישועות יעקב

כטו האב על הבן והרשעים ינסו אל חסידר שנאסר גטלווק. כי סט היידי כומן כה. וכחן היידי למאל ניולת סמפיק נמקרה נימינו. חתן:

שעתיך בס' בסוף הספר שודש זה על תלמידי חכמים שהצדיקים יהיו יבואו בגלגול סחילות פרדי חייהם וכן יש לפרש כאן ט'ש ולאנא הולcin הצדיקים בשיחיו ליטות בן דוד וכל הענן יה' יבא בגב וטנו על ירושלים: [עב] ועיין בסיסקתה שזקנים בנו טקראי שכחוב חיינו פיזומים ביום השלישי יקמננו ונזהה לפניו אמן:

סיימנו פירוש הלך ראשן. בעורת אל אחנן וראשן.

זה שיר לפרק כי רפ נ"א בפיו אזהרות דלאם

(א) צרייך כל חד לטאיר לנגי ביתו. וכקווין מקומות טדים לרורכו. ולרייך ס' גנד מקומות פגאל וטנגיג. ולדרן וזה מטה להרנינס לפראם. כי רוכ מותו נמיין חמין להסיר הצער נידוט ווחדר כך מתחכין חותו. לרייך ליזהר כסימליך כתוכו לירית דס. לו הנזר סנתoco נתלהס ניותר. זהרו לנטות טולנא על הארנל והקלירה טמלנו כה:

(ב) וכריי לכרוי וזה חפתיק נקלרה טו'ת טוב טעס ודעט מסדרו חליתה סימן קי'ע. וזה לאוט. נטלהתי בחד סקינה רגני ככם ומלהט ומלגס נכלי לרפסון להסיר הצער כנונג. ווחדר כך נמיה כחלמת גאנלייס חממייס אלדומיס ביזטר. כהיקף. וקלה ממכמס טהור קلت. זה. נטעת מחמת חזוק קפירת קמץחה לאחסינה. וו' רואה לאחסור הכל. כי יט להאש לנזר קדס ולרייך מהיכחה ומלהטה. וזה נהכטן במליגת כל רלהון טרייל סולחת צו כלוי התיכח. ואהסר המקומות החדוס. ולרייך ס' נהרגל כה. וו' רואה להתר מחתת סלען לנזר קדס (דכוייל סי' ט'ז) מצטט סטמאן טיפת דס כיאס. ונזר. וכחן רק הנזר חדויס כיזהר כה'. כל זאהלייס. וזה עלימו פאי סימן לנזרית כלס טכו כה'. קהומר לדוקה מהמת מכה. וזה טיפות דמה לי מלאה זו מהמת דבר חקר כה. ולהלכתיו נריהה כירק דרכו הפטוקים מסתט להדייח לדחטרו בטהדים לכד כו' קיימת לנו כרכוב הפטוקים. נכך יט לאחסור מטעל נטהחים לנד. רק חס האי הפטול מרוכבה סי' נריהה נגיד כו' למאנז נטעת הדרק לומר לדמיון דס כען מהט כנום טס כו'. כן גראה לאפ'ג גאנז וכראה כוכ פכ'ג.

(ג) גם מחותני ארבע הגהון קק'ת מוא' יטאג טדיי טלייך החקליך בילגוריין כחן לי להבדים טגין וטה. וזה לסונו להודיע בכל מקס זיגר קדס ליהו מושיל מליחה כלוח חתיכה מקודש. ולדרן מליי נרנלי בגהמות הפטוליט טהחר ספרט סFFFF רוזאן צהט

(ה) ואגב להוירין גטניון סקטה הצער. יט להזיר טה גענין סכת כטהולclin כטכת נסער טז. ולדרן טה נמלוח בטירנו גהחר הביבון היוזה גו'ות קפנות. לרייך ניזהר גלע יתלו'ת מהותס כטכת. חטינו חס רועה לחכלן כסור מעד. כי יט כו' מסוס כו'ר ספוקת מהתקה חולן. ומטעס גוזו. וזה חסוד טפינו לחכול לחלה (כמכוור כמג'ה סימן ט'ס. וטי' ט'ס ס'ק'ז. וטי' ט'ג)

(ו) ויש ארכה דכרים בדיי ברורה כטכת כטהולclin וכטליס טרייך ליזהר כהס מהוד. והעיקר טרייך גלמוד כל ההלכות גטמר וגטאות:

טובי חיים

כמגד חלייך זוטה פרק י'ג. וולפאל דוהו כלמת ניולת סמפיק נמקרה נימינו. חתן:

שעתיך בס' בסוף הספר שודש זה על תלמידי חכמים שהצדיקים יהיו יבואו בגלגול סחילות פרדי חייהם וכן יש לפרש כאן ט'ש ולאנא הולcin הצדיקים בשיחיו ליטות בן דוד וכל הענן יה' שזקנים בנו טקראי שכחוב חיינו פיזומים ביום השלישי יקמננו ונזהה לפניו אמן:

סלייק פירוש הלך ראשן. בעורת אל אחנן וראשן.

זה שיר לפרק כי רפ נ"א בפיו אזהרות דלאם

(א) צרייך כל חד לטאיר לנגי ביתו. וכקווין מקומות טדים לרורכו. ולרייך ס' גנד מקומות פגאל וטנגיג. ולדרן וזה מטה להרנינס לפראם. כי רוכ מותו נמיין חמין להסיר הצער נידוט ווחדר כך מתחכין חותו. לרייך ליזהר כסימליך כתוכו לירית דס. לו הנזר סנתoco נתלהס ניותר. זהרו לנטות טולנא על הארנל והקלירה טמלנו כה:

(ב) וכריי לכרוי וזה חפתיק נקלרה טו'ת טוב טעס ודעט מסדרו חליתה סימן קי'ע. וזה לאוט. נטלהתי בחד סקינה רגני ככם ומלהט ומלגס נכלי לרפסון להסיר הצער כנונג. ווחדר כך נמיה כחלמת גאנלייס חממייס אלדומיס ביזטר. כהיקף. וקלה ממכמס טהור קلت. זה. נטעת מחמת חזוק קפירת קמץחה לאחסינה. וו' רואה לאחסור הכל. כי יט להאש לנזר קדס ולרייך מהיכחה ומלהטה. וזה נהכטן במליגת כל רלהון טרייל סולחת צו כלוי התיכח. ואהסר המקומות החדוס. ולרייך ס' נהרגל כה. וו' רואה להתר מחתת סלען לנזר קדס (דכוייל סי' ט'ז) מצטט סטמאן טיפת דס כיאס. ונזר. וכחן רק הנזר חדויס כיזהר כה'. כל זאהלייס. וזה עלימו פאי סימן לנזרית כלס טכו כה'. קהומר לדוקה מהמת מכה. וזה טיפות דמה לי מלאה זו מהמת דבר חקר כה. ולהלכתיו נריהה כירק דרכו הפטוקים מסתט להדייח לדחטרו בטהדים לכד כו' קיימת לנו כרכוב הפטוקים. נכך יט לאחסור מטעל נטהחים לנד. רק חס האי הפטול מרוכבה סי' נריהה נגיד כו' למאנז נטעת הדרק לומר לדמיון דס כען מהט כנום טס כו'. כן גראה לאפ'ג גאנז וכראה כוכ פכ'ג.

(ג) גם מחותני ארבע הגהון קק'ת מוא' יטאג טדיי טלייך החקליך בילגוריין כחן לי להבדים טגין וטה. וזה לסונו להודיע בכל מקס זיגר קדס ליהו מושיל מליחה כלוח חתיכה מקודש. ולדרן מליי נרנלי בגהמות הפטוליט טהחר ספרט סFFFF רוזאן צהט

(ה) ואגב להוירין גטניון סקטה הצער. יט להזיר טה גענין סכת כטהולclin כטכת נסער טז. ולדרן טה נמלוח בטירנו גהחר הביבון היוזה גו'ות קפנות. לרייך ניזהר גלע יתלו'ת מהותס כטכת. חטינו חס רועה לחכלן כסור מעד. כי יט כו' מסוס כו'ר ספוקת מהתקה חולן. ומטעס גוזו. וזה חסוד טפינו לחכול לחלה (כמכוור כמג'ה סימן ט'ס. וטי' ט'ס ס'ק'ז. וטי' ט'ג)

(ו) ויש ארכה דכרים בדיי ברורה כטכת כטהולclin וכטליס טרייך ליזהר כהס מהוד. והעיקר טרייך גלמוד כל ההלכות גטמר וגטאות: